

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

1.1. Tunuliaqutaasut pingaarnersaat

1980 sioqqullugu tarnimikkut nappaatilinnik pinngitsaaliinikkut unititsisarneq Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortarqarfinni ingerlanneqartarpoq. 1980 sioqqullugu Kalaallit Nunaanni napparsimavinni tarnimikkut nappaatilinnik katsorsaaneq ingerlanneqarsinnaasimannigilaq. Taamaammat Qallunaat Nunaanni katsorsartinnissap tungaanut utaqqiissaagallartumik pisariaqavissumik iliuseqarsinnaatitaaneq kisimi periafissaasimavoq.

1980-imi upernaakkut Nuummi Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut katsorsaavimmik immikkoortortaqaalerpoq. Nunatsinni tarnimikkut nappaatilinnik katsorsaasinnaalernerup kingunerisaanik, Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit napparsimavimmi uninngatitaasernerat pillugu inatsit 1938-imeersoq, inatsit nr. 259 maajip 27-ani 1981-imeersoq, Kalaallit Nunaanni tarnimikkut nappaatilinnik sullissinermi toqqammaviulerpoq. Inatsit taanna malillugu Peqqissutsimut Pisortaqafik 1996-imi kaajallaasitaliorpoq. Dronning Ingridip Napparsimavissuani unitsitaanermi, uninnganermi katsorsartinnermilu nammineersinnaajunnaarsitsineq kaajallaasitakkut malittarisassiuunneqarpoq. Kaajallaasitaq sinerissami tarnimikkut nappaatilinnik sullissinermut tunngatillugu peqqinnissaqarfiup maleruagassiaanik 2007-imi taperneqarpoq.

Tarnimikkut nappaatilinnik katsorsaanermtu atallillugu nammineersinnaajunnaarsitsisarnermtu tunngasoq, inatsit nr. 1406 decembarip 27-ani 2008-meersoq tunngavigalugu, 2008-mi nunatsinnit tiguneqarpoq. Inatsit taanna naapertorlugu tarnimikkut nappaatilinnik katsorsaanermtu nammineersinnaajunnaarsitsisarneq Kalaallit Nunaanni maleruagassiuunneqarsinnaanngorpoq. Tarnimikkut nappaatillit napparsimavimmi uningataasernerat pillugu inatsisip apriilip 13-ani 1938-imeersup, Namminersorlutik Oqartussanit allanngortinneqarnissaata atorunnaarsinneqarnissaataluunniit tungaanut, Kalaallit Nunaanni atuutsiinnarnissaa aalajangiunneqarpoq.

Ukiut ingerlanerini inatsisip nutarterneqarnissaa arlalitsigut isumaliutersuutaasarsimavoq. Aatsaalli massakkut inatsisissamik matuminnga siunnersuusiornikkut, tarnimikkut nappaatillit katsorsarneqartarnerat pillugu inatsimmik tamakkiisumik saqqummiussisoqarsinnaalerpoq.

Maannamut pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsinneqartartut tigummigallagassanngortitaasartullu ukiumut 30-it 50-illu akornanniipput, ukiullu kingullit pingasut ingerlanerini pinngitsaaliissummik aalaakkikkat 70-it 100-illu missaanniittut nalunaarsorsimapput. Pinngitsaaliissummik unitsitaasartunit/pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitaasartut akornanni qulit 15-illu missaanniittut sinerissami peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanniit- timmisartortitseqatigiiffiup Air Greenland-ip timmisartuutaanut ilaallutik- Dronning Ingridip Napparsimavissualiaanneqartarput. Napparsumik angallassinermi peqqinnissakkut sullissisut politiillu peqataasarput.

Tamatuma saniatigut napparsimavimmut- Aarhusip Universitetianut atasut ilaannut Risskovimiittumut, nunap immikkoortuani Jyllandip qeqqaniittumut- aamma

initsitsisoqartarpoq. Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfik, immikkoortortamik pinerluuteqarsimasunut eqqartuussaaniikkut katsorsagassanngortitanut eqqarsartaatsimikkullu misissuivigineqartussanut atorneqarajunnerusunik, 18-it sinnilaarlugit inissalimmik uninngavissaqartitsivoq. Tarnimikkut nappaatilinnut allanut katsorsaanikkut pisarialiunerusunut, inissat ilaat Nakorsap naliliinera tunngavigalugu atorneqartarput.

1.2 Inatsisiliornissami pingaarnersiukkat

Tarnimikkut nappaatillit pillugit Kalaallit Nunaanni nutaamik inatsisiliornissaq siunertaralugulu 2011-imi Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmi suliniutissaq nassuiaasiorneqarpoq. Suliniummut nassuiaat naapertorlugu Naalackersuisoqarfiup pisortaanik Ann Birkekær Kjeldsen-imit siulittaasuuffigineqartumik aqutsisussanik toqqaasoqarpoq. Suliniutip aqutsisuinut ilaasortaasut tassaapput Peqqissutsimut Pitsaaliuinerumullu Aqutsisoqarfimmi nakorsat qullersaat, Nunatsinni nakorsaaneq, Kalaallit Nunaanni politimesteri kiisalu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit aallartitat.

Ingerlatsinikkut nammineersinnaajunnaarsitsineq-, pinngitsaaliissummik iliuuseqarneq-napparsimasullu inatsisitsigut illersugaanerat pillugu suliaqartunik, suleqatigiissitanik pingasunik aqutsisoqatigiit pilersitsipput. Suleqatigiissitani ilaasortaasut tassaapput Nunatsinni nakorsaaneq, Kalaallit Nunaanni politimesteri, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqaarfimmi aqutseqatigiit tassaasut nakorsaaneq peqqissaasuunerlu, sinerissami peqqinnissaqarfiup immikkoortuini nakorsat pisortaannut sinniisaasoq, Nunatta Eqqartuussiviani eqqartuussisoq kiisalu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik. Pinngitsaaliissummik iliuuseqartariaqartarnerup ajornartorsiutitaasa tamakkiisumik qulaajaaviginissaat siunertaralugu, suleqatigiissitani ilaasortat katitigaapput. Suleqatigiissitanik aqutsisunut suleqatigiissitanullu immikkut malinnaasitsisoqarpoq. Suleqatigiissitaq malinnaatitaasoq tusarniaavittut atorneqartoq ilaatigut kattuffiit- tarnimikkullu nappaatillit soqutigisaqatigiiffiinit peqataaffigineqarpoq. KANUKOKA-ttaaq kommunit soqutigisaasa apuunnissaat siunertaralugu aggersarneqarpoq. Taamatuttaaq Namminersorlutik Oqartussani inatsisilerinnermut allaffik peqataatitaqarpoq.

Sukumiisumik oqallinnerit kingunerisaannik, suleqatigiissitat Kalaallit Nunaanni tarnimikkut nappaatilinnik katsorsaanermi inatsisissatut siunnersuummut innersuussuteqarput. Innersuussutaasut inatsisissatut siunnersuummut matumunnga tunngavilersueqataapput.

1.3 Inatsisissatut siunnersuutip imarisai ataatsimut oqaatigalugit

Tarnimikkut nappaatilinnik nammineersinnaajunnaarsitsinnermi, pinngitaaliissummik katsorsaanermi assigisaannilu, napparsimasut inatsisitigut inissisimanerisa nukittorsarnissaat inatsisissatut siunnersuummi siunertaavoq. Tarnimigut nappaatillip katsorsartinnermut imminullu tunngasunut allanut, sapinngisaq tamaat peqataatinneqarnissaa, inatsisissatut siunnersuummi qulakkeerniarneqarportaaq. Peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanni unitsitaanermut uninnganerullu nalaani katsorsartinnermut atatillugu, pinngitsaaliissummik iliuuseqarfiginnittarnermi piumasaqaatinut, inatsisissatut siunnersuut sukannerulerersitsillunilu ersarinnerulersitsissaq.

Napparsimasut pinngitsaaliissummik iliuuseqarfigisariiallit pitsaanerpaamik periarfissagissaarnerusunilu iliuuseqarfiginiarlugit, Dronning Ingridip Napparsimavissuani

tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmuut unitsinneqartarnissaat siunnersuutaavoq. Utaqqiisaagallartumik pinngitsaaliissummik unitsitsigallarneq peqqinnissaqarfiup immikkoortuini allani aallarnerneqarsinnaavoq, angallannikkullu pissutsit akornusiinngippata, nalunaaquttap akunneri 48-it qaangiutsinnagit Dronning Ingridip Napparsimavissuanut napparsimasoq nuunneqartariaqassaaq.

Pingitsaaliilluni iliuuseqartariaqarneq sapinngisaq tamaat annikinnerpaaffissaaniitinniarlugu, pinngitsaaliissummik iliuuseqarnerup allamik periarfissaarulluinnarnerani aatsaat atorneqarnissaa tunngaviussasoq- pisariaqarluinnarpallu aatsaat pinngitsaaliisoqartarnissaa siunnersuutaavoq ("annikinnerpaaffissaanitsineq").

Tunngavigisassap tamatuma eqquutsinnissaa qulakkeerniarlugu pinngitsaaliilluni iliuuseqarnerit tamamik nalunaarsorneqarlutillu nalunaarutigineqartarnissaat nammineersinnaajunnaarsitsinerullu sivitsorneqarnerani eqqartuussivilersuussisussaataaneq pillugu maleruagassiornissaq, ilaatigut siunnersuutaavoq. Pinngitsaaliissummik aalaakkerlugit qiterusikkat immikkut nakkutilliisoqarnissaannut maleruagassiortoqassartaaq.

saniatigut napparsimasunik ilitersuinissaq paasissutissinneqareermilu akuersissuteqartarneq pillugu maleruagassiornissaq, napparsimasut sapinngisaq tamaat tamatigut katsorsartinnerminnik paasinnillutik akuersinissaannik qulakkeerinnittussaq, tamatumani siunnersuutaavoq.

Maannamut nakkutilliisoqartitsinermut taarsiullugu siunnersuisoqartitsinerup atuutsinneqalernissaa siunnersuutaavoq. Pinngitsaaliissummik iliuuseqarfigineqartut pinngitsooratik siunnersorteqartinneqartalissapput. Napparsimasunut siunnersortit peqqinnissaqarfiup immikkoortuanut uninnermut, uninnganerup nalaani pisunut katsorsartinnermullu tunngasunik tamanik ilitersuullutillu siunnersuisassapput. Taamaaliornikkut napparsimasunik pinngitsaaliinikkut iliuuseqarfigineqartunik tapersersuineq nukittorsarneqassaaq.

Maalaarutit suliarineqartarnerat pitsanngorsaaviginiarlugu anguniakkanut tunngatillugu, inatsisissatut siunnersuut aalajangersakkamik nutaanik ilaqarpoq. Taamaasilluni Kalaallit Nunaanni tarnimikkut nappaatillit, pinngitsaaliinikkut iliuuseqarfigineqarneq pillugu maalaarutaannik aalajangiisartussanik pilersitsisoqassaaq.

2. Siunnersuutip immikkoortuisa pingarnersaat

2.1. Maannamut inatsisitigut inissisimaneq atatsimut isigalugu

Tarnimikkut nappaatillit napparsimavimmi uninnganerannut tamatumunngalu atatillugu ingerlatsinikkut maleruagassat, qallunaat inatsisaannik nr. 118-mik apriliip 13-ani 1938-imeersumik maannamut inatsisitigut inissisimaneq, 1938-illu kingorna pingaarutilinnik annikitsuinnarnik allannguuteqartumik, tunngaveqarpoq. Inatsit taanna matuma kingorna tarniluutilinnut inatsimmik taagorneqassaaq(Sindsygelov).

Qallunaat Nunaanni tunngaviusumik inatsimmi (grundloven) § 71 imm. 6-imi, ingerlatsinikkut nammineersinnaajunnaarsitsinerup kingunerisaanik eqqartuussivitsigut nakkutilliinermi, pisortat aalajangigaannik eqqartuussivilersuussisinnaaneq pillugu inatsit nr. 175 juunip 11-ani 1954-imeersumi aalajangersakkamik ilanngussisoqarpoq.

1980-imi tarnimikkut nappaatilinnik nunatsinni katsorsaasoqarsinnaalermat, tarniluutilinnut inatsit- inatsit nr. 259 maajip 27-ani 1981-imeersoq tarnimikkut nappaatilinnik sullissinermi toqqammavigneqalermoq. Inatsit Kalaallit Nunaannut immikkoortulimmik aalajangersagartaqarmoq. Taanna malillugu tarnimigut nappaatilik immiut allanullu navianartorsiortitsisoq, inatsimmi piumasaqaatit naapertorlugit napparsimavimmut ingerlaannaq unitsineqarsinnaanngippat, sinerissami nakorsap tarnikkut nappaatilinnik immikkut ilisimasalimmik isumasioqateqarnikkut, napparsimasoq sumiiffimmi pissutsit naapertorlugit akuerineqarsinnaasumi tigummigallagassanngortissinnaavaa katsorsartiffissamullu nuunneqarnissap tungaanut katsorsartinnissaa isumagissallugu.

Politiit pinngitsaaliissummik unitsitsinermut atatillugu peqataasarput. Unitsitsiniarnermi ikiuunnissaq sioqqullugu pinngitsaaliissummik unitsitsinissamut piumasaqaatit eqquutsinneqarnerat, pingaartumillu uppersaatait eqqortumik immersorneqarlutik piareersimanerat, politiit misissoqqaartarpaat.

Napparsimasoq pinngitsaaliissummik namminerluunniit piumassutsiminik unitsitaasimappat, nakorsallu katsorsaasup napparsimasoq tarnimigut nappaateqarsorippagu, napparsimasup immiut allanullu navianartorsiortitsisinnaanera, imal. angerlartinneqarnerata ajorunnaarsinnaaneranut annertuumik akornutaasinnaanera pillugu, angerlartinneqarnissaa akisussaassuseqanngitsumik iliornertut nalilerneqarpat, napparsimasoq pinngitsaaliissummik tigummigallarneqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut tarnimigut napparsimasup angerlartinneqarnini annertuumik akornutissarsivigisinnaappagu (navianartorsiortitsisinnaaneq tunngavigalugu), tamannalu Inatsisunik Atuutsitsinermut Ministerqarfimmiit akuerineqarpat, nakorsap napparsimasoq tigummigallagassanngortissinnaavaa. Tigummigallagassanngortitsinissamut periarfissaq kingulliullugu taaneqartoq nunatsinni atorneqarsimanngilaq.

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaanermi napparsimasumik nakkutiginnittussamik toqqaasoqassaaq. Eqqartuussisup nakkutiginnittussamik toqqaasussap nalunaarfigineqarnissaa politiit pisussaaffigaat. Napparsimasoq pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortinneqarpat, pineqartoq qinnuteqarnini naapertorlugu nakkutiginnittoqarnissamut pisinnaatitaaffeqarmoq.

Sinerissami napparsimaviit ilaanni tigummigallagassanngortitaanermi nakkutiginnittussamik toqqaasoqarsinnaavoq. Nakkutiginnittussap utaqqiisaagallartumik tigummigallagaanerup nalaani ikiuunnermi saniatigut, ikiukkami kingorna katsorsartiffimmiinnerani soqutigisaai isumagisinnaavai. Napparsimasup nakkutiginnittulluunniit kissaatigippagu, napparsimasup Dronning Ingridip Napparsimavissuanut pinerani allamik nakkutiginnittussarsineqarsinnaavoq. Sumiiffimmi napparsimasup najugaani eqqartuussivik nakkutiginnittussamik toqqaasuussaaq.

Tarnimikkut napparsimasunik katsorsaaneremut atatillugu nammineersinnaajunnaarsitsinerup saniatigut, pinngitsaaliinikkut iliutsit allat atorneqarnissaannut apeqqut, tarniluutilinnut inatsimmi ersarissumik malittarisassiuunneqanngilaq. Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfik pillugu Namminersornerullutik Oqartussat kaajallaasitaanni nr. 10 juunip 12-ani 1996-imeersumi, pinngitsaaliissummik katsorsaasinnaaneq pinngitsaaliillunilu aalaakkiisarneq pillugit ingerlatsinikkut aalajangersagaqarmoq. Sinerissami tarnimikkut nappaatilinnik katsorsaasarneq pillugu

maleruagassiani decembari qaammat 2007-imeersuni taakkununga assingusunik ingerlatsinikkut aalajangersagaqarpoq.

Peqqinnissaqarfiup immikkoortuani nammineersinnaajunnaarsitsineq pillugu aalajangiineq Inatsiseqarnermut Ministereqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaasunngorlugu, kingornalu Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 28-mi maleruagassat naapertorlugit, eqqortuunera eqqartuussivitsigut aalajangiivigineqarsinnaasunngorlugu aaqqissugaavoq.

2.2. Inatsisissatut siunnersuutip aaqqissuussanera ataatsimut isigalugu

Inatsisissatut siunnersuusiornermi Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsit 2006-imeersoq isumassarsiorfiuvoq (Nalunaarut/LBK nr. 1111 novembarip aallaqqaataani 2006-imeersoq) immikkoortulli arlaqaqisut nunatsinnut naleqqussarneqarput. FN-ip Inuillu Pisinnaatitaaffii pillugit Ilisimatusarfiup, inatsimmi tassani napparsimasut illersugaanikkut Europami nunanit allanit nallersuunniartakkatsinnit pitsaanagerusumik inissisimaneranik naliliinerat tunngavigalugu, Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsisip toqqammaviunissaa, suleqatigiissitat aalajangerpaat. Tamanna sioqqullugu suleqatigiissitat ilaatigut Norgimi tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsit misissoreerlugu, Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatilinnik sullisseriaaseq isumassarsiorfigissallugu piukkunnaateqarnerusutut naliliivigaat. Qallunaat tarnimikkut nappaatilinnut tunngatillugu ileqqui, katsorsaariaasaat isumaallu Kalaallit kulturiannut akuulluinnalersimanerat, tamatumunnga tunngaviuvoq.

Inatsisissatut siunnersuut makkunanga immikkoortortaqaqarpoq:

Kapitali 1, inatsisip atuutsinneqarneranut malittarisassiuussisoq, §§ 1-2 takukkit.

Kapitali 2, pinngitsaaliinikkut iliuuseqarneq pillugu aalajangersakkat nalinginnaasut pillugit malittarisassiuussisoq, §§ 3-4 takukkit.

Kapitali 3, nammineersinnaajunnaarsitsineri piumasagaatinik malittarisassiuussisoq (pinngitsaaliisummik napparsimavimmut unitsitsineq, tigungmigallagassanngortitsineq, takkutinnitsoortunillu/qimaasunillu utertsitsineq), §§ 5-11 takukkit.

Kapitali 4, pinngitsaaliilluni iliuuseqarsinnaanermut malittarisassiuussisoq, §§ 12-13 takukkit.

Kapitali 5, napparsimavimmit angerlartitaareernermi malittarininnissamut malittarisassiuussisoq, §§ 14-18 takukkit.

Kapitali 6, pinngitsaaliisummik aalaakkiinermut assigisaannullu atatillugu malittarisassiuussisoq (pinngitsaaliisummik aalaakkiineq, nukersorfigineqarneq, napparsimasoq illersorniarlugu aalaakkiineq, qanimut nakkutilliineq immikkoortortamilu matunik parnaarsineq), §§ 19-28 takukkit.

Kapitali 7, allagarsianik, ininik uninngavinnik pigisanik timilu satsillugu misissuineri kiisalu arsaarinninnermi pigisanillu suujunnaarsitsineri atatillugu malittarisassiuussisoq, § 29 takuuk.

Kapitali 8, pinngitsaaliisummik iliuuseqarnermik nalunaarsuineri eqqartuussivilersuussisusaatitaanermullu malittarisassiuussisoq, §§ 30-31 takukkit

Kapitali 9, napparsimasunik siunnersuisoqarneri malittarisassiuussisoq, §§ 32- 37 takukkit.

Kapitali 10, nalunaarutiginninneq kiisalu naammagittaalliorsinnaanermut assigisaannullu ilitsersuineq pillugit malittarisassiuussisoq, §§ 38-40 takukkit.

Kapitali 11, naammagittaalliorsinnaanermut eqqartuussivilersuussisinnaanermullu malittarisassiuussisoq, §§ 41-44 takukkit.

Kapitali 12, atuutsitsilernerme ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat pillugit malittarisassiuussisoq, § 45 takuuk.

2.3. Inatsimmi pineqartoq

2.3.1. Inatsit atuuttoq

Namineersinnaajunnaarsitaaneq allatigullu pinngitsaaliinikkut iliuseqarfigineqarneq, tarniluutilinnut inatsit naapertorlugu tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmii taamaallaat pisinnaavoq. Dronning Ingridip Napparsimavissuani immikkoortorta taamaattoq nunatsinni kisiartaavoq. Sinerissami napparsimavinni allani peqqissaavinnilu unitsitsineq, Dronning Ingridip Napparsimavissuata tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfianut pisariaqarpallu Qallunaat Nunaanni napparsimavimmut nuussinissap tungaannaanut pisinnaavoq. Tarnimigut nappaatilik imminut allanullu navianartorsiorfitsisoq ingerlaannaq tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmut unitsinneqarsinnaanngippat, nakorsap tarnimikkut nappaatinik immikkut ilisimasalimmik isumasioqateqarluni, napparsimasup sumiiffimmi pissutsinut naapertuuttumi katsorsartiffissaminut nuunneqarnissaata tungaanut, katsorsarneqarnissaa pillugu tigummigallagassanngortinnissaa aalajangiivigisinnaavaa.

Nunatta angalaniarnikkut ilungersunartorsiorfiusinnaanera pissutigalugu, Dronning Ingridip Napparsimavissuanut unitsitaanissap aalajangiunneraniit nuutsitaanerup tungaanut, sapaatip akunneri arlallit ingerlasinnaasarput.

Utaqqiisaagallartumik tigummigallagassanngortitsineq, Dronning Ingridip Napparsimavissuata tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfiani nakorsaaneq tarnikkut nappaatinik immikkut ilisimasalik isumasioerlugu, sumiiffimmi nakorsamit aalajangiivigineqartarpoq. Angallannikkut periarfissat apeqqutaatillugit peqqinnissaqarfiup immikkoortuini Nuup avataaniittuni uninngatitsisoqaqqusaanngilaq. Angallannikkulli periarfissat kisimik apeqqutaasanngillat -napparsimasormi ima perulutsigisinnaavoq avatangiisiminullu navianartigisinnaavoq- allaat nalinginnaasumik angallassinermi ilaatinneqarsinnaanani, taamaammallu immikkut timmisartumik attartornikkut pinasuartumik angallanneqartariaqarluni.

Napparsimasoq angallanneqarnissaminut utaqqinermi peqqissinerusinnaavoq. Taamaattoqartillugu sumiiffimmi nakorsap katsorsaavimmut unitsinneqannginnera illersorneqarsinnaasorinngippagu aatsaat, pinngitsaaliissummik tarnimikkut nappaatillit katsorsaaviannut nuunniarneqassaaq. Tigummigallagassanngortitsineq- pingaartumik napparsimasup tarnimigut peqqissusaa allanngorartillugu- sivikitsuinnaassanngippat, nakorsap tarnikkut nappaatinik immikkut ilisimasalinnik attaveqartuarnissaa piunasaqaataavortaaq.

Tarniluutilinnut inatsimmi maannamut atuuttumi pinngitsaaliineq, piunassuserinngisamik unitsitsinertut tigummigallagassanngortitsinertullu nassuiarneqarpoq.

2.3.2. Suleqatigiissitap isumaliutersuutai

Pinngitsaaliilluni napparsimavimmut unitsitsinikkut, tigummigallagassanngortitsinikkut allatigulluunniit pinngitsaaliilluni napparsimasunik nammineersinnaajunnaarsitsinerit, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi taamaallaat ingerlanneqartarnissaat, suleqatigiissitat innersuussutigaat.

Angallannikkut pissutsit akornusiinngippata, napparsimasup Dronning Ingridip Napparsimavissuanut nuunneqarnissaata tungaanut nalunaaquttap akunneri 48-it qaangiutsinnagit, peqqinnissaqarfiup immikkoortuini allani Nuup avataaniittuni utaqqiisaagallartumik pinngitsaaliissummik unitsitsigallarnerup aallarnerneqarsinnaanera, suleqatigiissitap innersuussutigaattaq.

Napparsimasumik angallassinissap aaqquissuunnissaanut peqqinnissaqarfiup periarfissinneqarnissaa suleqatigiissitap nal. ak. 48-nik piffissaliinermini tunngavilersuutigaa. Napparsimasup tarnimigut peqqissusaa, imminut allanulluunniit navianartorsiortitsisinnaanera apequtaatillugit, angallannikkut periarfissat aallaavigalugit piffissamik sivitsuisinnaaneq, pinasuartumik angallassisariaqannginnermik ersersitsivortaaq. Pisariaqanngitsumik angallassinissaq pinngitsoorniarlugu, pisariaqarpat qarasaasiakkut nakorsiartitsinikkut napparsimasoq ikiaroorartumik annertuumik atuinikkut tarnimigut peqqiilliornersoq imal. piviusunik piviuunngitsunillu immikkoortitsisinnaannginnermik nappaatigeriikkap (psykose) sivisuumik uninngassutaasariaqartumik ajorseriataarneranik patsiseqarnersoq, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup nalilivigissavaa.

Taamaattoqartillugu aallarniutaasumik pinngitsaaliissummik unitsitsineq Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmit akisussaaffigineqassaaq. Taamatuttaaq aallarniutaasumik pinngitsaaliilluni unitsitsinermi pinngitsaaliinikkut aalaakkiisariaqarneq, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmit akisussaaffigineqarluni ingerlanneqassaaq.

2.3.3. Aqutsisut isumaliutersuutaat

Nal. ak. 48-nik killiliinerup eqaatsumik atorneqarsinnaanissaanut aalajangersagaqarnissaata pingaaruteqarnera, suliniummik aqutsisut erseqqissaatigaat. Nal. ak. 48-nik killiliussaqaq sukannersumik maleruarneqassappat, sinerissamit napparsimasunik pinasuartumik angallassisarneq avaqqukkuminaassaaq.

Tarnimikkut nappaatillit amerlasuut piaartumik sivikitsumilli katsorsartinnissaq pisariarqartittaraat tamatumalu sinerissami ingerlanneqarluarsinnaanera aqutsisut oqaatigaattaq. Napparsimasut taakku Dronning Ingridip Napparsimavissuanukaanneqassappata kinguninngualu oqqunneqarlutik, taamaasioorneq napparsimasumut pisariaqanngitsumik iliornerussaaq, saniatigullu nukinnik annertuumik atuiffiussalluni. Tamatuma saniatigut napparsimasut taakku ilarpassuisa nappaataat suussusersineqareersimasarpoq katsorsaavinnilu ilisimaarilluarneqartarlutik.

2.3.4. Inatsisissatut siunnersuummut matumunnga tunngatillugu kapitali 1 §§ 1-2 takukkit
Inatsisissatut siunnersuummi suleqatigiissitat innersuussutaat tunngavigineqarput. Siunnersuummi nammineersinnaajunnaarsitsineq allatullu pinngitsaaliilluni iliuuseqarneq

Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatillit immikkoortorta qarfianni inatsimmilu matumani aalajangersakkat taamaallaat najoqqutaralugit ingerlanneqarsinnaanera aalajangersarneqarpoq, § 1 takuuk.

Pinngitsaaliilluni nammineersinnaajunnaarsitsinerup malittarisassiuunnissaa pisariaqartinneqartutuaanngilaq. Pinngitsaaliilluni iliuuseqarnerit allat soorlu qiterusiilluni aalaakkiinermi assigisaannilu periutsit aamma aalajangersaavigineqartariaqarput. Taamaammat inatsisissatut siunnersuummi matumani Dronning Ingridip Napparsimavissuani pingitsaalineqarluni napparsimavimmut unitsitaanermi-, uninnganerup nalaani katsorsartinnermilu periutsit maleruagasiuunneqarput.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1 naapertorlugu pinngitsaaliilluni napparsimavimmut unitsitsineq tigummigallagassanngortitsinerluunniit, taamaallaat Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi ingerlanneqartassaaq. Pinngitsaaliillunili unitsitsineq peqqinnissaqarfiup suliffeqarfiini allani aallarnerneqarsinnaavoq. Taama pinngitsaaliilluni unitsitsineq, nakorsamik unitsitsisumik isumasioqateqarnikkut, Dronning Ingridip Napparsimavissuani nakorsaanermit aalajangiivigineqassaaq.

Peqqinnissaqarfiup immikkoortui allat tassaapput nunap immikkoortuini qitiusumik napparsimaviit sumiiffinnilu peqqissaaviit. Taamaammat inuit utoqqarnik paaqqinnittarfinniittut inunnilluunniit isumaginnittoqarfiup ataani isumagineqartut allat, peqqissutsimikkut inatsisissatut siunnersuummi pineqartunut assingugaluit, aalajangersakkani pineqanngillat.

Pinngitsaaliilluni napparsimavimmut unitsitsinermi angallannikkut periarfissat akornusiinngippata nal. ak. 48-it qaangiutsinnagit Dronning Ingridip Napparsimavissuanut nuussisoqassaaq. Nal. ak. killiliussat 48-it qaangerneqaraluartut napparsimasumik angallassineq aqqut tulleg atorlugu ingerlanneqassaaq. Taamaasilluni piffissaq killiliussaq qaangerneqaraluaq, napparsimasup peqqissusaa, imminut allanulluunniit navianartorsioortitsisinnaanera apeqqutaatillugit, immikkut pinasuartumik angallassisoqassanngilaq. Napparsimasup nappaataa qaangiukkasuartussatut nalilerneqarpat, napparsimasoq angallanneqassanngilaq. Napparsimavissuarmut angallanneqarnissaq angallanneqannginnissarluunniit Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatillit immikkoortorta qarfianni nakorsaanerup aalajangiivigisassaraa.

Pinngitsaaliilluni iliuuseqarneq, ilisimatinneqarnikkut akuersineq atornagu iliuuseqarnertut, inatsisissatut siunnersuummi nassuiarneqarpoq. Pinngitsaaliilluni iliuuseqarneq, taamaasilluni ilisimatinneqarnikkut akuersisarnermut napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu peqqussummissaaq tunngaviusumut ilanngunneqarpoq, inatsimmi tassani kapitali 2 takuuk. Ilisimatinneqarnikkut akuersinerup qanoq paasineqarnissaa pillugu § 2-mi immikkut nassuiaatit innerssussutaapputaaq.

2.4. Aalajangersakkat nalinginnaasut

2.4.1. Inatsit atuuttoq

Pinngitsaaliilluni iliuuseqartarnerup pitsaaliornissaa killilersimaarneqarnissaaluunniit pillugit tarniluutilinnut inatsimmi aalajangersagaqanngilaq. Dronning Ingridilli Napparsimavissuani

tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi, nammineersinnaajunnaarsitsinermut assigisaannullu atatillugu kaajallaasitami 1996-imeersumi, pinngitsaaliilluni iliuuseqartarnerup killilersimaarneqarnissaa naleqqussaanissarlu anguniarlugit, ataasiakkaanik aalajangersagaqarpoq.

2.4.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Pinngitsaaliilluni iliuuseqartarnerup sapinngisaq tamaat killilersimaarneqarnissaa pitsaaliornissaalu anguniarlugu, Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmi tunngaviusut maleruarneqarnissaat, suleqatigiissitap aqutsisullu innersuussutigaat. Tamatumunnga atatillugu tarnimikkut nappaatilinnut qanigisaasut paasissutissinneqarlutillu katsorsaannermi peqataatinneqartarnissaat, napparsimasut ilaqutaasullu peqatigiiffiata Sugisap kaammattuutigaa. Ilaquttanut inuiaqatigiinnullu qanimut attaveqarnerup tarnikkut nappaatinik katsorsaannermut pitsaaliuermullu annertuumik pingaaruteqarnera, peqatigiiffiup matumuuna tikkuarpaa.

2.4.3. Inatsisissatut siunnersuut matumani pineqartoq pillugu §§ 3-4 takukkit

§§ 3 aamma 4-mi nalinginnaasunik aalajangersaannermi suleqatigiissitap aqutsisullu innersuussutaat, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit malinneqarput.

Taamaasilluni, inatsisissatut siunnersuummi pinngitsaaliisummik iliuuseqartariaqarnerup ajornanngippat pitsaaliorneqarnissaa pinngitsoortinneqarsinnaaneraluunniit, tunngaviusumik isumagineqarpoq. Pinngitsaaliisummilli iliuuseqarnissaq ingalanneqavissinnaanngilaq.

Nammineq piumassutsimik peqataaneq katsorsaannermi tunngavissat pitsaanersaraat tamannalu anguniagaareerpoq. Taamaammat qanoq iliuuseqarnikkut napparsimasup nammineq piumassutsi naapertorlugu katsorsartissinnaaneranut periarfissat pitsaanerulersissinnaanerisa isumaliutersuutiginnissaat pingaaruteqarpoq.

Tamatuma angusinnaanissaa siunertaralugu, nammineq iliuuseqarnikkut tarnimikkut nappaatillit peqqinnissaqarfiup immikkoortuini napparsimavinnut unitsitaanerannut atatillugu, katsorsaariaatsip katsorsartinnerullu siunertaannik paasitinneqarnissaannut, nakorsap pisussaaffilerneqarnissaa pillugu, inatsimmi nalinginnaasumik aalajangersagaliortoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, § 3 imm. 2 imm.1-imut sanilliullugu takuuk. Taama pisussaaffiliinikkut napparsimasup isummernissaata ajornanngippallu paasissutissinneqareernikkut akuersissuteqarsinnaanissaata tunngavissinneqarnissaa qulakkeerneqassaaq. Pitsaaliuiniarnermut atatillugu napparsimasumut qanigisaasutaaq katsorsartinnermut tunngatillugu paasissutissinneqartarnissaat kissaatiginarpoq. paasissutissinneqarnissarli napparsimasup akuersineragut aatsaat pisinnaassaaq.

Tanimikkut nappaatillit tamarmik pinngitsaaliisummik unitsitaappata namminerluunniit piumassutsiminnik uninngappata, katsorsartinnissaasa pilersaarusiorneqartarnissaanut, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaannerup pisussaaffilerneqarnissaa siunnersuutaavortaaq, § 3 imm. 3 takuuk. Napparsimavimmut uninnerup kinguninngua, napparsimasup pisariaqartitsinera naapertorlugu aaqiivigineqartartussamik, katsorsartinnissamut pilersaarusiortoqartariaqarpoq. Katsorsartinnissamut pilersaarut taamaattoq paasissutissinneqareernikkut akuersinissamut

aqqutsissaqqissuussaaq. Katsorsartinnissamut pilersaaruteqanngippat, napparsimasup qanoq pisoqarnissaa- taamaammallu suna akueralugu akerliuffigaluguluunniit- ilisimasinnaangilaa.

Napparsimasup nammineq piumassutsi naapertorlugu peqataasinnaanera anguneqarsinnaanngippat, nalinginnaasumik napparsimasup isumaa ataqqineqarluni napparsimavimmut unitsitsisoqaranilu katsorsaanermik aallartitsisoqassanngilaq. Pinngitsaaliinikkut iliuuseqartoqartariaqarnissaanut piumasaqaatit ataani imm. 2.5-mi nammineersinnaajunnaarsitaanermut tunngasoq naapertorlugu eqquutsinneqarpata, pisariaqarluinnartillugu aatsaat pinngitsaaliinissaq qulakkeerneqassaaq. Taamaasiorneq annikinnerpaaffissaaniititsinermik taaneqartarpoq. Pinngitsaaliilluni iliuutsinut tamanut tunngatillugu, siunertarisaq uniorlugu pinngitsaaliisoqannginnissaa- pinngitsaaliinerullu nammineq anguniakkamut naapertuuttuunissaa pillugu, assigiinnik maleruagassiortoqarnissaa siunnersuutaavoq. Inatsisissatut siunnersuummi matumani § 4 innersuussutigineqarpoq.

Annikinnerpaaffissaaniititsinermik tunngaveqarluni pinngitsaaliinikkut iliuuseqarnerup pisariaqartitsineq qaangernagu atorneqarnissaa qulakkeerniarlugu, eqqartuussivilersuussisus- saataanerup immikkut maleruagassiuunissaa siunnersuutaavortaaq. Inatsisissatut siunnersuummi §§ 30-31 nassuiaatitaalu matumani innersuussutaapput.

2.5. Nammineersinnaajunnaarsitsineq

2.5.1. Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsineq tigummigallagassanngortitsinerlu

2.5.1.1. Inatsit atuuttoq

Maannamut nammineersinnaajunnaarsitsinermut atatillugu pinngitsaaliilluni napparsimavimmut unitsitsinermut tigummigallagassanngortitsinermullu tunngasut, tarniluutilinnut inatsimmi maleruagassiuunneqarput.

Nakorsap pinngitsaaliissummik unitsitsinnginnermini tarniluutilinnut inatsimmi § 2 naapertorlugu, napparsimasoq misissoreerlugu, tarnimigut nappaateqarnera paasissavaa. Tamatuma saniatigut unitsitsinnginnerup illersorneqarsinnaannginnera, napparsimasup imminut allanullu navianartorsioritsinera imal. napparsimasup ajorunnaarnissaata unitsitaannginnikkut ajornerulersinneqarnissaa, nakorsap naliliivigissavaa.

Tarniluutilinnut inatsimmi § 8 naapeertorlugu napparsimasoq pinngitsaaliinikkut namminerluunniit piumassutsikkut unitsitaasimagaluarpat, napparsimavimmi nakorsap napparsimasumik katsorsaasup napparsimasoq tarnimigut nappaateqarsorippagu, angerlartinneqarnissaalu napparsimasup imminut allanulluunniit navianartorsioritsinera imal. napparsimasup angerlartitaanikkut ajorunnaarnissaraluata ajoquserneqarsinnaanera pissutigalugu illersorneqarsinnaanngippat, angerlartinnagu tigummigallagassanngortissinnaavaa.

Tamatuma saniatigut angerlartitaaneq napparsimasumut annertuumik ajoqutissarsiviusinnaappat Inatsiseqarnermilu Ministereqarfimmi akuerineqarpat aatsaat, nakorsap tarnimigut napparsimasoq angerlartinnagu tigummigallagassanngortissinnaavaa (navianartorsiorsinnaaneq tunngavigalugu). Tigummigallagassanngortitsinissamut periarfissaq taanna nunatsinni suli atorneqarsimannngilaq.

Nammineersinnaajunnaarsitsinermit atatillugu iliuseqarnermi piunasaqaatit, pinngitsaaliinikkut napparsimavimmut unitsitsisarneq tiggummigallagassanngortitsisarnerlu tamatigunajak assigiissuteqarput. Pinngitsaaliissummilli tiggummigallagassanngortitsinermi, navianartorsiortitsisinnaanerup katsorsartarialimmillu nappaateqarnerup saniatigut piunasaqaatit pingajuat ajoqutissarsisinnaaneq, nammineersinnaajunnaarsitsinermit tunngavigineqarsinnaavoq. Pinngitsaaliissummik unitsitaanermut sanilliullugu tiggummigallagassanngortitsisinnaanermut periarfissaq tamatumani annertuneruvoq.

2.5.1.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsisarnermi tiggummigallagassanngortitsisarnermilu piunasaqaatinut tunngatillugu Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsisimmi (Psykiatrilov) maleruagassat maleruarneqarnissaat suleqatigiissitap aqutsisullu innersuussutigaa.

Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmisut pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsinneqartut tiggummigallagassanngortinneqartullu akuerineqaqqaaratik katsorsartiffimminnit qimaguttut utertinneqarnissaasa tunngavissinneqarnissaa, suleqatigiissitap innersuussutigaa.

2.5.1.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartumi §§ 5 aamma 9 takukkit

Piunasaqaasiormi suleqatigiissitap aqutsisullu innersuussutaat Naalakkersuisoqarfimmit malinneqarput.

Taamaamat maannamut inatsisit atuuttut naapertorlugit, pinngitsaaliilluni napparsimavimmut unitsitsisarnermi tiggummigallagassanngortitsisarnermilu, *tarnikkut nappaateqarnerup qitiutinneqarnissaa siunnersuutaavoq*, § 5 takuuk. Kikkut navianartorsiortitsisinnaanertik katsorsartariaqarnertillu pissutigalugu, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqaarfimmi nammineersinnaajunnaarsinneqartariaqarnerannut, tarnikkut nappaateqarneq tunngavissat ersarinneraattut isigisariaqarpoq.

Tarnikkut nappaateqarnermi (piviusunik piviuunngitsunillu immikkoortitsisinnaannginnermi /psykose) tarnip pissusaa akornuserneqarsimasarpoq. Napparsimasup qanoq issutsiminik, iliuitsiminik avatangiisinullu misiginnillunilu naliliisinnasusaata innarlarsimanera, aallaqaammut piviusunik piviusuunngitsunillu immikkoortitsissinnaannginnermik ersiuteqartarpoq.

Nakorsat eqqartuussinerni siunnersuisoqatigiit isumaat naapertorlugu, ilinniagaqassutsikkut tunuliaqutilinni tarnikkut nappaateqarneq (psykose) suusoq isumaqatigiissutaavoq. Taamaasilluni tarnikkut nappaatinik immikkoortitsiniarnermi, tarnikkut nappaatit pillugit ilisimasat allaassuteqaraluit tarnikkullu nappaateqarneq (psykose) nappaateqannginnerluunniit pillugit aalajangiiniarneq ilungersunaraluaq, tarnikkut nappaateqarneq (psykose) pillugu pingaarutillit aalajangersimasuugajupput.

Tarnimikkut nappaatilinnik pinngitsaaliinikkut napparsimavimmut unitsitsisarnermi tiggummigallagassanngortitsisarnermilu tunngaviusut, *taakkununga assingusunik nappaatillit ilanngunnerisigut* annertusineqarnissaat siunnersuutaavortaaq. Misissortinnermi nappaat tarnikkut nappaammit allaassuteqassanngimmat, ilanngussinissamut piunasaqaatit,

katsorsartittariaqarneq imal. navianartorsiortitsisinnaaneq tunngavigalugit iliuuseqarsinnaaneq eqquutsinneqarpat, pisarneq naapertorlugu nappaat katsorsarneqassaaq.

Taama maleruagassiornikkut pinngitsaaliissummik napparsimavimmumt unitsinneqartartut tiggummigallagassannqortinneqartartulluunniit amerlineqarnissaat anguniarneqanngilaq. Maannamulli iliuusaasartut inatsisitigut tunngavissinneqarnissaat anguniagaalluni.

Nappaatip tarnikkut nappaammumt nallersuunneqarsinnaanissaannik piumasaaqateqarnermi, nappaatit taakku immikkuullarissusaat ersersinneqarpoq. Naligiissitsineq eqqortuutitaassappat naligiilluinnarnissamut piumasaaqatit eqquutsinneqartariaqarput. Taamaannerarneqartariallillu ass. tassaapput puuallariataartarnerit, pissusissamisuumngitsumik iliuutsit ataasiakkaat sianissutsimik allannguisut, imigassamik sianutigissaatinilluunniit sapigaqarnermut ersiutit sakkortuut, ersiutit timikkut akornuteqarnermik tunngaveqartut, noqarnermut atatillugu ikiarsineq kiisalu nerinaveersarneq – nukillaanganerujussuarmik inuunermillu navianartorsiortitsinermik kinguneqartoq.

Tarnikkut nappaateqarneq imaluunniit tamatumunnga assingusumik nappaateqarneq, pinngitsaaliissummik napparsimavimmumt unitsitsinissami tiggummigallagassannqortitsinisamiluunniit tunngavigissallugu pisariaqarpoq – naammannanili. Inatsisissatut siunnersuut naapertorlugu *katsorsartariaqarnermut navianartorsiortitsisinnaanermullu* piumasaaqaataasut eqquutsinneqassapput. *Katsorsartinnissaq siunertaralugu* pinngitsaaliissummik napparsimavimmumt unitsitaaneq tiggummigallagassannqortitaanerluunniit piumasaaqaataavoq. Katsorsartittariaqarneq navianartorsiortitsisinnaanertaaq tunngavigalugu nammineersinnaajunnaarsitsinermi piumasaaqaataavoq.

Napparsimasoq imminut allanulluunniit navianartorsiortitsisinnaasutut naliliivigineqassaaq. Imminorsinnaaneq imminulluunniit ajoqusersinnaaneq navianaateqarpat, napparsimasoq imminut navianartorsiortissinnaassaaq. Pitsaaliuinissaq siunertaralugu, inuillu allat illersorneqarnissaat piinnarnagu, aammali tarnimigut napparsimasup pinngitsaaliissummik napparsimavimmumt unitsitaanikkut, inatsisinik uniuinissaraluanit immaqalu eqqartuussivilersuunneqarnissaraluanit illersorneqarnissaa, allanik navianartorsiortitsisinnaaneq tunngavigalugu periarfissinneqarpoq.

Tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nammineersinnaajunnaarsitsinerumt taarsiullugu iliuuseqarneq, allanik navianartorsiortitsisinnaaneq tunngavigalugu iliuuseqarnissap taamaatinneqarnerani, iliuuseqartoqannginnissaanik kinguneqartariaqanngilaq. Pinerluuteqarneq, annertuumik imigassartorsimaneq, inoqatinik akornusersuineq assigisaallu pissutigalugit, politiinit iliuuseqarfigineqarneq tamatumunnga taarsiunneqarajuttarpoq, soorlu tigusaanikkut mattussivimmiitinneqarnikkulluunniit, tarnimikkulli nappaatillit taama pineqarnissaat kissaatiginanngilaq.

Tarnimikkut nappaatillit katsorsartinnissaat anguniarlugu nammineersinnaajunnaarsitsisarnerup periarfissaajuarnissaa siunnersuutaavoq. Tarnimikkut nappaatillit arlallit namminneq piumasusertik naapertorlugu, tarnimikkut katsorsartinnissaq pisariaqartikkaluaqalugu, unitsitaanissamut namminneq noqqaassuteqarnissaasa naatsorsuutigineqarsinnaannginnera, tamatumunnga patsisaavoq. Pineqartut taakku napparsimaviup tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfianut namminneq piumasusertik naapertorlugu unikkumanaviannqillat.

Peqqissinissaq peqqissinerungaatsiarnissamulluunniit periarfissaq annertuumik ajornerulersinneqassanngippat, katsorsaanissaq anguniarlugu nammineersinnaajunnaar-sitsisoqarsinnaavoq. Tarnikkut nappaatip napparsimavimmi uninngareernermi ajorunnaar-sivinneqarnissaa piumasaqaataasinnaanngilaq. Katsorsaanerulli annertuumik iluaqutaanissaa imal. nappaatip ajornerulersinnaanerata pitsaaliornissaa tunngavissaqarluassaaq. Katsorsartinnissamut piumasaqaatit eqquutsinneqarnissaannut malunnaatilimmik iluaallatsitsineq naammassaaq. Napparsimasup napparsimavimmi katsorsartereernermini, nappaataata angerlartinneqarnermik kinguneqartumik pitsanngoriaateqarsinnaanissaa ilimagineqarsinnaassaaq. Tarnimigut nappaatillip qulaani nassuiarneqartut § 5-imi piumasaqaatit eqquutsinneqarpata pinngitsaaliissummik unitsinneqarsinnaavoq tigummigallagassanngortitaasinnaalluunniit. Napparsimasoq nammineq piumassutsi naapertorlugu pinngitsaaliissummilluunniit uninngareerpat tigummigallagassanngortitsisoqarsinnaavoq. Pinngitsaaliissummik unitsitaaneq tigummigallagassanngortitaanerluunniit pillugu maleruagassatut siunnersuutit assigiinnik piumasaqaatitallit, pinngitsaaliissummik unitsitsinermut patsisaasut tunngavigalugit aatsaat tigummigallagassanngortitsisoqarsinnaavoq. Napparsimasup pinngitsaaliissummik unitsinneqartup angerlartinneqarnissi kissaatigippagu, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmi nakorsaanerup § 5-imi piumasaqaatit eqquutsinneqarnerat naliliivigissavaa. Taamaattoqarpata angerlarniarneq itigartitsissutaassaaq napparsimasorlu pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitaassalluni.

Dronning Ingridip Napparsimavissuani nammineq piumassusertik naapertorlugu unitsinneqarsimasutaq pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortinneqarsinnaanerata periarfissaassaaq. Napparsimasut § 5-imi pinngitsaaliissummik unitsitsinissamut piumasaqaatit eqquutsinneqarpata namminerlu piumassutsiminnik unitsitaareerlutik angerlarusuttut matumani pineqarput. Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmi nakorsaanerup naliliinera naapertorlugu § 5-imi piumasaqaatit eqquutsinneqarpata, angerlarnissaq itigartitsissutaasinnaavoq napparsimasorlu tigummigallagassanngortitaasinnaalluni.

Tarnimigut napparsimasoq nammineq piumassutsi naapertorlugu peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa ilaanni uninngasoq angerlarusuttorlu, inatsimmi § 5 naapertorlugu pinngitsaaliissummik unitsitsinermut piumasaqaatit eqquutsinneqarnerisigut akuerineqanngippat, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmut, § 1 imm. 2-mi maleruagassat naapertorlugit pinngitsaaliissummik unitsinneqarnissaa sulissutigineqassaaq.

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinermi tigummigallagassanngortitsiner-miluunniit assigiinnik tunngaveqalernissamut maleruagassatut siunnersuut naapertorlugu, pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitsisarneq, pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaanermi tunngavigineqarsinnaasoq naapertorlugu, aatsaat pisinnaalissaaq.

2.5.2. Uninngavimminit qimaasut pinngitsaaliissummik utertitaasinnaanerata

2.5.2.1. Inatsit atuuttoq

Tarniluutilinnut inatsimmi (Sindssygeloven) uninngavimminnit qimaasut utertitaanissaannut tunngatillugu maleruagassaqaanngilaq.

2.5.2.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Uninngavimminnit qimaasut Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsit (Psykiatrilov) naapertorlugu pinngitsaaliissummik utertitaasinnaaneri pillugit maleruagassiortoqarnissaa suleqatigiissitap aqutsisullu innersuussutigaat.

2.5.2.3. Inatsisissatut siunnersuut matumani pineqartoq pillugu § 10 takuuk.

Uninngavimminnit qimaasut takkutinnitsoortullu pillugit aalajangersaasoqarnissaa siunnersuutaavoq. Takkutsinngitsoornerulli paasineqarnerata kingorna, sapaatip akunnerata ataatsip iluani taamaallaat pinngitsaaliissummik utertitsisoqarsinnaavoq. Takkutinngitsoornermiit sapaatip akunnera qaangiutereersimappat, unitsitaanissaq uninnermut atatillugu pappiaqqanik nutaanik immersuinikkut aatsaat pisinnaavoq. Aninissamut akuerineqareerluni takkutinnitsoornermi pinngitsaaliissummik utertitsinissami, ullut pingasut sinnerlugit unnuinertalerlugu peqannginnissamik akuersisoqarsimannginnissaa piunasaqaataavortaaq.

2.5.3. Napparsimavimmut unitsitsinermi periutsit

1. Inatsit atuuttoq

Tarniluutilinnut inatsit naapertorlugu, nakorsamut kalleriussinissaq/ attaveqarnissaaq napparsimasumut qanigisaasut pisussaaffigaat. Nakorsap kalerrinneqartup napparsimasoq misissoreerlugu, nappaatip suesorineranut, napparsimasup tarnimigut pissusaanut-paasissutissallu navianartorsiortitsinermit imal. katsorsartariaqarnermut tunngaviusartut-eqqutsinneqarnerat pillugu uppersaasiussaaq. Navianartorsiortitsinissaaneq tunngavigalugu pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinermi ”pappiaqqat aappalaartut atorlugit” uppersaasiortoqartarpoq, katsorsarneqartariaqarnerli tunngavigalugu napparsimavimmut unitsitsinermi ”pappiaqqat sungaartut” immersorneqartarlutik. Unitsitsineq Nunatsinni nakorsaanermit akuerineqaaqaaq.

Nakorsaq napparsimasumik misissuereerluni uninnissamut uppersaasiortoq, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortotaqarfimmi napparsimasup uninngavissaani atorfeqartuussanngilaq. Pinngitsaaliissummik unitsitsineq pappiaqqat sungaartut tunngavigalugit (katsorsartittariaqarnerat tunngavigalugu) pissappat, sapaatip akunneri sisamat qaangiutsinnagit tarnimigut napparsimasoq unitsinneqassaaq. Unitsitsineq pappiaqqat aappalaartut atorlugit, tassalu napparsimasoq imminut allanullu navianartorsiortitsippat, napparsimasoq ingerlaannaq tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortotaqarfimmut unitsinneqassaaq. Pinngitsaaliissummik unitsitsinerne politit peqataasarput.

Unitsitsinermit atatillugu pinngitsaaliissummik unitsitsinerne piunasaqaatit eqquutsinneqarnerat napparsimasullu katsorsartittariaqarnera, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortotami nakorsaanerup aalajangiivigissavai.

2.5.3.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmi tunngaviusut malinneqarnissaat, suleqatigiissitap aqutsisullu innersuussutigaat. Inatsisissatut siunnersuumi tarnimikkut

nappaatilinnut ilaquataasut ilaquuttap tarnikkut nappaataa pillugu peqqinnissaqarfimmut attaveqarnissamik pisussaaffiliinermut tunngatillugu, ilaquataasutut periarfissaaruttutut misigisimanertik, napparsimasut ilgisaasullu peqatigiiffiata Sugisap ilisimatitsissutigaa. Ilagisat pinngitsaaliissummik unitsitsinermut tunngatillugu peqqinnissaqarfimmut politiinulluunniit saaffiginninnerminni pimoorusaannigitsutut misigisimapput.

2.5.3.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartumi §§ 6-8 takukkit

Unitsitsinermut atatillugu suleriaatsit arlallit pitsannguuteqartinneqarnissaat siunnersuutaavoq. Navianartorsiorneq tunngavigalugu pinngitsaaliissummik unitsitsinissaq sioqqullugu misissuereernermi, unitsitsinissap ullup unnuallu ataatsip qaangiunnerani pisussanngorlugu sivikillineqarnissaa, katsorsartittariaqarnerlu tunngavigalugu unitsitsinissami sapaatip akunneranut sivikillineqarnissaa, ilaatigut siunnersuutaapput. Katsorsartittariaqarneq tunngavigalugu unitsitsisarnerni Nunatsinni nakorsaanerup peqataajunnaarnissaa siunnersuutaavoq.

Tarnimigut napparsimasumut qanigisaasut attaveqarnissaasa piumasaqaataaginnarnissaa siunnersuutaavoq. Piumasaqaatip qanigisanut ikiortarialinnut nalinginnaasumik pissusissamisoortumillu tungiuinertut isigisariaqarnera, tamatumunnga tunngaviuvoq, inullu tarnimigut nappaateqarsorineqartoq nammineq ikiortissarsiunngippat pisussaaffinngortarluni.

2.6. Pinngitsaaliinikkut iliuuseqarneq

2.6.1. Inatsit atuuttoq

Tarniluutilinnut inatsimmi taamaallaat pinngitsaaliilluni unitsitsinnaaneq tigummigallagassanngortitsisinnaanerlu maleruagassiuunneqarput. Pinngitsaaliissummik katsorsaasinnaaneq allatigullu pinngitsaaliinikkut iliuuseqarsinnaaneq inatsimmi ilaangillat. Taamaakkaluaq ullumikkut inatsisitigut killeqanngitsumik pinngitsaaliisoqarsinnaanngilaq.

Pinngitsaaliilluni katsorsaasinnaanermut allatullu pinngitsaaliilluni iliuuseqarsinnaanermut killiliuusat inatsimmi toqqaannartumik allassimanngimmata, inatsisitigut illersugaaneq napparsimasoq, nakorsat, peqqissaanermillu suliallit eqqarsaatigalugit naammaginngilaq. Inatsisartut Ombudsmandiata inatsisit tunngaviusut ersarissaavigineqarnissaasa kissaatiginarnera arlalitsigut oqaatigisareepaa.

Inatsisit maannamut atuuttut naapertorlugit, pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsisarnermi tigummigallagassanngortitsisarnermilu maleruagassat, pinngitsaaliissummik katsorsartinnissamut toqqaannanngikkaluamik tunngavissiisutut isigineqarput. Allatut ajornassappat pinngitsaaliissummik katsorsartittariaqarneq ilaasinnaanngippat, nammineersinnaajunnaarsitsinerup tunngavissaqanngitsutut isigisariaqarnera, matumani eqqarsaataavoq.

Inuit nammineersinnaajunnaarsitaasut imal. nammineersinnaajunnaarsitaasinnaasut kisimik, tarnimikkut nappaatillit immikkoortortaqrifianni pinngitsaaliissummik katsorsartis-sinnaanerannik tamanna paasineqarsinnaavoq.

Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqrifimmi nammineersinnaajunnaarsitsisarneq assigisaallu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat kaajallaasitaat juunip 12-ani 1996-imeersoq naapertorlugu, napparsimasoq katsorsartinnissap

pisariaqarneranik qasseeriarlugu paasitinniarneqareerpat aatsaat, pinngitsaalillugu katsorsarneqarsinnaanera aalajangersaavigineqarsinnaavoq. Napparsimasumulli inuunerminik navianartorsiortitsisumut pinasuartumillu katsorsartarialimmut tunngatillugu, aalajangersagaq atuutinnigilaq.

Kaajallaasitaq naapertorlugu pinngitsaaliilluni katsorsaaneq nakorsaasiinikkut, qupinngual-latsinneqarnikkut imal. pinngitsaaliinikkut nerisitaanikkut pisinnaavoq. Napparsimasup eqqissiviillioqisup pitsannguuminnissaanut annertuumik pingaaruteqarpat, annikitsumik iliuseqarnikkut napparsimasup pinngitsaaliissummik eqqissisaatitortinneqarnissaa nakorsaanerup aalajangiivigisinnaavaa.

Napparsimasut timimikkut nappaatillit pinngitsaaliissummik nakorsarneqarnissaat, kaajallaasitaq naapertorlugu, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup nakorsartittunullu immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup isumaqatigiissuteqarnerisigut pisinnaavoq.

2.6.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Kalaallit Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmi pinngitsaaliilluni katsorsaasinnaanerup ilanngunneqarnissaa suleqatigiissitap innersuussutigaa. Pinngitsaaliilluni katsorsaasarnermi pinngitsaaliissummik nakorsaatitortinneqarneq, nerisinneqarneq qupinnguallatsinneqarnerullu suli atuutsinneqarnissaat eqqarsaatigineqarpoq. Pinngitsaaliissummik nakorsaasarnerup nalinginnaasumik taamaallaat Dronning Ingridip Napparsimavissuani illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsinnaanera suleqatigiit isumaqatigiissutigaa.

Pinngitsaaliinikkulli nakorsaatitortitsisarnerup peqqinnissaqarfiup immikkoortuini allani ingerlanneqartarsinnaanera aqutsisut oqallisigaat. Pinngitsaaliinikkut nakorsaatitortitsineq ataavartumik sivisuumik nakorsaatitortitaanertut matumani paasineqassaaq. Pinngitsaaliinikkut nakorsaatitortitsinerup Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatillit immikkoortorta qarfianni taamaallaat pisinnaanera isumaqatigiissutaareerpoq. Taamaattorli pinngitsaaliissummik nakorsaatitortitsinerup aallarnerneqarnerata, peqqinnissaqarfiup immikkoortuini allani pisinnaanera isumaqatigiinnigissutaasimavoq.

Illuatungaani pinngitsaaliissummik nakorsaatitortitsineq tamatumalu kinguneri ima annertutigaa imalu sivisutigalutik, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatillit immikkoortorta qarfianni, tarnimikkut nappaatillit taakkulu katsorsarneqarnissaat pillugit immikkut ilisimasalinnik sulisoqartumi taamaallaat illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsinnaalluni. Illuatungaani tarnimikkut napparsimasut Nuup avataani peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanni napparsimavimmi peqqissaavimmiluunniit, sila pissutigalugu angallanneqarnissaminnut sivisuumik utaqqisariaqartut, pinngitsaaliissummik tigummigallarneqarsinnaallutik. Sinerissami napparsimavimmi pinngitsaaliissummik nakorsaatitortinneqarnerup, soorlu tarnikkut nappaammut piviusunik piviuunngitsunillu immikkoortitsisinnaannginnermik ersiuteqartumik (psykose) nakorsaanerup, sinerissami napparsimavimmi aallartinneqarsinnaanera akuerineqarsinnaanissaanut, napparsimasup nappaataata pitsanngulertornissaa iluaallatsitsinissarlu tamatumunnga tapersiinnermut tunngaviusinnaapput.

Ullumikkut sinerissami napparsimavimmi/peqqissaavimmi tarnimikkut nappaatilinnik nakorsaanerup eqqissisaatitortitsinikkut aallarnerneqartarnera, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup ilisimatitsissutigaa. Siunissarli ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu nakorsaatitortitsinissaq aatsaat napparsimasumik sivisuumik nakkutilinerup kingorna pisinnaasarpog.

Qupinnguallatsilluni katsorsaasinnaanerup immikkut killiliivigineqarnissaa suleqatigiissitap eqqarsaatersuutigaattaaq. Pissutsit eqqarsaatigalugit qupinnguallatsitsilluni katsorsaasarneq qajassuussilluni katsorsaaneruvoq. Ullutsinnili inuunerminnik navianartorsiortitsisunnanga jannut atorneqarpoq. Taama periuseqarneq tunngavigalugu qupinnguallatsitsinikkut katsorsaasinnaanerup, napparsimasunut inuunerminnik navianartorsiortitsisunut navianartorsiortitsilersinnaasunulluunniit atorneqarsinnaasutut killilerneqarnissaa siunnersuutaavoq.

Tarnimigut nappaatillip, pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsinneqarnissamut piumasaqaatit eqquutsinneqarpata, timikkut nappaataanik pinngitsaaliinikkut nakorsaasinnaanerup periarfissinneqarnissaa siunnersuutaavortaaq. Tarnimikkulli nappaatillit namminneq piumassutsiminnik sinerissami napparsimavimmut/peqqissaavimmut unitsitaasut Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmut pinngitsaaliissummik unitsinneqaaqaarnissaat siunnersuutaavoq. Tarnimigulli nappaatilik nammineq piumassutsi naapertorlugu Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi uninngappat, pinngitsaaliissummik unitsitseqaarani pinngitsaaliissummik katsorsaasoqarsinnaavoq.

2.6.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartumi §§ 12 aamma 13 takukkit
Napparsimavimmi uninngasut kisimik nakorsap pinngitsaaliissutaanik katsorsartissinnaanerat, inatsisissatut sinnersuummi tunngavissatut piumasaqaataavoq. Napparsimasut pineqartut pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortinneqarsinnaanerannut piumasaqaatit eqquutsinneqarnissaat piumasaqaataavortaaq. Pinngitsaaliissummik katsorsaasoqarnissaa, tamatuma qanoq ingerlanneqarnissaa qanorlu sivisutiginnissaa pillugu, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaaneq kisimi aaljangiisuusinnaavoq.

Nakorsaasiinikkut, qupinnguallatsitsinikkut nerisitsinikkulli pinngitsaaliissummik katsorsaanerup taamaallaat Dronning Ingridip Napparsimavissuani aallarnerneqarlunilu naammassineqarsinnaanera siunnersuutaavoq. Qupinnguallatsitsinikkut katsorsaanermut tunngatillugu maannamut periusaasoq akuerineqassappat, napparsimasup inuunerminek navianartorsiortitsinera navianartorsiortitsisinnaaneraluunniit immikkut piumasaqaataassasoq siunnersuutaavoq.

Taamaasilluni pinngitsaaliissummik unitsitsinermi pinngitsaaliissummik nakorsaatitortitsinerup, peqqinnissaqarfiup immikkoortuini allani ingerlanneqannginnissaa siunnersuutaavoq. Pinasuartaqakkanik pinngitsaaliissummik eqqissisaatinik psykosemullu nakorsaatinik nakorsaatitortitsisinnaanerup, immikkoortuni taakkunani periarfissaajuarnissaa pingaartinneqarpoq. Taama pinngitsaaliinikkut nakorsaatitortitsisoqassappat, nukersorfiginninnikkut eqqissisaammillu kapisinikkut, sakkukinnerusumik iliuuseqarneq tunngavigalugu maleruagassat naapertorlugit, inatsisitigut tunngavissinneqarsinnaavoq(§ 22

imm. 2 takuuk), siunissarli ungasissoq eqqarsaatigalugu pinngitsaaliissummik nakorsaatitortitaasinnaaneq, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi taamaallaat illersorneqarsinnaasumi, sivisuumik nakkutilliinikkut napparsimasup malittarineqarnissaa piumasaqaataavoq.

Napparsimasut pinngitsaaliissummik tigummigallarnejarsinnaasut timimikkut nappaataasa pinngitsaaliissummik nakorsarneqarsinnaanerit inatsisissatut siunnersuummi tunngavissinneqarpoq. Pinngitsaaliissummik nakorsaasinnaaneq taamaallaat nappaatinut napparsimasup inuuneranut peqqissusaanullu annertuumik navianartorsiortitsisunut atuutsinneqarpoq. Napparsimasup timikkut nappaamminik pinngitsaaliissummik nakorsartinnissaa, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup timikkullu nappaammut pineqartumut tunngatillugu immikkoortorta qarfimmi nakorsap peqatigiillutik aalajangiivigissavaat. Tarnimigut napparsimasoq Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmiinngippat, maleruagassaq pineqartoq tunngavigalugu pinngitsaaliissummik katsorsaanissaq sioqqullugu, pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinissamut uppernarsaat immersorneqassaaq, pinngitsaaliissummillu unitsitsinissami piumasaqaataasut eqquutsinneqarnerat, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanermit aalajangiivigineqarsimanissaa piumasaqaataalluni.

2.7. Angerlartitaareernermit malittarineqarneq

2.7.1. Inatsit atuuttoq

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaasut angerlartitaareernerisa kingorna malittarineqarnissaat pillugit, Kalaallit Nunaanni inatsisaasuni immikkut maleruagassaqanngilaq.

2.7.2 Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmisut, napparsimasut katsorsartinnissamik isumaginninnikkulluunniit pisariaqartitaminnik, tarnimikkut nappaatillit namminneq piumassusertik naapertorlugu pinngitsaaliissummik unitsitat tigummigallagassanngortitalluunniit saaffiginnittanngitsut pillugit, napparsimavimmiit angerlartitaanermit atatillugu isumaqatigiissusiortoqatarnissaa pilersaarutinillu ataqatigiissaakkanik maleruagassiortoqatarnissaa, suleqatigiissitap aqutsisullu innersuussutigaa.

Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmisut angerlartitaareersunik pinngitsaaliissummik malittarinnittalernissap tunngavissinneqarnissaa innersuussutaavortaaq. Taamaasiornikkut napparsimavimmut unitsitaanngikkaluarluni, piumasaqaatit aalajangersimasut naapertorlugit pinngitsaaliissummik nakorsaatitortinneqarsinnaaneq periarfissinneqassaaq. Piumasaqaatit taamaattut qanorpiaq isikkoqarnissaat suleqatigiissitap aqutsisullu akunnerminni oqallisigereerpaat. Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmi piumasaqaatit assinginik piumasaqaateqartoqarnissaa ilaatigut tikkuarneqarpoq. Piumasaqaatit taamaattut imaaliillaanaq nunatsinni atuutsinneqalersinnaanngimmata, naleqqussarneqarnissaat ilaasa tikkuarpaat.

2.7.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartumi §§ 14-18 takukkit

Inatsisissatut siunnersuusiormi suleqatigiissitap aqutsisullu innersuussutaat tunngavigineqarput.

Pingaartumik anigugassaangitsumik skitzofrenimik nappaatillit pinngitsooratik katsorsartinnissamik ingerlatsiinnarnissaasa ajornakusoorsinnaanera, tarnimikkut nappaatilinnik katsorsaannermi misilittakkat takutippaat. Napparsimasut ilaat – katsorsarluarneqareerlutik napparsimavimmiit angerlartitat nakorsaatitukkaminnik unitsitsisarput. Tamatuma kingunerisaanik nappaataat ajorsisarpoq ilaatigullu pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitseqqinneqartariaqartarlutik.

Napparsimasunut pineqartunut Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatilinnut inatsimmi, napparsimavimmiit angerlartitaanermi isumaqatigiissutit pilersaarutillu ataqatigiissaakkat pillugit maleruagassanut assingusunik maleruagassiortoqarnissaa siunnersuutaavoq. Inatsisissatut siunnersuummi § 14 naapertorlugu, napparsimasut angerlartinneqarnermik kingorna, peqqissuunissaq anginiarlugu nammineq piumasutsiminnik katsorsartinnissaq isumaginninnikkulluunniit pisariaqartitatik pillugit saaffiginnittanngitsutut nalilikkanut tunngatillugu, napparsimavimmiit angerlartitaanermi isumaqatigiissusiortarnissaq, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaarfimmi nakorsaanerup akisussaaffigaa. Napparsimasoq § 14 naapertorlugu iliuuseqarfigineqar-sinnaasoq napparsimavimmiit angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissusiornissamut peqataajumanngippat, katsorsartinnissamut isumaginninnikkullu neqeroorfigineqarnissamut ataqatigiissaakkamik pilersaarusiortoqarnissaa, nakorsaanerup akisussaaffigaa, takuuk § 15.

Napparsimavimmiit angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissusiortoqarsimappat imal. ataqatigiissaakkamik pilersaarusiortoqarsimappat, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfiup- pisortaqarfiit allat, peqqinnissakkut sullissisut assigisaasalu-akunnerminni paasissutissanik, napparsimasup inuttut nammineq inuuneranut tunngasunik, paarlaasseqatigiittarsinnaanerat siunnersuutaavoq.

Taakkuupput napparsimasut tarnimikkut peruluutillit katsorsartinnissamik isumaginninnikkullu neqeroorfigineqannginnikkut peqqissutsimikkut annertuumik eqqorneqartussat. Tamatumani assersuutitut taaneqarsinnaasut tassaapput skitzofrenimik nappaatillit atornerluisuusut imal. inuttut inuuniarnerminni annertuumik ajornartorsiuteqartut.

Napparsimavimmiit angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissut imal. ataqatigiissaakkamik pilersaarut, napparsimasup maanna siunissamilu katsorsartinnissamut isumaginninnikkullu neqeroorutinik pisariaqartitsinerinik imaqartariaqassaaq. Naapertuuttumik katsorsartinnis-samut neqeroorutit, ulloq nalunaaqutarlu, pisortanut assigisaannullu siullermik saaffiginnin-nissaq, tamatuma saniatigut ilanngunneqartariaqarputtaa. Kia malittarinnittussatut akisussaasuunera kialu isumaqatigiissut eqquutsinneqanngippat qisuariaateqarnissaa, isumaqatigiissut qaqugu naammassissanersoq qaqugulu naliliivigineqassanersoq ilanngunneqassapputtaa.

Tarnimikkut nappaatillit sanngiinneraanik ikiuineq annertusiniarlugu, napparsimavimmiit angerlartitaanermut atatillugu pinngitsaaliissummik malittarinnittalernissamut inatsisitigut tunngavissiiinissaq siunnersuutaavoq. Napparsimasut tarnimikkut peruluutillit katsorsartinnissamik annertuumik pisariaqartitsisut nappaateqarnerminni

paasisimanningsunut, nammineersinnaatitaanerannik ataqqinnineq, sumiginnagaanermik kinguneqassanngilaq. Inatsisissatut siunnersuummi tarnimikkut nappaatillit taakku naammaginantumik katsorsarneqarnissamut tungiorneqarnissamullu namminneq saaffiginnissinnaasorinngisanut periarfissiisoqanngippat, tamanna sumiginnaanertut isigisariaqassaaq. Paarlattuanik inatsisitigut illersugaanissaq eqqarsaatigalugu, pinngitsaaliissummik malittarinninnissap kingunerluutilimmut saqitinnissaa pisariaqartinnagulu atorneqarnissaa pitsaaliorniarlugu, sukannersunik maleruagassiuussisoqarnissaa siunnersuutaavoq. Napparsimavimmiit angerlartitaanermut atatillugu pinngitsaaliissummik malittarinninnissaq pillugu maleruagassianut tunngatillugu, § 17-imut immikkut nassuiaatit innersuussutaapput. Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmi piumasaqaataasunut assingusut nunatsinnulli naleqqussakkat, oqaasertaliinermi toqqarneqarput.

Napparsimavimmit angerlartitaareernerup kingorna, pinngitsaaliissummik malittarineqarnissaq pillugu nakorsaanerup aalajangiinera, peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanni nakorsaati-tortitaanissaq pillugu takkunnissamut piumasaqaammik taamaallaat imaqassaaq. Napparsimasoq takkutinnigippat nakorsaanerup politiit ikiorsiullugit aaneqarnissaa immikkooortumilu pineqartumi pinngitsaaliissummik nakorsaatitortinneqarnissaa aalajangiivigisinnaavaa. Peqqinnissaqarfiup immikkoortuani tigummigallagassanngortitsineq matumani sivikitsuinnaassaaq (ulloq ataaseq). Napparsimasoq tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortotaqarfimmiit angerlareernermini, peqqissutsi ajorneruleqqunagu nakorsaatitukkaminik ingerlatsiinnartariaqarpat, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortotaqarfimmut unitsitseqqaarnani, periarfissat allat tamarmik misilinneqareerpata, unitsitsinngikkaluarluni pinngitsaaliilluni iliuuseqarneq aatsaat atorneqarsinnaasussaavoq.

Pinngitsaaliissummik malittarineqarnissap aalajangiunneqarnerata, qaammatit pingasut qaangiunneri tamaasa nakorsaanermit naliliivigineqarqittarnissaa siunnersuutaavoq. Napparsimasup qaammatit pingasut qaangiunnerini pisarialimmik nakorsartinnerminik unitsitsinissaata ilimanaateqarnera annilaangatigissallugu tunngavissaqarnerosq, nakorsaanerup matumani naliliivigissavaa. Taamaattoqassappat pinngitsaaliissummik malittarinninnerup, qaammatit pingasut pallillugit sivitsorneqartarnissaa nakorsaanerup aalajangiivigisinnaavaa.

Tarnimikkut nappaatillit pineqartut nammineersinnaanerannut ataavartumik akuliusimanissaq kissaataanngilaq. Napparsimavimmi uninngareernermi malittarineqarneq pineqarmat, napparsimasup sivisunerpaamik qaammatini aqqaneq marlunni pinngitsaaliissummik malittarineqarsinnaanera siunnersuutaavoq. Taama napparsimasup pinngitsaaliissummik malittarineqarsinnaaneranik killiliinikkut, napparsimasumik pinngitsaaliinikkut sivisuallaamik nakorsaaarneq pinngitsoortinneqassaaq. Taamaasilluni siunnersuut naapertorlugu tamatumunnga piumasaqaataasut eqquutsinneqarpata aatsaat, pinngitsaaliissummik malittarinnittoqarqissinnaassaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi kapitali 5 naapertorlugu, napparsimavimmi uninngareernermi pinngitsaaliissummik malittarineqarnissami piumasaqaataasut, pinngitsaaliissummik unitsitsinissami pinngitsaaliissummillu katsorsaanissami piumasaqaataasut assiginngilaat, inatsisissamut siunnersuummi kapitalit 3 aamma 4 takukkit. Tarnimikkut nappaatillit katsorsartittariaqarnermi navianartorsiortitsinermiluunniit piumasaqaatinik kapitalit taakku naapertorlugit eqquutsitsisut, pisarnek malillugu Dronning Ingridip Napparsiamavissuani

tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmut unitsillugit katsorsarnejassapput. Napparsimasup perululerluni napparsimavimmut pinngitsaaliissummik unitsinneqartariaqaler-nissaata pitsaaliornissaa, pinngitsaaliinikkut malittarinninnermi siunertaavoq.

Pinngitsaaliissummik malittarinninnissamik aalajangiineq, inatsisitigut illersugaanerup sakkortuunik qularnaveeqquserneqarneranik malitseqartinneqassaaq. Napparsimasoq siunnersortilerneqassaaq, pineqarnerlu Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut, maalaarutip tiguneraniit kingusinnerpaamik ulluinaat arfineq marluk qaangiunnerini aalajangiisussanut, maalaarutigineqarsinnaavoq. Napparsimasoq maalaarniarpat pinngitsaaliissummillu malittarinninnissaq tarnimikkut nappaatillit maalaarutaannik aalajangiisartoqatigiinnit akuersissutaatinnagu, pinngitsaaliissummik malittarinninniarnaq aallartinneqarsinnaanngilaq. Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunit napparsimaasoq ilalernerqarpat, pinngitsaaliissummik malittarinninneq aallartinneqarsinnaanngilaq.

Napparsimaasoq Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunit ilalernerqanngippat, aalajangiineq eqqartuussivikkut aalajangigassanngortinneqarsinnaavoq. Pinngitsaaliissummik malittarineqarnerup sivitsorneqarneri tamaasa, eqqartuussivikkut aalajangigassanngortitsinermik periarfissalimmik, Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunit maalaaruteqartoqaaqqissinnaavoq.

Napparsimavimmit angerlartitaareernerup kingorna pinngitsaaliissummik malittarinninnis-samut siunnersuut, inatsissatut siunnersuut naapertorlugu pinngitsaaliinnermi iliuusissat allat assigalugit, immikkoortotami pinngitsaaliilluni iliuuseqarnernik nalunaarsuiffimmut ilanngunneqarnissaat, Nunatsinnilu nakorsaannermut nalunaarutigineqarnissaat ilanngullugu oqaatigineqassaaq, § 30 takuuk.

Napparsimaasut qasserpiaat uninngareernerup kingorna pinngitsaaliissummik malittarineqartariaqassasut oqaatigiuminaappoq. Massakkut napparsimasut 20-it missaanniittunut, angerlartitaareernerup kingorna malittarineqarnissamut piumasaqaatit eqquutsinneqassasut, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmi nakorsaannerup missingersuutigaa.

2.8. Aalaakkiineq assigisaallu.

2.8.1. Inatsit atuuttoq

Tarniluutilinnut inatsit (Sindssygeloven) pinngitsaaliilluni iliuuseqartarnej pillugu maleruagassartaqanngilaq.

Nammineersinnaajunnaarsitsinerli assigisaallu pillugit kaajallaatitami juunip 12-ani 1996-imeersumi, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmi pinngitsaaliisarnermut illersornissamullu tunngatillugu iliuusissat pillugit, Namminersornerullutik Oqartussat maleruagassiorput.

2.8.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Pinngitsaaliissummik aalaakkerneqarnermut, illersornissaq anguniarlugu aalaakkiinermut nukersorfiginninnermullu tunngatillugu, Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmi maleruagassat assinginik maleruagassiorqarnissaa, suleqatigiissitap

innersuussutigaa. Taamatuttaaq Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmisut, napparsimaasunik immikkut nakkutilliinerup, matunik panaarsisinnaanerup pinngitsaaliissummillu timikkut eqqiluisaartitsinissap tunngavissinneqarnissaa innersuussutaavoq.

2.8.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartut §§ 23-28 takukkit.

Inatsisissatut siunnersuut suleqatigiissitat aqutsisullu innersuussutaannik tunngaveqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi aalaakkiinikkut pinngitsaaliinerit suulluunniit qulequttanut pingaarnernut ukununga immikkoortinneqarnissaat siunnersuutaavoq: pinngitsaaliissummik aalaakkiineq, nukersorfiginninneq, napparsimaasup imminut ajoqusinnginnissaa anguniarlugu aalaakkiineq, immikkut nakkutilliineq, immikkoortortami matunik parnaarsineq pinngitsaaliissummillu timikkut eqqiluisaartitsineq.

Pinngitsaaliissummik aalaakkiineq imminullu ajoqusinnginnissaq anguniarlugu aalaakkiineq immikkoortinniarlugit iliuseqarnermi siunertaasoq, arlaata toqqarneqarneranut aalajangiisuusarpoq. Napparsimasup piaaraluni imminut ajoquserniarneranik avatangiisiminulluunniit ajoqusiiniarneranik pitsaaliuiniarneq pinngitsaaliinerussaaq. Akerlianik napparsimaasup piaarinani nalinginnaasumik suliarisartagaagaluit sapilersimasalli suliariniarnerini, timimigut annertuumik ajoqusersinnaaneranik pitsaaliuineq illersuinerussaaq.

Siunertap saniatigut sakkussap suunera immikkoortitsiniarnermi pingaaruteqarpoq. Qitequtit aalajangiissutit, paffinnik aalajangiissutit, singernernik aalajangiissutit aqqatillu, inatsisissatut siunnersuut naapertorlugu, taamaallaat pingitsaaliissummik aalaakkiinermi atorneqarsinnaapput.

Napparsimaasup imminut ajoquseriataarsinnaaneranik- allanilluunniit timikkut peqqissutsikkulluunniit ajoquseeriataarsinnaaneranik pitsaaliuiniarnermi, pisariaqarluinnartillugu *Pinngitsaaliissummik aalaakkiisarnarup* aatsaat atorneqarsinnaanissaa siunnersuutaavoq. Taamatuttaaq napparsimaasooq uninngaqqammunik malersuippat assigisaanilluunniit sakkortuumik ajoqusiippat imal. annikigisassaangitsumik aserorterippat, pinngitsaaliissummik aalaakkiisoqarsinnaavoq. Tamatumani pineqartoq tarnimigut nappaatiliusariaqanngilaq taamaaqataannilluunniit akornutiliusariaqarani.

Pinngitsaaliissummik aalaakkiinissami kina aalajangiisuussanersoq pillugu immikkut maleruagassiortoqarnissaa siunnersuutaavoq, inatsisissatut siunnersuummi § 20 takuuk. Inatsisissatut siunnersuummi § 21 –imi napparsimasunut pinngitsaaliissummik qiteruserlugit aalaakkikkanut, immikkut nakkutilliisoqartitsinissaq siunnersuutaavoq.

Pinngitsaaliissummik qitequsiilluni aalaakkiinermi inatsimmik tunngaveqarnermi maleruagassat pineqartut taakku ataanni, napparsimasup *timaata aalajangernissaanut periarfissiinissaq* pisariaqarpallu pineqartup allamut nuunneqarnissaa siunnersuutaavoq, inatsisissatut siunnersuummi § 22 imm. 1, 1 takuuk. Qitequsiilluni nukersornerinnakkulluunniit pinngitsaaliinissaq pillugu apeqqut annikinnerpaaffimmiititsinissaq tunngavigalugu aalajangiivigineqassaaq.

Nukersorfigineqarsinnaanermut nalinginnaasunik naleruagassaqanngikkaluarpulluunniit, nammineersinnaajunnaarsitat napparsimavimmiit qimaasinnaanerit pitsaaliorniarlugu § 22 imm

1, 2 naapertorlugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarnissaa siunnersuutaavoq. Taama aalajangersaanikkut ilaatigut silammut matut parnaarsinnaanerit periarfissinneqarpoq.

Kiisalu § 22 imm. 2-mi pisariaqassappat nukersornikkut napparsimasup eqqissiviitsup eqqissisaammik nakorsaaserneqarnissaanut periarfissiisoqarnissaa siunnersuutaavoq. Napparsimasup pitsaanerulernissaa ilaatigut sinilersinneragut anguneqarsinnaasarmat, taamaasiortariaqarnermi inuup peqqissusaa tunngavigineqarsinnaasarpoq. Taama iliuuseqarneq ass. qiterusiilluni aalaakkiinermi annikinnermik akuliunnertut atorneqarsinnaavoq.

Kiisalu § 23-imi napparsimasup imminut ajoqusinnginnissaa anguniarlugu aalaakkiineq pillugu maleruagassinnaq siunnersuutaavoq. Napparsimasup taama siunertaqarani imminut annertuumik navialisissinnaaneranut illersorniartarlugu pinngitsaaliinikkut iliuuseqarnermik paasineqassaaaq.

Ullumikkut napparsimavimmi sulisut napparsimasup eqqaaniillutik imminornissaa uninngaqtinilluunniit ajoqusiinissaa pitsaaliorniartarlugu nakkutilliuartariaqartarput. Taama iliuuseqartarnerup inuup nammineersinnaanerani akuliunnertut taasariaqartup, § 14 –imi *immikkut nakkutigineqarneq* naapertorlugu, inatsisitigut tunngavissinneqarnissaa siunnersuutaavoq. Immikkut nakkutilliinissaa, nakorsap napparsimasumik takuniaareernermigut aalajangiivigisinnaavaa.

Ullumikkuttaaq napparsimasup nammineq aarlerinartorsiunnginnissaa eqqarsaatigalugu, *immikkoortami matunik parnaarsineq* pissusissamisoortut naliliivigineqartarpoq. Taama iliuuseqartarnerup inuup nammineersinnaanerani akuliunnertut aamma taasariaqartup, inatsimmi § 26 naapertorlugu tunngavissinneqarnissaa siunnersuutaavoq.

Tarnimikkut nappaatillit inuttut eqqiluisaarnissaminnik soorlu errorsinermik assigisaannillu isumaginnissinnaanngitsut, inatsisitigut tunngavissiiinikkut *inuttut eqqiluisaarnissaasa* pinngitsaaliissutaasinnaanissaa siunnersuutaavoq, § 27 takuuk. Maannamut pinngitsaaliissummik pisariaqartitamik inuttut eqqiluisaartitsinissamut inatsisitigut suna tunngavissaanersooq nalornissutaasimavoq. § 27-imi aalajangersagaq naapertorlugu sulisut napparsimasup pisariaqartitsinera naapertorlugu inuttut eqqiluisaarnissaa isumagisinnaanngormassuk, nalornineq taanna maanna peerneqarpoq. Taama iliuuseqarnissap inatsisitigut piumasaqaatit eqquutsinnerisigut aatsaat pisinnaanngorneragut, napparsimasup inatsisitigut illersugaanera sakkortusineqarpoq.

2.9. Allagarsianik, ininik uninngavinnik, pigisanik timilu satsillugu misissuisarneq kiisalu pigisanik arsaarinnittarneq suujunnaarsitsisarnerlu

2.9.1. Inatsit atuuttoq

Tamakununnga tunngatillugu Kalaallit Nunaanni ullumikkut maleruagassaqaanngilaq.

2.9.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatilinnut inatsimmisuut maleruagassaqaarnissaa, suleqatigiissitap aqutsisullu innersuussutigaat.

2.9.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartumi § 29 takuuk

Napparsimasup allagarsiaanik nakkutilliineq, napparsimavimmi inaanik pigisaanillu misissuineq kiisalu timaa satsillugu misissuineq, inatsisissatut siunnersuummi § 29 naapertorlugu tunngavissinneqarpoq. Pigisanik arsaarinninnerup suujunnaarsitsinerullu, inatsit naapertorlugu tunngavissinneqarnissaa siunnersuutaavortaaq.

Allatut ajornartumik iliuuseqarneq imminullu illersorniarneq imal. isertitsivinnisut immikkoortortap eqqissiviilliorfiunanilu torersuunissaanik isiginneriaaseq innersuussutigalugit, taama maannamut akuliuttoqartarpoq. Inuulli innarligassaannngissusaanut annertuumik attuummat, akuliunnerit inatsimmi maleruagassiuunneqartariaqarput.

2.10. Pinngitsaaliissummik iliuuseqarnernik, nalunaarsuineq eqqartuussivilersuussisussaanerlu

2.10.1. Inatsit atuuttoq

Tarniluutilinnut inatsimmi pinngitsaaliilluni iliuutsit nalunaarsorneqarnissaat assigisaallu pillugit maleruagassaqaanngilaq. Ullumikkulli Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqaarfimmi, nammineersinnaajunnaarsitsisarneq assigisaallu pillugit kaajallaasitaq 1996-imeersoq tunngavigalugu maleruagassaqaarpoq.

2.10.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmisuut pinngitsaaliilluni iliuuseqartarnerit nalunaarsorneqartarnissaanut maleruagassiortoqarnissaa innersuussutaavoq.

2.10.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartumi §§ 30-31 takukkit

Inatsisissatut siunnersuummi § 30 imm. 1 naapertorlugu pinngitsaaliinikkut iliuuseqarnerit suugaluit tamarmik, inatsimmi aalajangersakkat atuuttut tunngavigalugit, immikkoortortami nalunaarsuiffimmut, akuliunneq tamatumunngalu tunngavilersuutaasoq ilanngullugu nalunaarsorneqassapput.

Napparsimasut ataasiakkaat inatsisitigut illersugaanerit ass. maalaarutininik suliaqarnermut tunngatillugu nalunaarsuineq pisariaqaarpoq. Nalunaarsuinikkutaq pinngitsaaliissummik iliuuseqarnernut tunngasunik inuiaqatigiit ilisimatinneqassapput. Qitiusumik nalunaarsuineq nakkutilliinermut tunngaviusinnaasoq napparsimasup inatsisitigut illersugaanerit toqqammavissat pingaarnerit ilagaataaq.

2.11. Napparsimasup pisinnaatitaaffii assigisaallu.

2.11.1. Inatsit atuuttoq.

Tarniluutilinnut inatsimmi § 6 naapertorlugu pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsisoqartillugu, pinngitsaalillugu unitsitaq nakkutiginnittoqartinneqassaaq. Allatigut tarnimigut nappaatillip nammineq kissaatigippagu nakkutiginnittoqartitsisoqassaaq.

Napparsimaasup peqqissusaa pillugu ilisimatinneqarnissaaq napparsimavimmilu uninnganerup pisariaqartitsineq sinnerlugu sivissuseqaannginnissaa, nakkutiginnittuutitap suliaasa pingaarnersaraat. Nakkutiginnittuutitaq maalaaruteqarnermi ikiuuttussaavortaaq. Kredsdommeri nakkutiginnittussamik- amerlanertigut napparsimasumut ilaquutaasumik-toqqaassaaq.

2.11.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Napparsimasut pinngitsaaliissummik iliuseqarfigineqartut tapersersorneqarnerisa ikiorneqarnerisalu annertuumik pitsanngorsaavigineqarnissaat, suleqatigiissitap aqutsisullu pisariaqarsoraat. Inunnit piginnaasalinnit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunit, inuttut inatsisitigullu tapersersorneqarnissaq pisariaqartinneqarpoq.

Taamaammat maannamut nakkutiginnittoqarnerup akissarsiutigalugu napparsimasunik siunnersuisunik taarserneqarnissaa siunnersuutaavoq. Napparsimasunut siunnersortit siunnersortinngortinneqartinnatik, Kalaallit Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsisip imarisai-, inatsisit- isumaginninnikkullu pissutsit nalinginnaasut pillugit paasissutissinneqartarnissaat, suleqatigiissitap innersuussutigaa.

Napparsimasunik siunnersortaanissamut piumasaqaatinut tunngatillugu, siunnersortaaussap inoqatinik sullissinermik sungiussisimasuunissaa pissusissamisussasooq, suleqatigiissitap tikkuarppaa. Siunnersortaaussap pineqaatissinneqarsimasuunnginnissaa piumasaqaataasariaqarportaaq. Tamatuma saniatigut siunnersortaaussap inuussutissarsiorsinnaasuunissaa oqaatsinillu illugiinnik atuisuunissaa kissaatiginassaaq. Napparsimasunik siunnersortitit pisussaaffik sumiginnarneqarpat, siunnersortitit sulisinnaatitaanermik arsaarneqarsinnaaneq, suleqatigiissitami uparuunneqarpoq.

Napparsimasunut siunnersuisoqatigiinnik arfineq pingasut qulillu missaannik amerlassusilinnik pilersitsisoqarnissaa suleqatigiissitap innersuussutigaa. Kalaallit Nunaanni ukiumut inuit 25- iniit 50-it missaat pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsinneqartarmata, siunnersuisoqatigiit amerlassusaat tamatumunnga naapertuussorineqarpoq. Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsineq tigungmigallagassanngotitsinerluunniit, tamatigut Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmi pisinnaammat, napparsimasunut siunnersortit Nuummi najugaqartuussapput. Nuup avataani pinngitsaaliissummik unitsitsinissaa aallarnerneqarpat, Nuummi napparsimasumut siunnersortissamik toqqaasooqariissaaq. Nuummut nuunneqarnissap tungaanut napparsimasooq siunnersortaaalu oqarasuaat qarasaasiarlunniit atorlugu attaveqatigiittassapput. Taamaattoqartillugu siunnersuisussatut toqqarneqarnermiit nal. ak. 24-it qaangiutsinnagit siullermik oqarasuaatikkut attaveqarnissaaq piumasaqaataassaaq.

Sinerissamiit nuunneqartunut Nuummiittunullu tunngatillugu napparsimasumut siunnersorti nuunneqareernermiit imal siunnersortaaussatut toqqarneqarnermiit nal. ak. 24-it qaangiutsinnagit napparsimasumik takusaassaaq. Tamatuma kingorna annikinnerpaamik sap. ak. ataasiarluni saniatigullu pisariaqartitsineq naapertorlugu takusaasassaaq.

Napparsimasunut siunnersortit kimit atorfinitsinneqartarnissaat siunnersuisoqatigiinnillu allaffissornikkut aqutsinissaaq pillugu, suleqatigiissitaaq arlalinnik isumaliutersuuteqarpoq. Kreddommeri nakkutiginnittussanik maannamut toqqaasuusarmat, suliassap Nuummi eqqartuussivimmi eqqartuussisumit suliassanngortinneqarnissaa, siunnersuisullu pillugit maalaartoqassappat, taakku napparsimasup najugaani kreddommerimut saaffiginnissutaasinnaanissaat siunnersuutigineqarpoq. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit isumaqatigalugit suliassap taama aaqiivigineqarnissaa siunnersuutaasooq oqaatigineqassaaq. Tamatumunnga atatillugu Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmut nassiussassanik, Nuup Eqqartuussiviani eqqartuussisup napparsimasunut siunnersortinik nalunaarsuisarnissaa siunnersuutaavoq.

Inatsisitigut illersugaanermut tunngatillugu pinngitsaaliisummik iliuuseqarfigineqarnissat tamaasa pinngitsoorani napparsimasup siunnersorteqartinneqarnissaa siunnersuutaavoq.

Tarnimikkut nappaatilinnut nammineq piumasutsiminnik katsorsartittunut siunnersuisoqartitsinissaq pisariaqartutut naliliivigineqanngilaq. Taakku pisariaqartitsinertik naapertorlugu sulisunit ilitsersorneqarlutillu ikiorneqassapput.

Siunnersuisussamik toqqaanermi pinngitsaaliisummik akuliuttoqarnera toqqagaanerlu pillugit, peqqissaasup pigaartuusup napparsimasunut siunnersortaalersoq kalerrissavaa. Immikkut maleruagassat naapertorlugit napparsimasup ass. ilaqtaminik siunnersuisoqartinneqarnissaa periarfissaqarpoq.

Tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqaqfimmumut unitsitaanermi-, uninnganerup nalaani pissutsinut katsorsartinnermullu tunngatillugu, napparsimasumik ilitsersuineq siunnersuinerlu napparsimasunut siunnersortip suliaasarai. Napparsimasunik siunnersortip napparsimasoq maalaaruteqarniarpat ikiugassaraa.

Napparsimasunut siunnersuisooqatigiit aningaasalersorneqarnissaasa tamatumunngalu atatillugu napparsimasunut siunnersortit aalajangersimasumik akissarsiaqartinneqarnissaasa, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit isumagineqarnissaa siunnersuutaavoq.

2.11.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartumi §§ 32-37 takukkit

Inatsisissatut siunnersuut napparsimasut siunnersortaannut tunngatillugu suleqatigiissitat innersuussutaannik naammassinninertut isigineqassaaq. Aalajangersakkanut ataasiakkaanut immikkut nassuiaatit matumani innersuussutaapput.

2.12. Ilisimatitsineq naammagittaalliorsinnaanerlu

2.12.1. Inatsit atuuttoq

Tarniluutilinnut inatsimmi maalaaruteqarsinnaanermi ilitsersuineq assigisaallu pillugit maleruagassaqaanngilaq. Ullumikkulli Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqaqfimmi nammineersinnaajunnaarsitsineq pillugu kaajallaasitaq 1996-imeersoq naapertorlugu maleruagassaqaarpoq.

2.12.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Ilisimatitsinermut naammagittaalliorsinnaanermullu tunngatillugu Qallunaat Nunaanni tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsimmit maleruagassiortoqarnissaa innersuussutaavoq.

2.12.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartut §§ 38-40 takukkit

Inatsisissatut siunnersuummi pinngitsaaliisummik akuliuttoqartinnagu pinngitsoorani ilisimatitsisoqartarnissaa maleruagassiuunneqarpoq. Tamatuma saniatigut maalaaruteqarnianermi ilitsersorneqarnissaa piumasqaataalerpoq.

2.13. Eqqartuussivitsigut aalajangiivigineqarsinnaaneq naammagittaalliorsinnaanerlu

2.13.1. Inatsit atuuttoq

Tarniluutilinnut inatsimmi § 9 naapertorlugu tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqaqfimmi tigummigallagassanngortitsinermik aalajangiinerit, ingerlatsinikkut

Inatsisinik Atortitsinermit Ministereqarfimmut, qaammat ataaseq qaangiutsinnagu maalaarummik isummerfiginnittussamut, naammagittaalliutigineqarsinnaapput. Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinermi, maleruagassat taakku aamma atuupput.

Nakorsaanerup nammineersinnaajunnaarsitsinermit tunngatillugu aalajangiinera Inatsisinik Attuutsitsinermit Ministereqarfiup akuerippagu, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi kapitali 28 naapertorlugu, nammineersinnaajunnaarsitaanerup inatsisitigut illersorneqarsinnaanera pillugu apeqqut, napparsimasup eqqartuussivikkut suliaassanngortissinnaavaa.

Suliap ingerlatsinikkut aalajangiivigineqarnerata kingorna piaartumik sapinngisamillu ullut arfineq marluk qaangiutsinnagit, napparsimasup najugaani eqqartuussivimmut tunniunneqarnissaa, tamatuma ilaatigut nassataraa. Kredsrettip aalajangiinera Nunatta Eqqartuussivianut suliareqqitassanngortinneqarsinnaavoq.

2.13.2. Suleqatigiissitap aqutsisullu isumaliutersuutaat

Nunatsinni Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunik, pinngitsaaliinikkut akuliuffigineqarneq pillugu maalaarutininik suliaqartartussamik pilersitsisoqarnissaa, suleqatigiit aqutsisullu siunnersuutigaat. Taamaasiornikkut Aalajangiisartunik sumiiffinni pissutsinik ilisimaarinnittunik pilertortumillu aalajangiisinnaasunik pilersitsisoqassaaq. Taamaasiornikkut tarnimikkut nappaatillit inatsisitigut illersugaanerat nukittorsarneqassaaq.

Aalajangiisartut peqqinnissaqarfimmut attuumassuteqanngitsumik taamaasillunilu politikkikkut attuumassuteqannginneq qulakkeerlugu eqqartuussissuserisumik siulittaasoqarnissaat siunnersuutaavoq. Tamatuma saniatigut aalajangiisartut Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit napparsimasullu peqatigiiffiannit aallartitanik ilaasortaqaarnissaa siunnersuutaavoq. Nunatsinni Nakorsaanerup peqqinnissaqarfimmi sulisut ilinniagaqassusertik tunngavigalugu sullissinerinik nakkutilliisooreersup, ilaasortatut toqqarneqarnissaa siunnersuutaavoq.

Ukiuni sisamani aalajangiisartuni ilaasortaasussat toqqarneqaaqqissinnaasussallu sinniisussaat ilanngullugit, Peqqissutsimut Naalakkersuisumit toqqarneqartassapput. Aalajangiisartoqatigiit kimulluunniit attuumassuteqannginnerat naqissuserniarlugu, sulinerminni suliat ataasiakkaat suliarineqarnissaat aalajangiivigineqarnissaallu pillugit maleruagassianut kiffaanngisuseqarnissaasa, inatsimmi aalajangersaavigineqarnissaa siunnersuutaavoq.

Suleqatigiinni aqutsisunilu allatseqarnerup sumi inissisimanissaa oqaluuserineqartarpoq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmi inissisimasinnaanera eqqartorneqarportaaq. Suleqatigiissitamili ilaasortat arlallit, Naalakkersuisoqarfiup peqqinnissaqarfiup qullersaqarfianut attuumassuteqarpallaanera innersuussutigalugu, soqutigisat saqitsaassutaasinnaanerat eqqarsarnartoqartippaat. Taamaammat allatseqarfiup Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmi inissisimanissaa siunnersuutaavoq. Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup Qallunaat Nunaanni timimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut allatseqarfittut inissisimarenera tunngavigalugu- tamatumuunakkullu maalaarutit assigiinneqisut akulerussuunneqarnissaat ernumanaateqarsinnaagaluaq- taama aaqjissuussinerup illersorneqarsinnaanera oqaluuserineqarpoq ajunnginnerpaatullu nalilerneqarluni.

Inatsisitigut illersorneqarnissaq tunngavigalugu pinngitsaaliissummik akuliuffigineqarnerit tamarmik, eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 28 naapertorlugu, pisortat ingerlatsiviini aalajangersakkat eqqortuunerisa eqqartuussivitsigut aalajangiivigineqapallassinnaanerit tunngavigalugu, kredsretsimut suliaassanngortitsisinnaaneq suleqatigiissitap innersuussutigaa.

2.13.3. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pineqartumi §§ 41-44 takukkit

Naammagittaalliuteqarsinnaanermut tunngatillugu suleqatigiissitap innersuussutaanik naammassinninnertut, inatsisissatut siunnersuut isigineqassaaq. Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartoqarnermi aningaasartuutit, ilaasortanut aningaasarsiarititassat ilanngullugit, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarnissaat siunnersuutaavoq.

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut tunngatillugu immikkut nassuiaatit innersuussutigineqarputaaq.

2.14. Napparsimasut pinerluuteqarsimasut eqqartuunneqarnikkut katsorsagassanngortut

Inatsisinik atuutsitsineq nunatsinnit suli tiguneqanngimmat, Namminersorlutik Oqartussat tarnimikkut nappaatillit pinerluuteqarsimasut eqqartuunneqarnikkut katsorsagassanngorlugit unitsitat pillugit maleruagassiornissaq pisinnaatitaaffinngilaat. Pineqartut tassaapput pinerluuteqarneq tunngavigalugu eqqartuussivikkut inissitassanngorlugit-, tarnimikkut katsorsagassanngorlugit-, eqqarsaataatsikkut misissuivigisassanngorlugit- assigissaannilluunniit iliuseqarfigisassanngorlugit aalajangiivigisaasut.

Inatsisissatut siunnersuummut matumunnga maleruagassat tarnimikkut nappaatilinnut pinerluuteqarsimanertik pillugu katsorsagassanngortunut atuutsinneqarsinnaanerit, Qallunaat Nunaanni Inatsisinik Atuutsitinermit Ministereqarfimmit aalajangiivigineqassaaq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup, inatsisitigut tunngavissiiinissaq siunertaralugu, Inatsisinut Atuutsitsinermit Ministereqarfimmit isumaqatiginninniarnertit aallarniasarniarpai.

3. Pisorta qarfiit aningaasartuutaannut ingerlatsinerannullu sunniutaasussat

Inatsisissatut siunnersuusiernerup kingunerisaanik pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitassat tamarmik, nalinginnaasumik Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfiimmut unitsinneqartassapput. Tamatuma kingunerisaanik sinerissamiit Dronning Ingridip Napparsimavissuanut angalanernut/angallassinernut aningaasartuuteqarnissaq naatsorsuutigisariaqassaaq. Siunissamili tarnimikkut nappaatilinnik sinerissamiit nuussinissamut atatillugu periusaasussatut siunnersuut, napparsimasunik nuussinermi maannamut periusaasartumut assingunngaatsiarnissaa naatsorsuutigineqarmat, angalanernut aningaasartuutit qaffannissaat naatsorsuutigineqanngilaq. Pinngitsaaliissummik unitsitsinermit atatillugu ukiut tamaasa napparsimasut quliniit 15-illu missaanniittut sinerissami peqqinnissaqarfiup immikkoortuiniit- timmisartortitseqatigiiffiup Air Greenland-ip

timmisartuutaanut ilaatillugit- Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmu nuuneqartarput.

Inatsisissatut siunnersuusionerutaaq kingunerisaanik napparsimasunut siunnersuisooqatigiinnik arfineq pingasuniit qulinut inuttaqartumik Nuummi pilersitsisoqassaaq. Tamatuma saniatigut ingerlatsinikkut maalaaruteqartarfissamik nutaamik (Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut) pilersitsisoqassaaq. Napparsimasunik siunnersuisartussanik pikkorissaanernut, aningaasarsiaqartitsinermut kiisalu Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunik pilersitsinermut ingerlatsinermullu atugassanik aningaasartuuteqarnerunissaq naatsorsuutigineqartariaqassaaq. Ukioq siulleq aningaasartuutissat ataatsimut katillugit 460.000 koruunit missinginiinnissaat naatsorsuutigineqarpoq. 2009-mi pinngitsaaliisummik iliuuseqartarnerup nunatsinnit tiguneqarneranut atatillugu ukiumut 200.000 koruunit Qallunaat Nunaannit tapiissutaasaler-mata, aningaasaqarnermut inatsimmi Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup aningaasartuutigisassaasut aalajangikkat iliuni, aningaasartuutit qaffaataat ilaatigut aaneqassapput.

Tamatuma saniatigut Nunatsinni Nakorsaaneqarfik Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut allatseqarfingussaaq. Allaffissornikkut sullissinerup annertusinera sulisoreriikkat saniatigut allaffissornikkut fuldmægtigisut atorfiup affaata nalinganik, ukiumut 200.000 koriuuuninik aningaasartuutit ilaneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Pinngitsaaliisummik iliuuseqarnerit nalunaarsorlugillu Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmu nalunaarutigisarnissaat pillugu inatsisissatut siunnersuummi maleruagassat, Nakorsaaneqarfimmi pinngitsaaliisummik iliuuseqarnernik nalunaarsuinerulernikkut paasissutissiisalernikkullu, allaffissornikkut suliasanik annertunerulersitsissaaq. Pinngitsaaliisummik iliuuseqarnerit pillugit paasissutissanik- sukumiisumik qaffasissumillu pitsaassusilimmik- katersineq, nakkutillineq ingerlatsinerlu ataatsimut isigalugit pingaaruteqarluinnartuupput. Pinngitsaaliisummik iliuuseqartarnerit qitiusumik nalunaarsorneqartalernissaat, napparsimasut inatsisitigut illersugaaneranni toqqammavissat pingaarnerit ilagaat. Allaffissornikkulli suliasat annertusinerat Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmu aningaasaliissutinut qaafaatissatut siunnersuutit iluini aaneqarsinnaanerat naatsorsuutigineqarpoq.

Napparsimasunut siunnersortinik arfineq pingasut qilillu missaanniittunik pikkorissaanissamat taakkulu sulinerminni atugaannik, ilaatigut aningaasarsitsisarnikkut, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup ingerlatsinikkut isumaginninnissaanik, inatsisissatut siunnersuusionerq kinguneqassaaq. Tamatuma saniatigut maalaaruteqartarfimmik pilersitsisoqassaaq, inatsisitaarnermutaaq atatillugu nalunaaruterpaaluit suliarineqassapput. Napparsimasunut siunnersorteqarnermut-, maalaaruteqartarfimmik pilersitsinermut-, taakkunungalu tunngatillugu nalunaarusionernut ingerlatsinermi suliasat, Naalackersuisoqarfiup maannamut sulisorisai atorlugit naammassineqarsinnaanissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Kiisalu Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nalunaarsuinerulernissamik pinngitsaaliisummillu akuliuffigineqartunik malittarinninnerup annertunerulernissaanik, inatsisissatut siunnersuusionerup kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Ingerlatsinikkulli suliasat

annertuneruleraluit, sulisut maannamut pioreersut iluini naammassineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummut tunngatillugu siunissami iliuusissaannut atatillugu, politiit ullumikkut periusaasut naapertorlugit pinngitsaaliisummik unitsitsisoqassatillugu ikiuunnissamut pisussaafeqareermata, inatsisissatut siunnersuut nalinginnaasumik annertunerusumik pisussaaffiliinngilaq. Pinngitsaaliisummilli nakorsaatitortitsineri angerlareernermilu pinngitsaaliisummik malittarinninnermi ikiuuttarnissaq, politiinut nutaanik pisussaaffiliivoq. Taamali ikiuuttarnissap tarnimikkut nappaatilinnut ikittuinnarnut piffissamilu sivikitsuinnarmi naapertuuttuunissaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Taamaammat suliassat maannamut sulisooreersunit naammassineqarsinnaanissaat naatsorsuutigisariaqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi §§ 32-imi 33-imilu napparsimasunut siunnersortinut tunngasoq naapertorlugu, Nunatta Eqqartuussivia napparsimasunut siunnersortissanik arfineq pingasuniit qulit missaannut amerlassusilinnik atorfinitsitsinissaq taakkunanngalu nalunaarsuisarnissaq isumagisassaraa. Aalajangersakkat naapertorlugit tamatuma saniatigut siunnersortigisap allamik taarserneqarnissaanik qinnuteqaat kiisalu maalaarutaasinnaasut napparsimasut siunnersortaannut tunngasut, eqqartuussiviup isumagisassarai. Pinngitsaaliisummilli unitsitaasartut assigisaasalu Kalaallit Nunaanni amerlagisassaannginnerat tunngavigalugu, suliassat eqqartuussivimmi sulisoreriikkaniit naammassineqarsinnaanissaat ilimagisariaqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi kapitali 11-mi maalaaruteqarsinnaaneq eqqartuussivikkullu suliassanngortitsinnaaneq naapertorlugu, pinngitsaaliisummik iliuuseqarfigineqarneq pillugu maalaarutit – Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut saniatigut – Kalaallit Nunaanni eqqartuussivimmut suliassanngortinneqarsinnaapput. Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut, Nunattalu Eqqartuussiviata maalaarutini qanoq amerlatigisunik tigusaqartarnissaat nalileruminaappoq. Kalaallit Nunaannili pinngitsaaliisummik unitsitsisarnerit assigisaasalu amerlagisassaannginnerat tunngavigalugu, maalaarutit suliassanngortinneqartartut taamatuttaaq killeqarnissaat ilimagisariaqarpoq. Tamanna tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuummi maleruagassat tunngavigalugit maalaarutit ilaasa eqqartuussivilersuunneqarsinnaanerisa saniatigut, annertuumik suliakkiissutaanissaat ilimagisariaqanngilaq.

4. Inuussutissarsiornermi aningaasartuutit ingerlatsinermullu sunniutaasussat
Siunnersuutip inuussutissarsiornermut sunnuteqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut sunniutaasussat
Siunnersuutip tarnimikkut nappaatillit innuttaasutut peqqissusaannik inatsisitigullu illersugaa-nerannik nukittorsaatut sunnuteqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Tarnimikkut nappaatillit katsorsartinnissaminnik pisariaqartitsinerat qularnaatsoq namminnerli saaffiginnissinnaanngitsut ikiorneqarnisaannut, inatsisissatut siunnersuut periarfissiivoq. Pinngitsoorani nakorsartinnissamut pilersaarusiunneqarnikkut napparsimasup pitsaanerpaamik ikiorneqarsinnaanerani - sapinngisarlu tamaat katsorsartinnermut peqataatinnissaanik qulakkeerinnittussaq pillugu maleruagassanik, inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq. Tamatumunnga atatillugu napparsimavimmut unitsinneqarnermut-, uninnganermut-, katsorsartinnermut-, kiisalu peqqissutsip pitsaanerulersinnaaneranut tunngatillugu- siunertaasumik ilitersuinissaq pillugu maleruagassiorneqarnissaa siunnersuutaavoq.

Tarnimikkut nappaatillit sanngiinersaat eqqarsaatigalugit, angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissusiuunneqarnissamut ataqatigiissaakkamillu pilersarusiuunneqarnissamut, angerlartitaareermermi ilinniagaqassutsikkut piginnaasaqarfiit akimorlugit malittarineqarnissamut periarfissinneqarnissaq siunnersuutaavortaaq, tamatumunnga atatillugu imm. 3.6-imi nassuiaatit nalinginnaasut takukkit.

Tarnimigut nappaatilik pinngitsaaliissummik akuliuffigineqartoq pinngitsoorani tapersortissaminik siunnersorteqartinneqassaaq. Pinngitsaalineqarnerup oqimaatsumik misigititsinnaanera taamaasiornikkut pakkersimaarniarneqarpoq.

Tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuutip avatangiisinut pinngortitamullu sunniuteqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

6. Innutaasunut sunniutaasussat

Inatsisissatut siunnersuummi tarnimikkut nappaatillit pisuni aalajangersimasuni nammineersinnaajunnaarsitaanissaannut- allatigullu pinngitsaaliissummik akuliuffigineqarnissaannut- periarfissiisoqassaaq. Taamaasilluni inuup inatsisitigut inuttullu inissisimanerata annertuumik akuliuffigineqarnera, inatsisissatut siunnersuummi pineqarpoq.

Inoqatip nammineersinnaatitaaneranik ataqqinninneq, tarnimikkut peruluutillit katsorsartinnissamik pisariaqartitsilluinnartut, namminerli saaffiginninnissamut nukissaqanngitsut sumiginnarneqarnerannik kinguneqartinneqassanngilaq. Tarnimikkut nappaatillit pineqartut taakku pisariaqartitsinerat naapertorlugi, katsorsarneqarnissamut tungiorneqarnissamullu namminneq saaffiginnissutigisinnaanngisaannut, inatsisitigut periarfissiisoqanngippat, tamanna sumiginnaanerussaaq. Akerlianik inatsisitigut illersugaaneq eqqarsaatigalugu nammineersinnaajunnaarsitsinermi allatullu pinngitsaaliissummik akuliuttariaqarnermi, ersarissunik sukannersunillu piumasaqaateqarnissaq siunnersuutaavoq. Taamaaliornikkut kinguneqarnerlutsitsisumut saqinnginnissaq periarfissallu pisariaqanngitsumik atorneqannginnissaat qulakkerneqassaaq. Imm. 2.5.1. –imi (pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaaneq/tigummigallarneqarneq) imm. 2.5.2-mi (uninngavimminit qimaasup utertitaanera), imm. 2.6-imi (pinngitsaaliissummik katsorsartinneq), imm. 2.7-imi (angerlartitaanerpup kingorna malittarineqarneq), imm. 2.8-imi (aalaakkerneqarneq assigisaallu), kiisalu imm. 2.9-mi (allagarsianik il.il. misissuineq), piumasaqaatinut oqaasertaliussat paasineqarnissaannullu tunngatillugu nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarput.

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitap pitsaanerpaamik nakorsamit immikkut ilisimasalimmit periarfissami pitsaanerpaami katsorsarneqarnissaa qulakkeerniarlugi, pinngitsaaliissummik unitsitaaneq allatigullu pinngitsaaliinikkut akuliuffigineqarneq, nalinginnaasumik Dronning Ingridip Napparsiamvissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi taamaallaat pisinnaanera siunnersuutaavoq. Tarnimikkulli nappaatillit nunap immikkoortuinit arlaanneersuusinnaammata napparsimasullu navianaateqarneq tunngavigalugu pappiaqqat aappalaartut atorlugit unitsitassat ingerlaannaq peqqinnissaqarfimmit unitsinneqartussaammata, pinngitsaaliissummik unitsitsineq peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa ilaanni aallarnerneqarsinnaavoq. Taama pisoqartillugu angallannikkut akornusiisoqanngippat, napparsimasoq nal. ak. 48-it qaangiutsinnagit Dronning

Ingridip Napparsimavissuanut nuunneqassaaq. Nal. ak. 48 –nik killiliinerup avaqqunneqarsinnaaneragut Kalaallit Nunaanni innuttaasut katitigaanerat angallannerullu immikkoorteqarnera eqqarsaataavoq. Unitsitsinerit taamaattut Dronning Ingridip Napparsimavissuani nakorsaanerup nakorsallu napparsimasumik unitsitsisup akunnerminni isumaqatigiissutigissavaat. Napparsimasup nuunneqannginnerani peqqissusaa allannguuteqarpat nammineersinnaajunnaarsinneqarnissamullu piumasaqaatit eqquutsinneqarsinnaajunnaarpata, nammineq piumassusaa tunngavigalugu katsorsartinnera ingerlatiinnarneqanngippat, pineqartoq angerlartinneqassaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi pinngitsaaliissummik akuliunnissap inatsisitigut tunngavissinnerata saniatigut, tarnimikkut nappaatillit sapinngisaq tamaat annertunerpaamik katsorsartinnerminnut akuutinneqarnissaat, imminnullu tunngasunut allanut sunniuteqaqataa nissaat qulakkeerneqassaaq. Tamatumunnga atatillugu napparsimasut sapinngisaq tamaat katsorsartinnerminnut tamatigut akuersinerat qulakkeerniarlugu, napparsimasunik ilitsersuineq paasissutissineqarenikkullu akuersineq pillugit maleruagassiortoqarnissaa siunnersuutaavoq.

Napparsimasut inatsisitigut illersugaanerat nukittorsarnerujumallugu, napparsimasut siunnersuisoqartinnissaat pillugu aaqqissuussisoqarnissaa siunnersuutaavoq. Pinngitsaaliissummik akuleruffigineqartoq kinaluunniit siunnersorteqartinneqassaaq. Peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa ilaannut unitsitaanermut, uninnganerup nalaani pisunut katsorsartinnermullu tunngasut pillugit, napparsimasunut siunnersortit napparsimasoq ilitsersorlugulu siunnersussavaat. Taamaasiornikkut napparsimasumik pinngitsaaliinikkut akuliuffigineqartumik tapersersuineq annertusineqassaaq.

Inatsisissatut siunnersuut maalaaruteqarsinnaanermut aalajangersakkanik nutaanik, maalaaruteqartut pitsaanerumik sullinneqarsinnaanerannik siunerfilimmik imaqarpoq. Taamaasilluni Kalaallit Nunaanni Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunik pinngitsaaliissummik akuliuffigineqartut maalaarutaannik suliaqartartussanik pilersitsisoqassaaq. Aalajangiisartut najukkami pissutsinik ilisimasaqarnerup saniatigut pilertortumik aalajangiisarsinnaassapput. Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartut aalajangigaat, eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 28-imi pisortat ingerlatsiviini aalajangersakkat eqqortuunerisa eqqartuussivitsigut aalajangiivigineqapallassinnaanerat tunngavigalugu, eqqartuussivinnut suliaassanngortsinneqarsinnaassapput.

7. Sunniutaasussat pingaarutillit allat

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaasarnerit Qallunaat Nunaanni Inatsisunik Atuutsitsinermut Ministereqarfimmut maalaarutigineqartartut, inatsisissatut siunnersuussiornikkut Kalaallit Nunaanni Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunit nutaanit suliarineqartalissapput.

8. Pisorta qarfinnut, kattuffinnut assigisaannullu tusarniaaneq

Siunnersuut pillugu makku tusarniaavigineqarput:

Naalackersuisoqarfiit tamarmik	Nunatsinni Nakorsaaneq
KANUKOKA	Inatsisartut Ombudsmandiat
Nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfiit	Nakorsat Peqatigiiffiat

tamarmik	
Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarfik	Peqqinnissaq Pillugu Kattufiit/PPK
Kalaallit Nunaanni Politimesteri	Tarnimikkut nappaatillit ilagisaasalu peqatigiiffiat Suqisaq
Naalagaaffiup Sinniisoqarfia	Inatsisinik Atuutsitsinnermut Ministereqarfik
Peqqissutsimut Pitsaaliuinnermullu Aqutsisoqarfik	Peqqissutsimut Pitsaaliuinnermullu Ministereqarfik

Tusarniaanermi akissuteqanngitsut tassaapput:

Inatsisartut siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Nunamut Namminermt, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Kujataani Peqqinnissaqarfik, Sermersuumi Peqqinnissaqarfik, Qeqqani Peqqinnissaqarfik, Avannaani Peqqinnissaqarfik, Nunatta Eqartuussivia, Naalagaaffiup Sinniisoqarfia, Nakorsat Peqatigiiffiat.

Tusarniaanermi inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatissaqaratik nalunaartut tassaapput:

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermilu Naalakkersuisoqarfik, Ilaqutariinnermut, kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naliliissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik.

Tusarniaanermi akissuteqarlutik oqaaseqaateqartunut tunngatillugu ilanngussami oqaaseqaatit akissutillu innersuussutaapput.

Siunnersuummi aalajangersakkat nassuiaatitaat

Kapitali 1-imut tunngasut

Inatsimmi pineqartut

§ 1-imut tunngasoq

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinerup, tigummigallagassanngortitsinerup allatullu pinngitsaaliinikkut akuliunnerup, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi taamaallaat pisinnaanera, imm. 1-imi aalajangersakkami naqissuserneqarpoq.

Taamaasiornikkut pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaanerup tigummigallagassanngortitaanerullu illersorneqarsinnaasumik taamaallaat Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi pisinnaanera pingaartinneqarpoq. Tassani inissat katsorsaanerlu eqqarsaatigalugit pitsaanerpaanik periarfissaqarpoq. Taamaasiornikkut peqqinnissaqarfiup sinerissami immikkoortuini, nalinginnaasumik immikkut ilisimasalinnik sulisoqannginnera tarnimikkullu peruluutilinnik katsorsaaniissamut isumalluuteqannginnera, sillimaffigineqarpoq.

Napparsimasup pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitassap katsorsartinnerata peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanni ingerlanneqarsinnaanera, aalajangersakkami imm. 2-mi ilanngunneqarpoq. Napparsimasut unitsitaanerup nalaani Nuup avataaniittut aalajangersakkami eqqarsaatigineqarput.

Dronning Ingridip Napparsimavissuata saniatigut peqqinnissaqarfiup immikkoortui tassaapput qitiusumik napparsimaviit sumiiffinnilu napparsimaviit/peqqissaaviit.

Napparsimaviit peqqissaaviillu namminersortumik ingerlanneqartut kiisalu ass. sakkutooqarfinni peqqinnissakkut sullissiviit nakorsa qaraluartulluunniit matumani ilaatinneqanngillat.

Peqqinnissaqarfiup avataaniittut peqqissutsimikkut inatsisissatut siunnersuummi pineqartunut assingugaluit, aalajangersakkani pineqanngillat. Taamaammatt utoqqarnik paaqqinnittarfinniittunut annertuumilluunniit timikkut eqqarsartaatsikkulluunniit innarluutilinnut paaqqinnittarfinniittunut, aalajangersakkat atuutinngillat.

Pinngitsaaliissummik unitsitsinermi, angallannikkut akornusiisoqanngippat, napparsimasoq nal. ak. 48-it qaangiutsinnagit Dronning Ingridip Napparsimavissuanut nuunneqassaaq. Taamaasiornikkut angalanissap nalinginnaasumik aqqut siulleq atorlugu pinissaa paasitinneqarpoq. Napparsimasup peqqissusaa navianassusaalu apeqqutaatillugit, pinasuartumik angallassinisaaq pisariaqassanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 8 naapertorlugu napparsimasunut, navianartorsiorneq tunngavigalugu pappiaqqat aappalaartut atorlugit, ingerlaannaq napparsimavimmut unitsinneqartussanut, aalajangersagaq immikkut attuumassuteqarpoq. Taamaasilluni imm. 2-mi aalajangersagaq naapertorlugu utaqqiisaagallartumik Dronning Ingridip Napparsimavissuanut nuussinissap piareersarlugu aallatinneqarnerani, najukkami peqqinnissaqarfimmut ingerlaannaq unitsitsisinnaanermut periarfissiisoqarpoq.

§ 1 imm. 2,2 naapertorlugu utaqqiisaagallartumik napparsimavimmut unitsitsineq tigummigallagassanngortitsinerluunniit, nakorsaq unitsitsisoq isumasioreerlugu Dronning Ingridip Napparsimavissuani nakorsaanermit aalajangiivigineqarnissaa piumasaqaataavoq. Sinerissami peqqinnissaqarfiup immikkoortuani nakorsaq isumasioreerlugu, napparsimasup aqqutit nalinginnaasut atorlugit angalasinnaanerata, pisariaqassappallu katsorsaaneramik aallartitsisinnaanerup illersorneqarsinnaanera pillugu nakorsaanerup aalajangiinera, matumani pineqarpoq. Najukkani peqqinnissaqarfiup immikkoortuini amerlanerni qarasaasiaq atorlugu attaveqarsinnaaneq iluaqutigalugu, Dronning Ingridip Napparsimavissuani nakorsaanerup napparsimasoq nammineq isigalugulu oqaluussinnaavaa taamaasillunilu peqqissusaa naliliivigisinnaallugu.

Napparsimasup tarnimigut nappaataata sivikitsuinnarmik atuunnissaa naliliivigineqarpat, nuunneqannginnissaa Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nakorsaanerup aalajangersinnaavaa. Pingaartumik napparsimasup pilertortumik ajorunnaarnissaa taamaasillunilu qanittumi angerlartinneqarnissaa naatsorsuutisariaqarpat, taama pisoqarsinnaavoq. Taamaasillutik pisariaqanngitsumik nuussinertit

napparsimasullu najukkaminut sungiusimasaminut qimagutinneqarnissaa ilungersunartooq pingitsoortinneqassapput.

§ 2-mut tunngatillugu

Aalajangersakkami pingitsaaliineq paasissutisseereernikkut akuersisitseqqaarani iliuuseqarnertut nassuiarneqarpoq, napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartit peqqussutaanni kapitali 2 takuuk.

Inatsisit tunngavusut naapertorlugit nakorsartinneq nammineq piumasutsumik aallaaveqassaaq. Taanna napparsimasup nammineersinnaassusianik inuullu ataqqinassusianik innarligassaannngissusianillu ataqqinninnermik tunngaveqarpoq. Nammineersinnaassuseq maleruagassat pingaarnersaattut napparsimasunut tamanut, tassalu timikkut tarnikkulluunniit nappaatilinnut atuuppoq. Napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni, paasissutissinneqareernikkut akuersineq pillugu maleruagassat, nalinginnaasumik tarnimikkut nappaatilinnut aamma atuupput.

Inatsit naapertorlugu - §§-illuunniit 8-10 tunngaviligaanik allamik aalajangersaasoqarsimanngippat, paasissutissinneqareernikkut akuersissutaatinnagu nakorsartinnissap aallartinneqarsinnaannnginnera ingerlateqqinneqarsinnaannnginneraluunniit, napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 6 –imi takuneqarsinnaavoq. Peqqussut naapertorlugu paasissutissinneqareernikkut akuersineq, peqqinnissakkut sullissisumit sukumiisumik paasissutissinneqareernikkut akuersinertut paasineqassaaq.

Paasissutissinneqareernikkut akuersineq nunani siuarsimasuni tamani peqqinnissaqarfanni atuutsinneqarpoq, ilaatigullu nunarsuaq tamakkerlugu isumaqatigiissusiornermi atorneqartarluni.

Nappaammik nakorsartinnissaq inummut annertuumik akuliuffiusooq eqqarsaatigalugu, akuersineq sukumiisumik paasissutissinneqarnermik tunngaveqanngitsoq naammaginangilaq. Napparsimasup paasissutissinneqarnissi kissaatiginagu nalunaaraluarpalluunniit, naak paasissutissat annertussutsumikkut pitsaassutsumikkullu napparsimasup nammineq kissaata naapertorlugu annikissinnaagaluit, paasissutissinneqarnikkut akuersinertut isigineqassaaq.

Akuersisoqarsimanerata isummamillu saqqummiussinerup qanoq ersaritsiginissaa, napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni, paasissutissinneqareernikkut akuersineq pillugu maleruagassat tunngavigalugit, inatsit naapertorlugu eqqortumik paasissutissinneqareernikkut akuersisoqarsimanasut, apeqqut nassuiarneqassaaq.

Napparsimasup katsorsartinnissi pillugu akuersisimanagera erseqqissumik oqaatigineqarpat *Akuersissuteqartoqarsimassaaq*. Akuersissut oqaatigineqarsinnaalluniluunniit allanneqarsinnaavoq.

Allakkatigut akuersissuteqarneq ersarissumik tunngavissiiivoq. Pisulli amerlanersaanni nakorsartinnissamut allakkatigut akuersissuteqarnissaaq pisariaqassanngilaq. Allattugaatinut

nalunaarsuisarnissaq pillugu maleruagassat naapertorlugit, napparsimasup qanoq paasissutis-sinneqarsimanera tamatumunngalu qanoq akissuteqarnera pillugit, peqqinnissakkut sullissisup nalunaarsuinissamut pisussaaffeqarnera, matumani ilanngullugu isigineqassaaq.

Inatsit atuuttoq naapertorlugu malittarisassat pingaernerit tunngavigalugit *Oqaatsitigut akuersissuteqarneq* naammassaaq, peqqinnissakkut sullissisut allattugaatinut nalunaarsuinissaannut pisussaaffik pillugu qulaani allassimasut takukkit.

Iliuutsikkut ileqqulersornikkullu paasissutissiisummut akuersaartutut pissusilersorneq, *oqaasertaqanngitsumik akuersissuteqarnertut* paasineqartarpoq. Napparsimasup pissusilersornermigut nakorsartinnissamut siunnersuut assigisaaluunniit tamatumaluunniit ilaanik akuersaarnera nalornisutaanngippat, oqaasertaqanngitsumik akuersaarnerup inatsimmi piunasaqaatai aatsaat eqquutsinneqassapput. Napparsimasup nakorsartinnissaminut akuersinera immanguarluunniit nalornissutaappat, oqaatsitigut akuersissummik piunasaqartoqartariaqarpoq.

Napparsimasoq eqqortumik ilitserorneqarnikkut paasissutissinneqarnikkullu killinneqarpat peqataanissamulluunniit akuersisinneqarpat, tamanna nammineq piunassuseq tunngavigalugu nakorsartinnertut aamma isigineqassaaq. Napparsimasup iliuuseqarfigineqarnissamut qisuariaateqannginnera – nammineq piunassuseq tunngavigalugu iliuuseqarnissami, paasissutissinneqarnikkut akuersinertut naammaginartutut isigineqarsinnaanngilaq.

Napparsimasut inatsisitigut inassisimanerat pillugu inatsisartut peqqussutaanni kapitali 2-mi maleruagassat naapertorlugit, ukiukippallaarnikkut eqqarsartaatsikkulluunniit kinguarsimanikkut, nammineq soqutigisat pillugit aalajangeeqataasinnaannginneq pissutigalugu, paasissutissinneqarnikkut nakorsartinnissamut assigisaannullu nammineq akuersisinnaanngitsooq, inatsimmik tunngaveqartumik sinniisussa qaraluarpuunniit sapinngisaaq tamaat aalajangiinermi peqataatinneqassaaq. Inatsimmik tunngaveqarlutik sinniisussat tassaasinnaapput angajoqqaatut oqartussaassusermik tigumminnittut, angajoqqaatut sinniisuutitat imal. ilaquuttat qanigisat paasissutissinneqarnikkut akuersinermi napparsimasup soqutigisaanik isumaginnittussaataasut.

Timikkut peqqissutsikkulluunniit ajoqusernissaq ajoqusiinissarluunniit ilimanaateqarluinnarpat imal. napparsimasup annertuumik aserorterisinnaanera pitsaaliorniarlugu ingerlaannaq iliuuseqarnissaq pisariaqarpat, tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsit § 2 imm. 2 naapertorlugu napparsimasut 15-it inorlugit ukiullit imal. paasissutissinneqarnikkut akuersisinnaassuseqanngitsut sinnerlugit angajoqqaatut oqartussaassusermik tigumminnittut, angajoqqaatut sinniisuutitat qanigisalluunniit akuersisinnissaat pisariaqanngilaq.

Immikkut periarfissaq taanna taamaallaat aalajangersakkami pineqartut pitsaaliorniarlugit pinasuartumik akuliuttariaqarnermi atornerqarsinnaavoq. Iliuuseqarnissaq sioqqullugu angajoqqaatut oqartussaassusermik tigumminnittumit, angajoqqaatut sinniisumit qanigisanilluunniit akuersissummik pissarsisinnaasimannginneq matumani tunngavigineqarpoq. Taakku kingorna qanoq iliuuseqarnermik ilisimatinneqassapput.

Aalajangersagaq qulaani pineqartoq napparsimasut inatsisitigut inassisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 8 imm. 1-imi aalajangersakkamut tunngatinneqassaaq.

Aalajangersagaq taanna naapertorlugu napparsimasoq 15-ileereersimasoq paasissutissinneqarnikkut nakorsartinnissamut akuersisinnaavoq. Ukiukitsup aalajangiinerani angajoqqaatut oqartussaassusermik tigumminnittoq paasissutissinneqarlunilu akuutinneqassaaq.

Napparsimasut inatsisitigut inassisimanerat pillugu Inatsisatut peqqussutaanni § 8 imm. 2 naapertorlugu, peqqinnissakkut sullissisup immikkut naliliinermini napparsimasoq 15-ileereersimasoq akuersinerup kingunissaanik paasinnissinnaasorinngippagu, angajoqqaatut oqartussaaffimmik tigumminnittoq paasissutissinneqarnikkut akuersisinnaavoq. Tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsisissatut siunnersuummi § 2 imm. 3 –mi, § 2 imm. 2-mi aalajangersakkap napparsimasunut pineqartunut taakkununga aamma atuuttuunissaa qulakkeerneqarpoq. Taamaasilluni napparsimasunut taakkununga tunngatillugu § 2 imm. 2-mi piunasaqaatit eqquutsinneqarpata, iliuseqarnissaaq sioqqullugu angajoqqaatut oqartussaassusermik tigumminnittumit akuersissummik piniartoqassanngilaq.

Napparsimasut inatsisitigut inassisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 4-mi, peqqinnissakkut sullissisut immikkut inatsit naapertorlugu ilinniagaqassuseq tunngavigalugu sulisinnaatitaasutut- taakkulu sinnerlugit sulisuusutut nassuiarneqarput. Nakorsat, peqqissaasut taakkuluunniit akisussaaffigisaannik sulisinneqartut matumani pineqarput. Peqqinnissakkut sullissisut tassaasinnaapputaaq maleruagassiat aalajangersimasut tunngavigalugit peqqinnissaqarfimmi namminersuutigisaminnik suliaqartut.

Pinnigtsaaliissummik akuliunnissamik aalajangiisinnaatitaasut kikkunerat pillugu inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkat innersuussutigineqartut tassaapput: § 8 imm. 2, § 9 imm. 1 aamma 3, § 12 imm. 5, § 13 imm. 2, § 17, § 20-ilu imm. 1 aamma 3, § 23 imm. 2, § 24 imm. 3, § 26, § 27 kiisalu § 29.

Kapitali 2-mut tunngatillugu aalajangersakkat nalinginnaasut

§ 3-mut tunngatillugu

Napparsimasup pisariaqartitsinera naapertorlugu unitsitaanissap uninnganissallu siunertaa, katsorsartinnissaaq peqqinnerulersinnaanerlu pillugit paasissutisseereernikkut akuersisitsiniarnissaaq, § 3 imm. 1 aamma 2 naapertorlugit, nakorsap pineqartup pisussaaffigaa. Nakorsaq unitsitsisoq immikkoortortamilu uninngavissami nakorsat, pisussaaffimmik tamatuminnga tigumminnittuupput.

Nakorsap unitsitsisup unitsitaanerup siunertaanik ilitsersuinissi pingaarnertut pisussaaffigaa. Immikkoortortami uninngavimmi nakorsap uninnganeq katsorsaannissarlu pillugit ilitsersuinissaaq pingaarnertut pisussaaffigaa. Napparsimasup peqqissinerusinnaaneranut tunngasoq ilitsersuinermi tunngavigineqassaaq. Pinnigtsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinermut imal. pinnigtsaaliissummik nakorsaatitortitsinermut tunngatillugu ilitsersuinissamut pisussaaffik, inatsisissatut siunnersuummi § 38 imm. 1-imi aamma ilanngunneqarpoq.

§ 3 imm. 3-mi siunnersuut naapertorlugu immikkoortortamut unitutt peqqinnissaqarfiulluunniit immikkoortuisa arlaannut unitsikkallarneqartut tamarmik katsorsartinnissamut pilersaarusiunneqartarnissaat, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut

nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nakorsaanerup akisussaaffigaa. Katsorsartinnissamut pilersaarummi katsorsartinnissap ilusaa qanorlu iliuuseqarnissaq, kiisalu peqqissinerunissap ass. oqaloqatigiittarnikkut nakorsaatitornikkulluunniit ingerlanneqarsinnaanera nalunaarsimassaaq.

Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nakorsaanerup akisussaaffiliineq, taassuma tarnikkut nappaatinik immikkut ilisimasalittut illersorneqarsinnaasunik katsorsaanerup pilersaarusiorsinnaaneranik naliliinermik tunngaveqarpoq.

Pissusiviusut tunngavigalugit katsorsaaniissamut pilersaarusiornermi piumasaqaatit, unitsinneqarnerup kinguninngua utaqqiisaagallartumik naleqqussakkamik pilersaarusiortoqarsinnaanerannik paasineqassapput. Napparsimasup aallaqqaammut malittarinerata kingorna, katsorsartinnissamut pilersaarusiornissami piumasaqaatit annertusissapput. Katsorsaanerup pilersaarut naleqqussarneqartuassaaq, tamatigullu katsorsaanerit suut ingerlanneqarnerinut piffissamilu qaninnermi anguniagassatut siunniussamut piviusunnigortinniakkamut takussutissaassaaq.

Napparsimasup nammineq kissaatiginagu oqaanngippat(§ 3 imm. 5 takuuk), katsorsaanerup pilersaarutip assilinera oqaatsit kissaatigineqartut atorlugit allagaq tunniunneqassaaq.

§ 4-mut tunngatillugu

§ 4-mi annikinnerpaaffissaaniitsitsinerup pinngitsaaliissummik akuliuffigineqarnermi, nalinginnaasumik tunngaviusup, inatsisitigut aalajangersaavigineqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Pinngitsaaliinikkut iliuuseqartoqassatillugu tamatigut- pisariaqarlunnarpallu aatsaat-annikinnerpaamik sapinngisarlu tamaat sivikinnerpaamik iliuuseqarnissaq matumani pineqarpoq. Annikinnerpaaffissaaniitsitsineq inatsimmi ass. § 12 imm. 2 naapertorlugu pinngitsaaliissummik nakorsaatitortitsinerup maleruagassani atuutsinneqarpoq, pinngitsaaliinernilu tamani piumasaqaatini periutsinilu tamani nassuarneqassalluni.

Napparsimasup nammineq akuersinissaa anguniarlugu periarfissaasinnaasunik tamanik misileeqqaarani pinngitsaaliisoqannginnissaa qulakkeerniarlugu, § 4 imm. 1-imi aalajangersagaq naapertorlugu napparsimasooq akuersisinniarneqassaaq, pinasuarnikkullu iliuuseqarfigisariaanngitsuni, soorlu nammineq piumassutsimik unitsitaanissamut, katsorsartinnissamut ileqqulersornermillu allannguinnissamut kajumissaarneqarnikkut, napparsimasooq aalajangiinnissamut eqqarsarfissinneqassaaq.

Katsorsartinnissamut tunngavissaqarluni unitsitsinerup pissutsit qanoq ittuunerat apeqqutaatillugu, napparsimasooq nammineq piumassutsi naapertorlugu uninnissaanut piffissaq sivisuneeq atorlugu kajumissaarneqarsinnaavoq. Napparsimasorli imminut- allanulluunniit navianartorsiortitsisinnaappat, unitsinneqarnissap kinguarsarpallaarnissaa nalinginnaasumik illersorneqarsinnaassanngilaq.

Napparsimasup kajumissaarneqarnera iluatsinngippat pinngitsaaliissummillu iliuuseqartoqartariaqalerpat, pinngitsaaliissut anguniakkamut naapertuutsinniarneqassaaq (§ 4, imm. 2 takuuk). Ajornartorsiummik qaangiiniarnermi periarfissat arlaqarpata, annikinnerpaamik iliuuseqarnissaq toqqarneqassaaq.

Annikinnerpaaffissaaniititsiniarnerup ilaatigut nalornissutaasinnaasarnera nassuerutigisariaqarpoq. Periutsip suup annikinnerpaamik iliuusaanera nalorninaattuaannartanngilaq. Ass. inatsisissatut siunnersuummi § 22 imm. 2 naapertorlugu eqqissisaammik kapisineq qitegerusiilluni aalaakkiinnermit annikinnerusumik iliuuseqarneruvoq. Napparsimasut allatut eqqarsartunik- eqqissisaammillu kapitinnermiit qiterusertikkumanerusunik- ilaqarsinnaasapput. Napparsimasooq taama kissaateqarpat, napparsimasup piumasaa avaqqullugu eqqissisaammik kapisinissamut, nakorsap pingaarutilinnik tunngavissiinissaa piumasaqaataassaaq.

Pinngitsaaliinerup nakuuserfiginninnerullu napparsimasunik pillaaniarnermut atorneqannginnissaat anguniarlugu inatsisitigut maleruagassiuussinissaq ullutsinni pisariaaruttutut isigineqarlerpoq nikassaanerlu inerteqqutaalluni. Pinngitsaaliinerup sapinngisaaq tamaat mianersuunneqarnissaa, innarliinnginnissaq ajoqusiinnginnissarlu, pillaaniarnerup nikassaanerullu inerteqqutaalluinnarnerannut ersiutaapput (§ 4, imm. 3 takuuk).

Tamatuma saniatigut imm. 2.4.3-mi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarput.

*Kapitali 3-mut tunngatillugu
Nammineersinnaajunnaarsitsineq*

§ 5-imut tunngatillugu

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinermi tigummigallagassanngortitsinermiluunniit aalajangersakkatut siunnersuut, inatsisinik tunngaveqarnermi maleruagassanik imaqarpoq, § 6 imm. 3, aamma § 9 imm. 1 takukkit.

Tunngaviusumik piumasaqaat tassaavoq napparsimasup tarnimigut nappaateqartuunissaa tamatumunngaluunniit assingulluinnartumik nappaateqartuunissaa. Tarnikkut nappaateqartuunermut tamatumunngaluunniit assersuunneqarsinnaasumik nappaateqartuunermut tunngatillugu imm. 2.5.1.3 –mi nassuiaatit innersuussutigineqarput.

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaanissami tigummigallagassanngortitaanermiluunniit, Tarnikkut nappaateqarnerup imal. tamatumunnga assingusumik ersiuteqarnerup saniatigut navianartorsiortitsisinnaaneq katsorsartariaqarnerluunniit piumasaqaataavoq.

Navianartorsiortitsisinnaaneq napparsimasumut namminermut imminornermik imminulluunniit timikkut annertuumik ajoqusernermik -imal allanik ajoqusiinermik kinguneqarsinnaavoq. Ulorianartorsiortitsisinnaanerup annertullunilu ilimanaateqarluinnarnissaa piumasaqaataavoq.

Peqqissisinnaaneq annertuumilluunniit pingaarutilimmillu pitsanngoriaateqarnissaraluaq akornuserneqassappat, katsorsartinnissaq siunertaralugu pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaasoqarsinnaavoq tigummigallagassanngortitsisoqarsinnaalluniluunniit.

Tarnikkut nappaatip napparsimavimmi uninngareernermi ajorunnaarsivinneqarnissaa piunasaqaataasinnaangilaq. Katsorsaanerulli annertuumik iluaqutaanissaa imal. nappaatip ajornerulersinnaanerata pitsaaliornissaa tunngavissaqarluassaaq. Katsorsartinnissamut piunasaqaatit eqquutsinneqarnissaannut, malunnaatilimmik iluaallatsitsineq naammassaaq. Napparsimasup napparsimavimmi katsorsartereernermini nappaataata, angerlartinneqarnermik kinguneqartumik, pitsanngoriaateqarsinnaanissaa ilimagineqarsinnaassaaq.

Taamatuttaaq katsorsartinnissaq siunertaralugu napparsimasumik nammineersinnaajunnaarsitsinnginnerup akisussaassuseqanngitsuliornertut isigisariaqarnera piunasaqaataavoq. Taama piunasaqaateqarnikkut aalajangersagaq taanna naapertorlugu nammineersinnaajunnaarsitaaneq, katsorsartinnissamik siunertaqartoq, erseqqissarneqarpoq. Napparsimasoq imminut allanulluunniit navianartorsiortitsippat katsorsartinnermilu ulorianaat iliuuseqarfigineqarsinnaappat, naak tarnikkut nappaatip taamaaqataataluunniit ajorunnaarsinneqarnissaa ilimanaateqanngikkaluaq, tamanna piunasaqaammik eqquutsitsinissamut naammattutut isigisariaqarpoq.

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinermit tigummigallagassanngortitsinernulluunniit tunngatillugu aalajangersakkat siunnersuutigineqartut suli inersimasutut naatsorsuussaannngitsunut, nammineersinnaassusiagaasunut ukiukippallaanullu aamma atuupput. Matumani § 2 imm. 2-mi immikkut aalajangersakkat innersuussutaappataaq.

*Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsineq
§§ 6-8 –imut tunngatillugu*

Inatsisissatut siunnersuummi §§ 6-8-mi aalajangersakkat pinngitsaaliinikkut napparsimavimmut unitsitsinermit maleruagassiupput.

Pinngitsaaliissummik unitsitsinissami Dronning Ingridip Napparsimavissuani uninnganeq eqqaassanngikkaanni, napparsimasup sumiiffia apeqqutaanngilaq. Taamaasilluni napparsimasup sumiiffianiit- angerlarsimaffiuppat, napparsimaviuppat peqqissaaviuppalluunniit- pinngitsaaliissummik unitsitsisoqarsinnaavoq. Napparsimasoq Dronning Ingridip Napparsimavissuani uninngappat pinngitsaaliissummik unitsitsinerunani tigummigallagassanngortitsinerussaqaq.

Tarnimigut nappaateqarsorisaq nammineq piunassutsi naapertorlugu nakorsamut saaffiginninngippat, Qaniginerusat tassaannerusut aapparisaq, inooqatigisaq, angajoqqaat, qitornat inersimasut inoqutigiinnullu ilaasut, peqqinnissaqarfimmut attaveqarnissamut pisussaaffeqarput (§ 6 imm. 1 uniffik siulleq takuuk). Qanigisaasut piunasaqaammik tamatuminna eqquutsitsisinnaanngippata imal. napparsimasoq qanigisaqanngippat politiit peqqinnissaqarfimmut saaffiginninnissaq pisussaaffigaat (§ 6 imm.1 uniffiup aappaa takuuk). Peqqinnissaqarfimmut tunngatillugu qitiusumik napparsimavik qaninneq, najukkami peqqissaavik nunaqarfimmiluunniit peqqissaasoqarfik matumani pineqarput. Nunaqarfimmi

peqqissaasoqarfimmi sulisup, napparsimasup misissorneqarnissaa siunertaralugu, nakorsamut kalerriinissaq pisussaaffigaa.

Nakorsap kalerrinneqartup napparsimasoq misissoreerlugu napparsimavimmut unitsinneqartariaqartoq paasiguniuk, inatsisissatut siunnersuummi § 3 naapertorlugu napparsimasup napparsimavimmut unitsinneqarnissaanut akuersisinniassavaa. Napparsimasoq unikkumanngippat nalinginnaasumik napparsimasup akerliunera ataqqillugu unitsinneqasannngilaq. Pinngitsaaliissummilli unitsinneqarnissamut piumasaqaatit inatsisissatut siunnersuummi § 5 naapertorlugu eqquuppata, pinngitsaaliissummik unitsitsisoqassaaq. Taamaattoqassappat nakorsaq ilaatigut sumik nappaateqarsorinnineq, napparsimasup tarnimigut pissusaa paasissutissallu navianartorsiorsinnaanerup katsorsartariaqarnerulluunniit eqquutsinneqarneranut tapersiisut, ilanngullugit uppersaasiussaaq (§ 6 imm. 2 takuuk).

Napparsimavimmut unitsitsinissaq siunertaralugu nutaamik misissuinissaq piumasaqaataamat, nakorsap uppersaasiortermini siusinnerusukkut misissuinermini paasisat kisiisa tunngavigippagit, iliuusissatut piumasaqaatit eqquutsinneqarsimassanngillat (§7 imm. 2 uniffik siulleg takuuk).

Nakorsanit assigiinngitsunit marlunnit naliliivigineqarnissaq qulakkeerniarlugu, nakorsaq uppersaasiortoq (unitsitsisoq), Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi pinngitsaaliissummik unitsitsiviusartumi sulisuussanngilaq (§7 imm. 2 uniffiup aapaa takuuk).

Nakorsaq uppersaasiortussaq pinngitsaaliissummik unitsitassamut nammineq soqutigisani pissutigalugu aalajangeeqataasinnaassuseqarluni inassisimassanngilaq. Taamaamat nakorsap ass. nammineq aapparisani meeqqaniluunniit pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsissinnaanngilai. Nammineq soqutigisat pissutigalugit aalajangeeqataasinnaannginnermut tunngatillugu, pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi § 3 innersuussutaavoq.

Siunnersuut naapertorlugu pinngitsaaliilluni unitsitsineq politiit suliassaraat (§ 7 imm. 1 takuuk). Politiit pappiaqqat pinngitsaaliissummik unitsitsinissamut atugassat piumasaqaateqartutut atsiussavaat, periutsillu eqqortup atorneqarnera kiisalu nakorsap uppersaataata paasissutissanik pinngitsaaliissummik unitsitsinissamut tunngavissatut pisariaqartitanik imaqarnera misissuivigissallugu.

Nakorsap misissuinerani nutaajunggitsumik tunngaveqartumik pinngitsaaliissummik unitsitsisoqaqqunagu, inatsisissatut siunnersuummi § 7 imm. 3 mi aalajangersaasoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Aalajangersagaq naapertorlugu navianartorsiorititsinnaaneq tunngavigalugu pinngitsaaliissummik unitsitsinermi tuaviuttarialimmi nal. ak. 24-it qaangiutsinnagit misissuereernikkut unitsitsisoqassaaq. Katsorsartittariaqarneq tunngavigalugu unitsitsinermi ullut arfineq marluk killiliunneqarnissaat siunnersuutaavoq. Killiliussat taakku eqquutsinneqanngippata, nakorsaq misissueqqissaaq pinngitsaaliissummillu unitsitaanissamut pappiaqqanik nutaanik immersuisoqassaaq.

Pinngitsaaliissummik unitsitsineq navianartorsiorsinnaanermik tunngaveqarpat, napparsimasoq pinasuartumik peqqinnissaqarfimmut unitsinneqassaaq (§ 8, imm.1, uniffik siulleg takuuk). Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi

taamaalaat pinngitsaliissummik unitsitsisoqarsinnaavoq (§ 1, imm. 1 takuuk). Napparsimasulli sinerissami peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanniittut, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmuq nuunneqarnissap tungaanut, sumiiffimmi peqqinnissaqarfiup immikkoortuanut pinasuartumik unitsinneqassapput. (§ 1, imm. 2 takuuk).

Katsorsartittariaqarneq tunngavigalugu pinngitsaaliissummik unitsitsinissami napparsimasoq piaarnerpaamik, ullullu arfineq marluk qaangiutsinnagit, unitsinneqassaaq (§ 8, imm. 1, uniffiit aappaat takuuk).

Inatsisissatut siunnersuummi § 8 imm. 2 –mi aalajangersagaq naapertorlugu, napparsimasup pinngitsaaliissummik unitsinneqarnissaa, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmuq nakorsaanerup allaffissornikkut aalajangiivigissavaa. Nakorsap unitsitsisup naliliineranut nakorsaaneq pituttugaanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 8 imm. 3 –mi Naalackersuisut ingerlatsinikkut pinngitsaaliissummik unitsitsinermi periusissat pillugit maleruagassiorsinnaanerit tunngavissinneqarpoq. Tarnimigut nappaatilimmik napparsimavimmuq pinngitsaaliissummik unitsitsinissamut piumasaqaatit eqquutsinneqarnerisigut unitsinneqartussamut qanigisaasut-, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmuq nakorsaaneq-, nakorsaq misissuisoq-, politiit napparsimaviullu suleqatigiinnissat pillugu maleruagassiortoqassaaq.

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmuq unitsitsinermit atatillugu imm. 2.5.1 kiisalu 2.5.1.3-mi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarput.

*Pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitsineq
§ 9-mut tunngatillugu*

Pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitsisinnaaneq- tassalu tarnimigut nappaatillip, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmuq uningasup, angerlartinneqannginnissaanik piumasaqarsinnaaneq, inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkatut maleruagassiuunneqarpoq.

§ 5-imi inatsisinik tunngaveqarnermi maleruagassat eqquutsinneqarpata aatsaat pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitsisoqarsinnaavoq. Napparsimasoq tarnimigut nappaateqartuussaaq tamatumunngaluunniit assingusumik ersiuteqartuussalluni. Tamatuma saniatigut navianartorsiortitsisinnaanermut imal. katsorsartittariaqarnermut piumasaqaat eqquutsinneqassaaq. Pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitsisinaanermit piumasaqaatit eqquutsinneqarpata, nakorsap napparsimasumik angerlartitsin-nginnissaq pisussaaffigaa (§ 9 imm.1 takuuk).

Pinngitsaaliissummik Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikku nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmuq unitsitaasimasuunnaanngitsut aammali nammineq piumassuseq naapertorlugu unitsitaasimasut, piumasaqaatit eqquutsinneqarpata pinngitsaaliissummik

tigummigallagassanngortitaasinnaapput. Napparsimasorli tarnimigut katsorsartinniarluni peqqinnissaqarfiup sumiiffimmi immikkoortuanut nammineq piumassutsi naapertorlugu unitsitaasimasoq tigummigallagassanngortineqarpat, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi -pinngitsaaliissummik unitsitsiviusussami-unitsinneqarnissaq isumagineqartariaqassaaq.

Peqqinnissaqarfimmi ullumikkut matoqqasunik immikkoortorta qanngilaq. Qaqutigut tarnimikkut napparsimasunik ima navianartorsiortitsisoqarsinnaasarpoq, nunatta avataani Qallunaat Nunaanniugajunnerusoq, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmut matoqqasumut nuussisoqartariaqartarluni. Taama nuussineq napparsimasoq akuersinngippat pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitsinermi maleruagassat naapertorlugit suliarineqartarpoq, § 9 imm. 2 takuuk.

§ 9 imm. 3-mi uniffimmi siullermi maleruagassaq napparsimasup siullermeerluni angerlarumalluni piumasaqaateqarneranuinaq atuunnani, siusinnerusukkut taama qinnuteqaataanik itigartitsereernermi qinnuteqaqqinnermi itigartitsisimanermut aamma atuuppoq.

Siornatigut taama pisoqareersimangippat- soorlu pinngitsaaliissummik unitsitaasimanikkut imal. pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitaasimanikkut- pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitsinermi napparsimasumut siunnersuisussamik toqqaasoqassaaq.

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsinneqartut unitsinneqarnerminiit nal. ak. 24-it qaangiutsinnagit angerlartitaanissaminnik piumasaqaateqartunuinaq tunngatinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Taama pisoqarnerani pinngitsaaliissummik unitsitaasimasup tigummigallagassanngortinnissaa pillugu, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup, aalajangiiniarluni nakkutilliilluni malittarinninnissaa nal. ak. 24-it sinnerlugit periarfissinniarlugu, § 9 imm. 3-mi uniffiup aappaani immikkut maleruagassiuunneqarnissaa pisariaqassaaq. Tamatumani pinngitsaaliissummik unitsitaanermiit nal. ak. 48-it killiliunneqarnissaat siunnersuutaavoq. Sukkanerusumik naliliineq illersorneqarsinnaappat, soorlu nakorsaanerup napparsimasoq nalunngereerpagu, pisariaqanngitsumilli tigummigallaanermik kinguneqartinneqassanngippat aatsaat, taamaaliortoqarsinnaavoq.

Napparsimasumut siunnersortaasoq angerlartitsinissamik qinnuteqaateqartoq aalajangiinermik ilisimatinneqassaaq.

Imm. 2.5-mi nammineersinnaajunnaarsitsineq pillugu nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarputtaaq.

*Uninngavimmut utertitaaneq
§ 10-mut tunngatillugu*

Napparsimavimmi uninngavimminnit qimaasut takkutinngitsoortullu utertinneqarnissaat pillugu aalajangersaasoqarnissaa siunnersuutaavoq. Takkutinngitsoornerup paasineqarneraniit sap. ak. ataatsip qaangiunnissaata tungaannaanut utertitsisoqarsinnaavoq. Takkutinngitsoornerup kingorna sap. ak. qaangiutereersimappat,

pappiaqqat nutaat atorlugit aatsaat unitsitsisoqarsinnaassaaq. Napparsimasoq aneqqusaanermi kingorna takkutinnitsoorpat, pingasoriarluni unnuinertalimmit sivisunerusumik peqanngis-sinnaanermut akuerineqarsimanninnissaa, pinngitsaaliissummik utertitsinissamut piumasaqaataavoq.

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaasimasut pinngitsaaliissummilluunniit tigummigallagassannngortitaasimasut, sivisuumik peqqinnissaqarfimmit ikiorserneqartariaqarsimannigitsut, piffissap sivikitsuinnaap ingerlanerani pinngitsaaliissummik utertinneqarsinnaanerat, napparsimasup peqqissusaata allannguuteqarsimasinnaaneranik patsiseqarpoq. Taamaattoqartillugu nammineersinnaajunnaarsitsinissamut piumasaqaatit eqquutsinneqarsinnaanissaat nalinginnaasumik ilimagineqarsinnaanngilaq. Tamatuma saniatigut napparsimasunit sivisuumik napparsimaviup avataaniissimasunit piaralutillu toqqorsimannigitsunit, pinngitsaaliissummik napparsimavimmut utertinneqannginnissamik naatsorsuuteqartoqarsinnaanera ilimagineqassaaq.

Aalajangersakkap atuutsinneqarnerani napparsimasup immikkoortortamit qimagunnermi nalaani nammineersinnaajunnaarsitaasimanissaa pingaarnertut taasariaqarpoq. Piffissami pineqartumi pineqartoq pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaasimassaaq tigummigallagassannngortitaasimassalluniluunniit. Napparsimasut immikkoortortamit qimagunnerup nalaani namminneq piumassutsiminnik unitsitaasimasut, aalajangersakkami pineqanngillat. Pineqartut piffissami tamatumani angerlarumallutik piumasaqaateqartut pinngitsaaliissummik tigummigallagassannngortitaasinnaagaluarpataluunniit, aalajangersagaq taakkununga atuuppoq. Taamaammat pineqartut taakku pinngitsaaliissummik unitsitsinermi periuseq atorlugu aatsaat pinngitsaaliissummik utertinneqarsinnaapput.

Napparsimasup takkutinnitsoornera angerlatinneqarnissamik piumasaqaateqarnermut nallersuuttariaqarpoq. Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nakorsaanerup napparsimasumik unitsitsinermi tigummigallagassannngortitsinermi (tigummigallagassannngortitsiinnarnissami) piumasaqaatit eqquutsinneqarnerannut apeqqummik naliliiviginninnissaa tamatuma kinguneraa, inatsisissamut siunnersuummi § 9 takuuk.

Nakorsaanerup napparsimasoq tigummigallagassannngortittariaqarsorippagu, napparsimasup aalajangiineq Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut suliassannngortissinnaavaa. Taanna napparsimasup inatsisissatut siunnersuummi § 42 naapertorlugu pinngitsaaliissummik utertinneqarnissaanut aalajangiinermuttaaq atuuppoq. Pisut apeqqutaatillugit Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut aalajangigaat, eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi kapitali 28 naapertorlugu, aamma eqqartuussivikkut suliassannngortinneqarsinnaapput, § 44 imm. 1 takuuk.

§ 10 imm. 2-mi pinngitsaaliissummik utertsitsinermi periusissaq pillugu, ingerlatsinikkut maleruagassiortoqarsinnaanermut tunngasumik aalajangersaasoqarnissaa siunnersuutaavoq. Pisariaqassappat maleruagassanut ilassuteqarsinnaaneq, taama aalajangersaanermi siunertaavoq.

*Nammineersinnaajunnaarsitsinerup taamaatinneqarnera
§ 11-imut tunngatillugu*

§ 5 malillugu inatsisinik tunngaveqarnermi maleruagassat eqquutsinneqarsinnaajunnaarpata, inatsisissatut siunnersuummi § 11 naapertorlugu nammineersinnaajunnaarsitaaneq ingerlaannaq atorunnaarsinneqassaaq. Napparsimasup § 9 imm. 2 naapertorlugu nammineq angerlartinneqarnissi piumasagaatigisimappagu, imal. taama piumasagaateqartoqanngippat- § 31 imm. 1 naapertorlugu nakorsap nammineq apeqqummik naliliisarnissaani- taamatuttaaq pisoqassaaq.

Napparsimasup nammineq piumasutsi naapertorlugu uninngaannarnissi qinersinnaammagu, nammineersinnaajunnaarsitaanerup atorunnaarsinneqarnera angerlartitaanissamik kinguneqartinneqartariaqanngilaq.

*Kapitali 4-mut tunngatillugu
Pinngitsaaliinikkut iliuuseqarneq*

§ 12-imut tunngatillugu

Tarnimikkut nappaatilinnik katsorsaanermi tamatigut napparsimasup akuersisinniarnissaa nakorsap pisussaaffigaa, inatsisissatut siunnersuummi § 3 nassuiaatitaalu takukkit. Tamanna iluatsinngippat napparsimasorlu uninngareersoq pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitaasinnaanermut piumasagaatinik eqquutsitsinngippat, katsorsaaneq aallartinneqassanngilaq. Taamaassappat inatsisissatut siunnersuummi § 12 imm. 1 naapertorlugu pinngitsaaliissummik katsorsaasoqarsinnaassaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 12 imm. 2 naapertorlugu pinngitsaaliissummik nakorsaati-tortitsinermi, nakorsaatit misilerarneqareersimasut, nalinginnaasumik annertussusilikkat kingunerluutikinnerillu atorneqassapput. Nakorsaatitortitaanerup ajoqutissarsiffiuvalaannginnissaa, maleruagassap tamatuma qulakkiissavaa.

Nakorsaatit misilerakkat tassaapput ilisimaneqarluartut Sundhedsstyrelse-llu nalunaarsugaanut ilaasut, nakorsat peqatigiiffiata nalunaarsugai (Lægeforeningens Medicinfortegnelse) nakorsaatinillu paasissutissiivik (Lægemiddelkataloget) takukkit. Nalinginnaasumik annertussusiliinermi nakorsaatinut nalunaarsuivimmi maleruagassat nakorsatullu pitsaasumik periuseqarneq malinneqassammata, annertuallaamik nakorsaasiinissaq tunngavissaqanngilaq. Nappaat ersarissumik suussusersineqanngippat nakorsartinnerullu qanoq sunniuteqarnissaa ilisimaneqanngippat, pinngitsaaliissummik nakorsartittussat sivisuumik sunniusimasartunik aallaqqaammut nakorsaaserneqassanngillat. Nappaalli suussusersineqareersimappat napparsimasullu nappaamminnik nangitsinertik pissutigalugu pinngitsaaliissummik unitsinneqarpata, nakorsaatit sivisuumik sunniusimasartut atornissaat akuerineqarsinnaavoq.

Pinngitsaaliissummik nakorsaatitortitaanermi tamatigut nakorsamik peqatasoqartariaqarpoq. Nakorsaasiineq nerisanut, imikkanut imal. nakorsaatitukkanut allanut akuliussinikkut napparsimasumut isertuunneqassanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 12 imm. 3 naapertorlugu pinngitsaaliissummik katsorsaaneq Dronning Ingridip Napparsiamvissuani taamaallaat pisinnaavoq. Pinngitsaaliissummik katsorsaanermi eqqarsaataapput tarnimikkut nappaatilinnik nakorsaatitortitsineq pinngitsaaliissummik iliuuseqarsinnaanermik ilaqartoq, qupinnguallatsitaaneq

pinngitsaaliissummillu nerisitaaneq. Pinngitsaaliissummik nakorsaatitortitaanerup Dronning Ingridip Napparsimavissuani taamaallaat pisinnaaneranut piumasaqaateqarneq, siunissaq ungasinnerusoq isigalugu napparsimasup nappaataata pitsannguuteqarnissaanut iluaallatsitsinissamullu, annertuumik pingaaruteqarmat, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi katortartinneq pilersaarusiorneqarlunilu ingerlanneqassaaq. Sinerissap ilaani peqqinnissaqarfiup immikkoortuani pinngitsaaliissummik unitsitsinermi napparsimasoq eqqissisaammik aamma imal. sianiutigissaammik kapisariaqalissappat, § 22 imm. 2-mi piumasaqaataasut naapertorlugit taamaaliortoqassaaq.

Nakorsaatitortitsinerup saniatigut pinngitsaaliinikkut katsorsaasariaqarnerit allat qaqutigooortuupput, ilaatigullu qupinnguallatsitsinikkut pinngitsaaliissummilluunniit nerisitsinikkut katsorsaasoqartariaqartarpoq. Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi imal. Napparsimavissuarimi immikkoortortami naleqquttumi katsorsaanermillu pitsaanerpaamik ingerlatsiviusinnaasumi, pinngitsaaliinikkut katsorsaaneq ingerlanneqarsinnaavoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 12 imm. 4 naapertorlugu pinngitsaaliissummik katsorsartinnernut allanut sanilliullugu qupinnguallatsitsineq immikkut piumasaqaatitaqarpoq. Qupinnguallatsitsinerup pingitsaaliissummik katsorsaaneranut allanut sanilliullugu annertunerusumik akuliunnerunerarlugu paasinarsaaniarnerunngilaq. Akerlianilli pisuni aalajangersimasuni qupinguallatsitsineq allanit tamanit qajassuussinerusumik katsorsaataasinnaavoq. Qupinnguallatsitsinerli inuunermik navianartorsiortitsisoqartillugu taamaallaat atorineqartarpoq. Aalajangersakkap oqaasertaliernerani inatsisit tunngaviusut esseqqissaavigineqarnissaat siunertaavoq. Inatsisitigut illersugaaneq eqqarsaatigalugu aalajangiinermi tunngaviusut inatsimmi takuneqarsinnaanissaat piumasaqaataavoq. Qupinnguallatsitsinerup katsorsaatit atorneqarsinnaaneranut assersuutitut taaneqarsinnaavoq, tassanngaannaq pisumik sianissutsip eqqarsarsinnaassutsillu annikillerujussuarnerat (akut delir). Tarnikkut nappaammik kingunerlutsitsinermi taama pisoqarsinnaavoq. Nalinginnaanngitsumik qiimmattarneq sissuernanilu ulaperujussuarneq (mani) tassanngaannaq pisumik sianissutsip eqqarsarsinnaassutsillu annikillerujussuarnerannik kinguneqarsinnaavoq. Tassanngaannaq pisumik sianissutsip eqqarsarsinnaassutsillu annikillerujussuarnerat takorruuinerimik, tusaasuusinerimik, sinissaaleqinerimik uninngasinnaannginnermillu ersiuteqarsinnaavoq. Piffissap sivikitsup ingerlanerani kissarululernerneq, timimi imermik amigaateqalernerneq nukissaarunnerlu napparsimasup katsorsarneqanngitsup pilertortumik toqussutigisinnaavai. Tassanngaannaq pisumik sianissutsip eqqarsarsinnaassutsillu annikillerujussuarnerisa inuunermit navianartorsiutaalernerat, pinngitsaaliissummik qupinnguallatsinneqarnikkut katsorsartinnissamut tunngavissiiisinnaavoq.

Ataasiakkaatigut nikallungarujussuarneq inuunermik navianartorsiortitsilersinnaasarpoq. Napparsimasoq imminoriataarsinnaasarpoq, imminorsinnaanera ilimanaateqarnerulersinnaasarluni imal. ilagutiinnarnikkut, soorlu nerisaqannginnikkut imigaqannginnikkullu, inuuniarnermut pingaarutillit akornuserneqarsinnaallutik. Taamaattoqartillugu pinngitsaaliissummik qupinnguallatsitsinikkut katsorsaaneq isumaliutigineqarsinnaavoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 12 imm. 5 naapertorlugu pinngitsaaliissummik katsorsaaneq Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup aalajangigassaraa.

Inatsisissatut siunnersuummi § 12 imm. 6 naapertorlugu, napparsimasoq pinngitsaaliineqartinnagu eqqarsarfissinneqassaaq. Eqqarsarfissinneqarnerup sivilissusaa, pinngitsaaliilluni iliuuseriniakkap qanoq pisariaqartigineranik naliliinermik tunngaveqassaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 12 imm. 7 naapertorlugu, aalajangersagaq taanna tunngavigalugu, pinngitsaaliissummik katsorsaanermi immikkut maleruagassiornissamut Naalackersuisut pisinnaatinnearput. Taamaasilluni pinngitsaaliissummik nakorsaatitortitsinissami, nerisitsinissami qupinnguallatsitsinissamilu ingerlatsinikkut sukumiinerusunik maleruagassiortoqarsinnaavoq.

§ 13-imut tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuummi § 12 tarnikkut nappaatit pinngitsaaliissummik katsorsarneqarnissaat maleruagassiunneqartoq, § 13-imi pisut aalajangersimasut tunngavigalugit tarnimikkut nappaatillit timikkut nappaataannik pinngitsaaliissummik nakorsaasinnaaneq periarfissinneqarpoq.

Siullermik taama timikkut nappaatinik pinngitsaaliissummik nakorsaaneq, pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitsinermi piumasaqaatit eqquutsinneqarsimappata aatsaat pisinnaavoq. Napparsimasoq tarnimigut nappaateqartuussaaq, tamatumunngaluunniit assingulluinnartumik pissuseqassalluni, kiisalu katsorsartittariaqarnerup imal. navianartorsiortitsinnaanerup piumasaqaatitaa eqquutsinneqarsimassalluni.

Aappasaanik timikkut nappaat ima ulorianaateqartigissaaq napparsimasup inuuneranut navianaateqarluni imal. peqqissusaanut annertuumik ajoqusiisinnaalluni.

Kiisalu timikkut nakorsartittunut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup Dronning Ingridillu Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup, akunnerminni timikkut nappaatip pinngitsaaliissummik nakorsarneqarnissaanut piumasaqaataasut eqquutsinneqarneri isumaqatigiissutigissavaat. (inatsisissatut siunnersuummi § 13 imm. 2 takuuk).

Pisariaqarpat nakorsartinnissaq siunertaralugu napparsimasoq timikkut nakorsartinnermut immikkoortorta qarfimmut nuunneqarsinnaavoq.

Napparsimasut Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmit aalajangersakkami § 13 imm. 2, 2 naapertorlugu nuunneqaqqaaratik timikkut nakorsartittunut immikkoortorta qarfimmi uninngasut, pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortitaanermut piumasaqaatit eqquutsinneqaraluarpataluunniit, tunngaviumik aalajangersakkami ilaatinneqanngillat. Taamaasilluni aalajangersagaq taanna naapertorlugu, pinngitsaaliissummik katsorsaasinnaanermi § 5-7 naapertorlugit pinngitsaaliissummik unitsitaasimanissaq piumasaqaataavoq.

Dronning Ingridip Napparsimavissuni tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nammineq piumassusertik naapertorlugu ininngasunut tunngatillugu § 5-imi piumasaqaatit eqquutsinneqarpata, pinngitsaaliissummik unitsitseqqaarani pinngitsaaliissummik katsorsaa-soqarsinnaavoq. Taamaaliornissamulli napparsimasup uninngaannarusunnissaa piumasaqaataavoq. Sinerissamili peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanni tarnimigut nappaatilik nammineq piumassutsi naapertorlugu uninngappat, pinngitsaaliissummik katsorsaanissami Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmut pinngitsaaliissummik unitsitseqqaarnissaq piumasaqaataavoq. (§ 13, imm. 1, 2 takuuk).

Napparsimasut inatsisitigut inassisimanerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu piumasaqaatit aalajangersimasut tunngavigalugit, napparsimasoq nerinaveersaarsinnaavoq, aalersortikkumangissinnaavoq, inuuneq sivitsorsarniarlugu nakorsartikkumangissinnaavoq il.il.(Inatsisartut peqqussutaanni §§ 14-17 takukkit). Aalajangersakkat taakku napparsimasunut inatsisissatut siunnersuummi § 5 –imi pineqanngitsunut atuutiinnassapput.

Napparsimasoq ass. nerinaveersaarniarloq tarnimigut nappaateqarpat tamatumunngaluunniit assingulluinnartumik ersiuteqarpat, inatsisissatut siunnersuummi § 13- imi aalajangersagaq naapertorlugu pinngitsaaliissummik- ass. nerisitaanikkut katsorsarneqarsinnaavoq. Tarnimigut nappaatillip nappaanni pissutigalugu isumaliutersuutaalluurtumik iliuuseqarani tarnimigulli nappaanni tunngavigalugu iliuuseqarnera, tamatumunnga tunngavigineqassaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 13 imm. 3 naapertorlugu aalajangersagaq taanna tunngavigalugu pinngitsaaliissummik katsorsaanissami, Naalakkersuisut ersarinnerusunik maleruagassiorsinnaatitaapput. Taamaasillutik Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfik timikkullu nakorsartittunut immikkoortorta qarfimmi nakorsaq akunnerminni suleqatigiinnissaq, pinngitsaaliilluni katsorsaanissaq ilaatillugu, ingerlatsinikkut sukumiinerusunik maleruagassiorsinnaapput.

Imm. 2.6-imi pinngitsaaliissummik katsorsaneq pillugu nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarputaaq.

Kapitali 15-imut tunngatillugu
Napparsimavimmit angerlartitaareernermi malittarineqarneq

§§ 14-15-tunngatillugu

Napparsimavimmit angerlartitaanermi isumaqatigiissusiunneqartut ataqatigiissaakkamillu pilersarusiuussat tassaapput tarnimikkut nappaammik peruluutillit katsorsartinnikkunik isumaginninnikkulluunniit ikiorserneqanngikkunik, peqqissutsimikkut annertuumik eqqorneqartussat. Taakku tassaasinnaapput tarnikkut nappaammik skitzofrenimik nappaateqarnerup saniatigut imigassamik ikiaroornartumilluunniit atonerluisuusut imal. inuuniarnikkut annertuumik ajornartorsiuteqartut.

Napparsimavimmiit angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissut imal. ataqatigiissaakkamik pilersaarut, napparsimasup maanna siunissamili katsorsartinnissamut isumaginninnikkullu

neqeroorutini pisariaqartitsinerani imaqartariaqassaaq. Naapertuuttumik katsorsartinnisamat neqeroorutit taamatullu ulloq nalunaaqartarlu pisortanut assigisaannullu siullermik saaffiginninnissaq, tamatuma saniatigut ilanngunneqartariaqarputtaa. Kia malittarinnittussat akisussaasuunera kialu isumaqatigiissut eqquutsinneqanngippat qisuariaateqarnissaa, isumaqatigiissutip qaqugu naammassineqarnissaa qaqugulu naliliivigineqarnissaa ilanngunneqassapputaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 14 imm. 2 kiisalu § 15 imm. 2 -mi angerlartitaanermi isumaqatigiissutinik ataqatigiissaakkamillu pilersarusianik nalunaarsuillunilu Nunatsinni Nakorsaaneermut nalunaaruteqarnissamat tunngatillugu maleruagassiornissamat, Naalakkersuisut pisinnaatitaaffilerneqarput. Ataqatigiissaakkamik pilersarusiat angerlartitaanermilu isumaqatigiissutaasut napparsimasup kinaassusaanik paasissutissartaqarnissaat pillugu, Naalakkersuisut maleruagassiorsinnaapput.

Imm. 2.7-imi angerlartitaaneermermi malittarineqarneq pillugu nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarputaaq.

§ 16-imit tunngatillugu

Napparsimavimmiit angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissusiortoqarsimappat imal. ataqatigiissaakkamik pilersarusiortoqarsimappat, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfiup- pisorta qarfiit allat, peqqinnissakkut sullissisut assigisaasalu akunnerminni paasissutissanik, napparsimasup inuttut nammineq inuuneranut tunngasunik, paarlaasseqatigiittarsinnaanerit § 17-imi siunnersuutaavoq.

Napparsimasoq sapinngisaq tamaat ikiorsinnaassagaanni tapersorsinnaassagaannilu, paasissutissanik inummut namminermit tunngasunik paarlaasseqatigiittarnissaq pisariaqarpoq. Paasissutissat inummut namminermit tunngasut ilaatigut tassaapput nappaammut tunngatillugu paasissutissat, peqqissuseq, peqqinnissaqarfimmu attaveqarneq, ilaqtariinnermut – isertitaqarnermullu tunngasut il.il.

§ 17-imit tunngatillugu

Napparsimavimmiit angerlartinneqareermermi pinngitsaaliissummik malittarineqartussat pillugit maleruagassani pineqartut tassaapput, napparsimasut sanngiinnerpaat Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi katsorsarluarneqakannereerlutik angerlartitaasut, tamatigut nakorsaatornerminnik unitsitsisartut tamatumalu nassatarisaanik nappaqqillutik – pisariaqarpat pinngitsaaliissummik uniteqqinneqartariallit. Napparsimasut sanngiinnerpaat ilaminiinnanngui maleruagassat maannamut atuuttut tunngavigalugit anguneqarsinnaanngitsut, matumani pineqarput.

Taamaasiornikkut inatsisitigut illersugaanikkut kingunerluutilimmu saqisitsinnginninnissaq anguniarlugu periarfissallu pisariaqanngitsumik atorneqaaqqunagit, angerlartitaaneermermi pinngitsaaliissummik malittarisarialinnik immikkoortitsisussanik, maleruagassanik sisamanik piunasaqaatitaqartinneqarnissaa siunnersuutaavortaaq. Piunasaqaatit tamarmik eqquutsinne-

qarpata aatsaat napparsimavimmiit angerlartitaareernermi pinngitsaaliissummik malittarinnit-toqarsinnaavoq.

Siullermik napparsimavimmit angerlartitaareernerup kingorna, peqqissutsimut pingaarutilimmik nakorsartinnerup malittariunnaarnissaanik *annilaanngateqarneq tunngavissaqassaaq ilimanaateqarluinnassallunilu*. Taama piumasaqaateqarneq napparsimavimmi uninnganermut pineqartumut tunngassuteqassaaq. Imaappoq napparsimavimmi uninnganerup nalaani pissutsit suut tunngavigalugit, napparsimasup angerlareernermi kingorna pisarialimmik nakorsartinnerminik taamaatitsinissaata ilimanaateqarluinnarnera nalunaarneqassaaq. Napparsimasut pineqartut napparsimavimmit angerlareernermik kingorna, nappaat utersaaqqunagu nakorsaanerup pisariaqartutut naliligaanik, nakorsartinnermik malittarinninniaratik, namminneq oqaatiginnittuusinnaapput. Imal. allamik tunngaveqarluni soorlu napparsimasup uninnganermi nalaani nakorsartinnini pillugu suleqatiginninissamut piumassusaa tunngavigalugu, nakorsartinneq pillugu atasinnaasumik suleqatigiinninissamut isumaqatigiissuteqanngippat, taamaammallu napparsimasup angerlareernermi kingorna nakorsartinnerminik taamaatitsinissaata annilaanganaateqarnera ilimanarluinnarneraluunniit, nakorsaanermit naliliivigineqarsinnaavoq. Taamaasillutik nappaateqarnermik paasinninnginneq nakorsartinninissamullu kajumissuseqannginneq, angerlareernerup kingorna nakorsartinnerup taamaatinneqarsinnaaneranut annilaangassutissaqarnermut qulakkeereqataasinnaapput.

Tamatuma saniatigut napparsimasut sanngiinnerpaat angerlareernermik kingorna pinngitsaaliissummik malittarineqarnissamut, maleruagassat malillugit pineqarnissaat qulakkeerniarlugu, pineqartut immikkoortissinnaanissaannut aalajangiinermi tunngaviusussat tigussaasut eqquutsinneqassapput.

Siullermik napparsimasup ukiut kingulliit pingasut ingerlanerini ikinnerpaamik ataasiarluni pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitaasimanissaa tigummigallagassanngortitaasimanissaaluunniit piumasaqaataavoq, § 17 imm. 1 nr. 1 takuuk.

Tamatuma saniatigut ukiut pingasut kingulliit taakku ingerlanerini ikinnerpaamik ataasiarluni - angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissummi imal ataqatigiissaakkamik pilersaarummi-nakorsartinninissamik malittarinninissamanninneq piumasaqaataavoq (§ 17 imm. 1 nr. 2 takuuk). Taamaasilluni angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissusiorsinnaaneq imal. ataqatigiis-saakkamik pilersaarusiorsinnaaneq misilinneqarsimassaaq. Angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissutit ataqatigiissaakkamillu pilersaarusiatsiat, inatsisiliornikkut matumuuna aatsaat paasissutissiissutigineqassammata, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmi nakorsaanerup, napparsimasut pillugit allattugaatit katsorsaanissamullu pilersaarutaasimasut tunngavigalugit qularnarunnaarsippagu, inatsimmi nassuiarneqartutut angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissusiortoqarsimappat katsorsartinninissamullu isumaqatigiissut napparsimasumit malinneqarsimannippat, ikaarsaarnermi piumasaqaat eqquutsinneqarsinnaavoq.

Napparsimavimmiit angerlartitaanermi isumaqatigiissutit ataqatigiissaakkamilluunniit pilersaarusiatsiat- taamaallaat katsorsartinnermut tunngasortaa- napparsimasumit malinneqar-simassanngilaq.

Taamaamat angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissutip ataqatigiissaakkamilluunniit pilersaarusiap isumaginninnermut tunngasortaata napparsimasumit malittarineqarsimanngin-nera, pingaarutilittut isigineqarsinnaanngilaq.

Inuit pineqartut kisiisa immikkoortissinnaajumallugit, napparsimasup uninnganermi matumani pinngitsaaliissummik unitsitaasimanissaa tigummigallagassanngortitaasimanissaaluunniit pinngitsoorani piumasaqaataavoq (§ 17 imm. 1 nr. 3 takuuk). Uninnganermi matumani tarnimikkut nappaateqartunuinnaq tamatumunngaluunniit assersuunneqarsinnaasunuinnaq, nammineersinnaajunnaarsitsinikkullu katsorsaanninneq illersorneqarsinnaanngippat, pinngitsaaliissummik malittarinnittoqarsinnaaneranut, taama immikkoortitsineq qulakkeereqataassaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 17 imm. 2 naapertorlugu napparsimavimmit angerlartitaareermermi pinngitsaaliissummik malittarinninnissamik nakorsaanerup aalajangiinera, peqqinnissaqarfiup immikkoortuani taamaallaat nakorsaatitortaanissamik piumasaqaatitaqassaaq. Napparsimasut angerlartinneqareermerminni pinngitsaaliissummik katsorsagassat, namminneq ineqaraluarpata isumaginnittoqarfiulluunniit ataani inissinneqarsimagaluarpata, angerlarsimaffigisaminni katsorsartissinnaanngillat. Nakorsaatitortitaanerup peqqinnissaqarfiup immikkoortuani pinissaanut piumasaqaateqarneq, napparsimasut sineriak tamakkerlugu peqqinnissaqarfiup immikkoortuini katsorsagassanngorlugit angerlartitaasarnerinik tunngaveqarpoq.

Nakorsaatitortitsineq kisimi matumani pineqarpoq. Napparsimasut angerlartinneqarnerannut atatillugu pinngitsaaliissummik malittarinninnermi, pinngitsaaliissummik nerisitsineq qupinnguallatsitsinerlu ingerlanneqarsinnaanngillat. Napparsimasup napparsimasutut allatuulli nakorsaatitornermi saniatigut pisariaqassappat, katsorsaariaatsit allat, ilaatigut oqaloqatigiittarnermik allatigullu katsorsartissinnaanermik, neqeroorfigineqarnissaa soorunami piumasaqaataavoq.

Napparsimasoq takkutinnngippat, inatsisissatut siunnersuummi § 17 imm. 3 naapertorlugu, napparsimasup pinngitsaaliissummik najukkami peqqinnissaqarfiup immikkoortuani nakorsaatitortinneqarnissaa siunertaralugu politiinit aaneqarnissaa pillugu, nakorsaneq aalajangiippat pinngitsaaliinikkut nakorsaatitortitsisoqarsinnaavoq. Taamaasilluni peqqinnissaqarfimmi, tarnikkut nappaatit pillugit immikkut ilisimasalinnik sulisulimmi pinngitsaaliissummillu nakorsaatitortitsinermi periarfissagissaarnerusumi, tamatuma taamaallaat ingerlanneqarsinnaanera qulakkeerneqarpoq.

Napparsimasoq politiinit ikiorteqarluni aaneqassappat, pisariaqanngitsumik ajuallatsitsiuma-nani ajoqusiiumananilu, sapinngisaq tammaat naliliisinnaassuseqartumik malunnaarsaartumillu ingerlanneqassaaq.

Taama pisoqarnissaa pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinertut ingerlanneqassaaq sivikitsuinnaassallunilu (ulloq ataaseq). Unitsitsinngikkaluarluni pinngitsaaliilluni iliuseqarneq, napparsimasoq tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmiit angerlareermermini, peqqissutsi ajorneruleqqunagu nakorsaatitukkaminik ingerlatsiinnartariaqarpat, tarnimikkut nappaatilinnut immikkoor-

tortaqarfimmut unitsitseqqaarnani, periarfissat allat tamarmik misilinneqareerpata aatsaat atorneqarsinnaasussaavoq.

Napparsimasoq § 17 imm. 2 naapertorlugu nammineq piumasutsi naapertorlugu takkunermi imal. § 17 imm. 3 naapertorlugu politiit ikiortigalugit takkunermi ima napparsimatigippat, napparsimavimmut uninnessaq pinngitsaaliissummilluunniit unitsitaanissaq pisariaqarluni, tamanna pinngitsaaliinikkut unitsitsinermit maleruagassat naapertorlugit ingerlanneqassaaq. Taamaasillutik pinngitsaaliissummik unitsitsinermit maleruagassat angerlartitaanermut atatillugu pinngitsaaliissummik malittarinninnissami maleruagassanik taarserneqanngillat.

Inatsisissatut siunnersuummi § 17 imm. 4 naapertorlugu napparsimavimmiit angerlareermermi pinngitsaaliissummik malittarineqarnermut atatillugu nakorsaatitortitaanermit, nakorsaatit napparsimasumut sunniutaat nakorsaanermit ilisimaneqartut ilaatigut piffissami sivisuumi sunniusimasartut atorneqassapput. § 4 naapertorlugu annikinnerpaaffimmiitsitsinissaq eqqarsaatigalugu taama aalajangersaasoqarpoq. Ullut tamaasa nakorsaatitortitaanermit ullut 14-it allortarlugit sivisuumik sunniusimasartumik nakorsaateqarneq, napparsimasumut annikinnerusumik akuliunnertut tunngaviusumik isumaqarnarpoq. Sivisuumik sunniusimasartunik nakorsaateqarsinnaanerup, napparsimavimmit angerlarnermiit pinngitsaaliissummik malittarineqarnissami, pissutsinik immikkut ittunik tunngaveqarnera oqaatigineqassaaq.

Pinngitsaaliissummik malittarineqarnerup qaammatit pingasut allortarlugit nakorsaanermit naliliivigineqartarnissaa inatsisissatut siunnersuummi § 17 imm. 5 naapertorlugu siunnersuutaavoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 17 imm. 6 naapertorlugu tamatuma nassatarisaanik napparsimasup nakorsartinnerminik taamaatitsinissaa annilaangassutigissallugu tunngavissaqarnersoq ilimanaateqarluinnarnersorlu, qaammatit pingasut qaangiunnerini nakorsaanerup naliliivigissagaa siunnersuutaavoq. Taamaattoqassappat pinngitsaaliissummik malittarinninnerup qaammatit pingasukkaarlugit sivitsorneqartarnissaa, nakorsaanerup aalajangiivigisinnaavaa.

Tarnimikkut nappaatillit pineqartut nammineersinnaassusaannik ataavartumik arsaarinninnissaq kissaataangilaq. Napparsimavimmi uninngareermermi malittarinninnerummat napparsimasup sivisunerpaamik qaammatini aqqaneq marlunni malittarineqarnissaa siunnersuutaavoq. Napparsimasumik pinngitsaaliissummik malittarinninnissamut qaangerneqarsinnaanngitsumik killiliinikkut, napparsimasup sivisoorsuarmik pinngitsaaliissummik katsorsartissinnaanera pinngitsoortinneqassaaq. Taamaasilluni siunnersuut naapertorlugu piumasaqaatit eqquutsinneqarpata, aatsaat napparsimavimmit angerlareermerup kingorna pinngitsaaliissummik malittarinnittoqarsinnaavoq.

Napparsimavimmiit angerlarnerup kingorna pinngitsaaliissummik malittarinninnermut atatillugu imm. 2.7-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarputaaq.

§ 18-imut tunngatillugu

Kapitali 5 naapertorlugu malittarinninnissap, ilaatigut politiit ikiortigalugit napparsimasumik aallersinnaanissaq pillugu, ingerlatsinikkut ersarinnerusunik maleruagassiuussisinnaanermut, Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuummi § 18-imi pisinnaatinneqarput. Naalakkersuisut Inatsisunik Atortitsinermut Ministereqarfik akuersiseqqaarnagu politiit ikiuussinnaanerannut maleruagassiuussisinnaannginnerat oqaatigineqassaaq. (Kalaallit Nunaanni pinerlunneq pillugu inatsimmi § 61, imm. 2 takkuk).

*Kapitali 6-imut tunngatillugu
Pinngitsaaliissummik aalaakkiisarneq*

§ 19-imut tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuummi § 19, napparsimasooq imminut ajoquseqqunagu § 23-mi maleruagassiuunneqartumut akerliusumik pinngitsaaliissummik aalaakkiisarnermut, tunngassuteqarpoq. Pinngitsaaliissummik aalaakkiinerup napparsimasorlu illersorniarlugu aalaakkiinerup assigiinngissutaat pillugu imm. 2.8.3-mi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutiginerqarput.

Imm. 2-mi piumasagaatit allassimappata, pinngitsaaliissummik aalaakkiinermi atorneqarsinnaasut § 19 imm. 1-imi tamarmik taagorneqarput. Qitequt, paffiit singernerillu aalajangerutaat aaqatillu taamaallaat pinngitsaaliilluni aalaakkiinermi atorneqarsinnaapput.

Pinngitsaaliilluni aalaakkiinermi atortut pillugit maleruagassat tarnimikkut nappaateqanngikaluanut -peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanni tarnikkut katsorsartittunut- ilaatigut atornerluisuusinnaasunut aamma atuupput.

§ 19 imm. 2, pinngitsaaliissummik aalaakkiisinnaanissamut inatsisunik tunngaveqarnermi maleruagassiuoqarpoq.

Peruluuteqarnerpaat timikkut peqqissutsikkullu ajoqusersinnaanermut annertuumik ilimanaateqartut § 19 imm. 2, nr. 1-imi pineqarput. Matumani illersorniakkat amerlanerupput. Aalaakkiinermi napparsimavimmi uninngaqtat illersornissaat kisimi pineqarani aammali sulisut, pulaartut allallu napparsimavimmiittartut napparsimasorlu nammineq, maleruagassami illersorniarneqarput.

Navianartorsiortitsisinnaaneq aalajangiinermi tunngaviuvoq. Navianartorsiortitsisinnaaneq ilimanaateqarlunnartutut nalilernerqassappat tigussaasuusariaqarpoq, maanna pisuussalluni uppersarsineqarsinnaassallunilu. Iliuuseqannginnermili navianartorsiortitsisinnaaneq ajoqusiinermit kinguneqartitseresimasariaqanngilaq.

§ 19 imm. 2, nr. 2-mi inunnutaaq iliuuseqarnerit annertuallaanngitsut pineqarput. Inuilli illersorniakkat tassaaginnarlutik napparsimavimmi uninngaqtat. Peqqarniisernerli sakkortuppat navianartorsiortoqalersinnaanera tunngavigalugu nr. 1-imi aalajangersagaq pinngitsaaliissummik iliuuseqarnissamik pisinnaatitsivoq.

Malersuinerit imal. peqqarniisernerit ilaatigut atoqatigiinnermut tunngatillugu qaninniaanerusunnaasarpup, suaarternerit, sakkortuumik qinngasaarinerit imal. allat piinik

innimiilliornerit tiguserillu. Ilaatigulli uninngaqatiminut peqqarniisertup allamut nuutikkallarsinnaaneragut ajornartorsiummik qaangiisinnaaneq eqqarsaataasinnaavoq (§ 4 takuuk annikinnerpaaffimmiititsinissamik tunngaveqarneq takuuk).

Kiisalu napparsimasup annikigisassaangitsumik aserortersinnaanera pitsaalisariaqarpat, pinngitsaaliisummik aalaakkinissaq § 19 imm. 2, nr. 3-mi tunngavissaqarpoq. Pigisat nalingi kisiisa pinnagit, aserortikkataaq annertussusaat aserorterinerullu sivisussusaa, annikigisassaangitsumik aserortersinnaanerup naliliiviginiarnerani tunngavigineqassapput. Pinngitsaaliisummik aalaakkiinermi annikinnerusumik iliuseqarnikkut aserorterineq unitsinneqarsinnaappat annikinneq toqqarneqassaaq (§ 4 takuuk).

Imm. 2.8-imi nassuiaatit nalinginnaasut inersuussutigineqarputtaaq.

§ 20-imit tunngatillugu

Pinngitsaaliisummik aalaakiinissamik aalajangerneq kia piginnaatitaaffigineraa aalajangersakkatut siunnersuummi pineqarpoq.

§ 20 imm. 1 naapertorlugu pinngitsaaliisummik aalaakkiineq napparsimasumik takusaarenikkut nakorsamit aalajangiivigineqassaaq.

§ 20 imm. 2 naapertorlugu qiterusiinerup saniatigut paffinnut aamma/imal. singernernut aalajangiisutit aaqatillu atorneqarnissaannut, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nakorsaaneq aalajangiisuusaaq.

§ 20 imm. 3 naapertorlugu peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanni nal. ak. aqqaneq marluk sinnerlugit sivisussusilimmik/sivisussuseqassangatitamik pinngitsaaliisummik aalaakkiisoqartariaqarpat, sivitsorneqarnissaa Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nakorsaanermi aalajangiivigineqassaaq. Dronning Ingridip Napparsimavissuata avataani pinngitsaaliisummik aalaakkiinermi, sivitsuinermi, nal. ak. aqqaneq marlunnik killiliinikkut, nakorsap Napparsimavissuarmut attaveqarluni siunnersortinnissaa qulakkeerneqassaaq. Tamatuma saniatigut sivikitsumittaaq pinngitsaaliisummik aalaakkiinermi, pisariaqarpat nakorsap immikkut ilisimasalimmik naliliisitsinissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Nal. ak. aqqaneq marluk killiliussat pillugit maleruagassaq naapertorlugu pinngitsaaliisummik aalaakkiinissap nal. ak. aqqaneq marluk sinnerlugit sivisussuseqarnissaa nalunaallippat, ataasiarluni siunnersortinnissaq piunasaqaataavoq. Tamatuma kingorna napparsimasup peqqissusaanik aalaakkiinerullu sivitsorneqarnissaanik naliliisarnerni, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkortortaqarfimmi nakorsaanerup immikkut ilisimasalittut naliliisinnissaanut pisariaqartitsineq, nalinginnaasumik nakorsap nammineq naliliinera naapertorlugu aalajangiivigineqassaaq.

§ 20 imm. 4 naapertorlugu immikkut pinasuartumik iliuseqarfigisarialinni, qanoq iliuseqarnissap, nakorsap peqqusineragut aatsaat pinsinnaaneranut piunasaqaat, avaqunneqarsinnaavoq. Timikkut peqqissutsikkullu ajoqusersinnaanerup ilimanaateqarlunnarnerani, pinngitsaaliisummik qiterusiilluni aalaakkiinissap, nakorsap takkunnissaata tungaanut

kinguartinneqarnerata, isumannaallisaanikkut illersorneqarsinnaannginnera tamatumani piumasaqaataavoq. Immikkoortortami peqqissaavimmiluunniit pisoqarfiusumi pigaartoqar-nikkut pissutsit, ullup qanoq ilinera nakorsallu aggersarneqarnerani ilisimatitsissutigineqartut eqqarsaatigalugit, nakorsap takkunnissaata tungaanut piffisap sivisussusissaa naliliivigineqas-saaq. Qiterusiinermi annikinnerusumik iliuuseqarsinnaaneq, pingaartumik nakorsap takkunnissaata tungaanut inummik allamik ilaqartinneqarnerup, pisariaqarpallu uninngatinneqarnerup naammassinnaanera, naliliiviginninnermi ilaatinneqassaaq.

Pinasuartarialinnik pinngitsaaliissummik qiterusiinikkut aalaakkiinissamut peqqinnissakkut sullissisut, tassalu peqqissaasoq pigaartuusoq taassumunngaluunniit taartaasoq- qaqutigunnarlu peqqinnissakkut sullissisoq najuuttoq alla- aalajangiisuussaq. Taama pinngitsaaliissummik aalaakkiinermi nakorsap piaarnerpaamik kingusinnerpaamillu aqaguani, pinngitsaaliinikkut iliuuseqarnerup taamaatinneqarnissaa isummerfigissavaa. Pinngitsaaliissummilli aalaakkiineq pisariaaruppat, peqqinnissakkut sullissisut taamaatinnessaa sukkulluunniit pisussaaffigaat.

Imm. 2.8-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarputtaa.

§ 21-imit tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuummi § 21-imi napparsimasup pinngitsaaliissummik qiteruserlugu aalaakkikkap immikkut nakkutilliisoqarnissaa piumasaqaataavoq.

Immikkut nakkutilliisuutitaq tassaavoq peqqissaasoq, allaluunniit tarnimikkut nappaatilinnik sullissinermik ilinniagalik immikkut toqqagaq allanillu suliaakkigassaangitsoq. Napparsimasup piumasai, inuttut naleqassusaa imminullu qanoq isiginera ataqqillugit pissutsillu aallaavigalugit, inuttut nammineq inuunissamut pisinnaatitaaffeqarnissa eqqarsaatigalugu, nakkutilliineq ingerlanneqassaaq.

Nukersornikkut iliuuseqarneq § 22-imit tunngatillugu

Napparsimasumik nukersornikkut aallaakkiinermut pisariaqarpallu allamut nuussinermut atatillugu, inatsisinik tunngaveqarnermi maleruagassat § 19 imm. 2 naapertorlugu pinngitsaaliissummik aalaakkiinermi maleruagassat assigaat. Pinngitsaaliissummik iliuuseqar-nermi nukersortariaqarneq § 12 imm. 5-imi tunngavissinneqarpoq.

Nukersorfiginninnerni ataasiakkaani suut atorneqarnissaat pillugu apeqqut, annikinnerpaaf-fissaaniitsitsineq eqqarsaatigalugu aalajangiivigineqassaaq (§ 4 takuuk).

§ 19 imm. 2-mi kiisalu § 22-imi piumasaqaatinik nassuiaaneq naapertorlugu iliuuseqarneq siunertamut nallersuunneqarsinnaassaaq, taamaasiornikkut iliuutsip sakkortusiartornera ilutigalugu piumasaqaatit sakkortusineqassapput.

§ 22 imm. 1, uniffiit aappaanni aalajangersagaq napparsimasup namminnersinnaajunnaartitaa-simasup, immikkoortortamit qimaannginnissaa anguniarlugu, nukkiit pisariaqartitat atornissaannut pisinnaatitaanermik imaqarpoq. Maleruagassat ilaatigut matut silarllit parnaarsimanissaannut Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut

immikkoortortaqarfimmi nakorsaaneq aalajangiisinnaalersippaa, uniffimmilu siullermi piumasqaataasut eqquutsinneqanngikkaluit atuulluni (§ 19 imm. 2 takuuk).

§ 22 imm. 2-mi eqqissisaammik kapisinikkut napparsimasumik eqqissiviitsumik eqqissisaasinnaaneq maleruagassaqqarpoq. Napparsimasup peqqissinerunissaa ilaatigut sinilersinneragut anguneqarsinnaasarmat, taamaasiortariaqarneq peqqissutsimik tunngaveqarsinnaasarpoq. Pisariaqarpat nukersorfiginninnikkut eqqissisaammik nakorsaasiineq, pisoq apeqqutaatillugu ass. nukersorluni sivisuumik tigungmineqarnermit qiterummilluunniit aalaakkerneqarnermit, annikinnerusumik iliuuseqarnerussaaq. Qanoq pisoqarnera apeqqutaatillugu naliliinermi qajassuussinarnersooq toqqarneqassaaq. Eqqissisaatit ilaasa sianiutigissaatut atorneqarsinnaanerata aalajangersagaq naapertorlugu ajornaquteqartinneqanngilaq.

Katsorsartinnissamat pilersaarummi kapitittarnissaaq ilaatinneqarpat, pinngitsaaliissummik nakorsaasiineq, § 12 naapertorlugu Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nakorsaanerup inassuteqaaataa naapertorlugu, aatsaat pisinnaavoq. § 22 imm. 2 naapertorlugu nakorsaq pigaartuusoq qaqutigut pinasuartariaqarnermi annikinnerpaaffimmiititsinissaaq siunertaralugu, kapuummik eqqissisaammik nakorsaasiisinnaavoq. Eqqissisaammik kapisinermi nakorsaq najuutissaaq.

Imm 2.8-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutaapputtaaq.

*Napparsimasooq illersorniarlugu aalaakkiineq
§ 23-imit tunngatillugu*

Napparsimasup immiut ajoqusinnginnissaa anguniarlugu aalaakkiinerup pinngitsaaliissummillu aalaakkiinerup immikkoortinnissaannut tunngatillugu imm. 2.8.3-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarput.

Napparsimasup taama siunertaqarani immiut annertuumik ajoqusersinnaanera pitsaaliortariaqarpat, taama pisoqaaqunagu pinngitsaaliissummik aalaakkiisoqarsinnaavoq. Iliuuseqarnerup napparsimasumit toqqaannartumik akerliuffigineqarnera pinngitsaaliissutitut isigineqassaaq. Ajoqusinnginnissaaq anguniarlugu aalaakkerneqarnerminit napparsimasup pissusilersuutsimigut aniguniarnera pinngitsaaliissutitutaq isigineqassaaq. Napparsimasooq immiut aniguisissinnaappat tamatumunngalu akornuserniarneqanngippat, immiut ajoqusinnginnissaaq anguniarlugu aalaakkiinerunani iluaqusersuutaassaaq.

Napparsimasup immiut ajoqusinnginnissaa anguniarlugu aalaakkiinermut assersuutissat, pingaarnerni tassaasuni nerrivik- pisariaqarpat aalaakkiinissamat immikkut suliaq- napparsimasup saanut pisillugu nikuissinnaajunnaarsitsineq, napparsimasooq siniffimmi nalatillugu qipiup qaanut tungermik iluaqutserluni annoraaminermilluunniit qiterusiilluni aalaakkiineq, qiteruserluni uffareernermi, perusersarfimmi aqunngareernermi issiavimmilluunniit issiareernermi, napparsimasup nikuilluni uppinnnginnissaa qulakkeerniarneqarpoq.

Immikkoortortap matuata silarliup parnaarnera parnaarsaatilluunniit tarnimikkut nappaatilinnit utoqqarnit atornissaat ilisimaneqanngitsunik atuineq, ajoqusinnginnissaq anguniarlugu pinngitsaaliissummik illersuinertut isigineqarsinnaapputaaq.

Taamasilluni illersuiniarluni parnaarussinermi siunertaasoq, § 22 imm. 1 uniffiit aappaanni, napparsimasunut nammineersinnaajunnaarsitanuinnaq tunngasumit, parnaarussinermut tunngavilersuutaasoq allaassuteqarpoq.

§ 23 imm. 2 naapertorlugu napparsimasup imminut ajoqusinnginnissaa anguniarlugu aalaakkiinerup, nakorsap peqqusinera naapertorlugu, qanoq annertutigisumik qanorlu pisoqartillugu atortup sorliup atorneqarnissaanik innersuussisumik, tunngaveqarnissaa piumasqaataavoq. Tamatumunnga atatillugu qanoq isinerani inassuteqaatip naliliivigineqaqqinnissaa pillugu aalajangersaasoqassaaq, sisamariarlunili nalileereernerup kingorna akuttunerpaamik sap.ak. sisamat qaangiunnerini naliliisoqaqqitassalluni (§ 31 imm. 2 takuuk).

Napparsimasup imminut ajoqusinnginnissaa anguniarlugu aalaakkiisarnerup tamatumalu pisariaqartitsineq akimorlugu atorneqannginnissaanik nakkutilliineq, Donning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmi nakorsaanerup akisussaaffigaa(§ 31 imm. 1 takuuk).

Imm 2.8-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutaapputaaq.

Qanimut nakkutilliineq
§ 24-imit tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuummi § 24 imm. 1 –imi qanimut nakkutilliineq, sulisup ataatsip arlallilluunniit napparsimasup eqqaaniiginnavinnerinik nassuiarneqarpoq. Eqqaaniiginnarnermi napparsimasoq perusersarneri uffarnerilu ilanngullugit nakkutigineqartuarmat, sulisut pisariaqarpat ingerlaannaq iliuseqarsinnaassapput.

Napparsimasup nakkutigineqarnini akuerippagu, napparsimasut inatsisitigut inassisimanagerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni paasissutissinneqareernikkut, akuersinermut maleruagassat naapertorlugit taama pisoqarsinnaavoq. Napparsimasoq paasissutissinneqareernikkut akuersinngippat, qanimut nakkutigineqartuarneq inuup innarligassaangissusaanut inatsisitigut maleruagassiuuttarialimmik unioqqutitsineruvoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 24 imm. 2 naapertorlugu pisariaqarpat, soorlu napparsimasup imminornissaa aarlerinaateqarpat, imminut allanilluunniit peqqissutsikkut annertuumik navianartorsiortitsippat imal. uninngaqatiminik malersuippat allatulluunniit ajortumik pinnippat, qanimut nakkutilliisoqartinneqarsinnaavoq.

Pineqartut tassaasinnaapput eqqissiveqaratik angalaannartut allanullu pissusilersuutsimikkut akuleruttut ajortumillu pinnissinnaasut ass. nalinginnaasuunngitsumik qiimmattarnermik sissuernanilu ulaperujussuarnermik nappaatillit (mani), allat piinik tigussukartut, atoqatigiinnermut tunngatillugu killigititanik qaangiillutik qaninniaasut assigisaanillu ileqqulersuutillit. Tarnikkut nappaateqarnikkut neriumajunnaartut aamma qanimut nakkutigisassaasinnaasarput.

Annikinnerusumik nakkutilliinerit aalajangersakkami matumani pineqanngillat.

§ 24 imm 3 naapertorlugu napparsimasup akuersissutiginnigisaanik qanimut nakkutilliineq nakorsamit takuniaareersumit aalajangiivigineqassaaq.

Qanimut nakkutigineqarneq nal. ak. 24-it sinnerlugit sivisussuseqarpat, aalajangiineq pinngitsaaliissummik iliuuseqarnermi nalunaarsuivimmut nalunaarneqassaaq (§ 30 takuuk). Taamaattoqartillugu napparsimasup § 42 naapertorlugu Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut aalajangiineq maalaarutigisinnaavaa, taamatuttaaq napparsimasoq § 32 naapertorlugu siunnersortissalerneqarsinnaavoq.

§ 25-imut tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuummi § 25 naapertorlugu napparsimavimmi qullersaasut immikkoortortat aaqqissuuneqarnerat pillugu ilisimatitsinissaq pisussaaffigaat. Tamatumunnga atatillugu immikkoortortami immikkut nakkutilliiveqarpat, tamatuma angissusaa aaqqisugaaneralu ilisimatitsissutigineqassapput. Ilisimatitsineq sapinngisaaq tamaat napparsimasup immikkoortortamut uninneranut atatillugu pissaaq. Napparsimasup perulunnera pissutigalugu taama pisoqarsinnaanngippat, piaarnerpaamik immikkoortortap aaqqissuusaaanera pillugu ilisimatineqassaaq.

Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfiup ilaani ammasumik pisariaqarpalli immikkut nakkutilliivittut matoqqasunnngortinneqarsinnaasumik pilersitsinissaq pisariaqarsimavoq.

§ 26-imut tunngatillugu

Aalajangersagaq naapertorlugu nammineersinnaajunnaarsitat tassalu pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitat, tiggummigallagassanngortitat imal. immikkoortortamut utertitat, immikkoortortami matunik parnaarsinikkut mattunneqarnissaat aalajangerneqarsinnaavoq (inatsimmi kapitali 3 takuuk).

Inatsisissatut siunnersuummi § 26 imm. 1 nr. 2 naapertorlugu napparsimasut imminnut annertuumik ajoqusersinnaasut, matunik parnaarsinikkut mattunneqarnissaat aalajangiivigineqarsinnaavortaaq. Matumani pineqartut tasaanerupput puiguttornermik nappaatillit aammat-taarli inuit ilisimmaarilluannngitsut, ikiarsisut paatsiveeruteqqasulluunniit aalajangersakkamilu pineqartunut naapertuuttut.

§ 26 imm. 2 naapertorlugu imm. 1-imi ilaannngitsup namminneq piumasarippagu matunik parnaarsisoqarsinnaavoq, napparsimasullu piumasarippagu matut parnaarussaarneqassapput.

§ 26 imm. 3 naapertorlugu imm. 1 aamma 2 naapertorlugit matunik parnaarsinissaq aalajangiunneqarpat, immikkoortortami uninngasut tamarmik ingerlaannaq ilisimatinneqasapput.

§ 27-imit tunngatillugu

Pinngitsaaliissummik napparsimasup timimigut eqqiarnissaa napparsimasup eqqiluisaarnikkut inissisimanagera misissorlugulu naliliivigeqqaarlugu, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nakorsaanermit aalajangiivigineqassaaq. Nakorsaanerup aalajangiinera tunngavilersuutigineqartullu napparsimasoq pillugu allattugaatinut nalunaarneqassapput (nakorsaarneq pillugu inatsimmi § 13 takuuk).

Aalajangersagaq naapertorlugu napparsimasup timimigut eqqiluisaannginnera tarnimigut nappaataanik patsiseqartinneqarsinnaassaaq. Timip eqqiluutsuutinnissaanut assersuutaasinnaasut tassaapput uffarneq, qulinneq, kigutigissarneq ipiitsunillu atisineq. Taamatuttaaq ass. puiguttortuni nangit nalequttallu taarsertariaqarsinnaapput.

Napparsimasup peqqissusaa eqqiluisaannginnermik patsiseqartumik ass. aseruuttoorsinnaaneq assigisaallu pequtigalugit navianartorsiorpat, pinngitsaaliissummik timikkut eqqiluisaartitsisoqarsinnaavoq. Aammattaarli napparsimasup eqqiluisaannginnera uninngaqaataanut sulisunullu ajoqutaappat, nakorsaanerup pineqartup pinngitsaaliissummik uffartinneqarnissaa ipiitsunillu atisitinneqarnissaa allatulluunniit eqqiluisaartinneqarnissaa aalajangersinnaavaa.

§ 4 naapertorlugu pinngitsaaliissummik timikkut eqqiarnissaq pillugu aalajangiissagaanni annikinnerpaaffissaaniititsinissaq eqqarsaatigineqassaaq. Napparsimasup nammineq piunassutsi naapertorlugu peqataanissaa, sapinngisaaq tamaat anguniaqqaarlugu aatsaat taamaaliortoqarsinnaavoq, napparsimasorlu periarfissaqarpat naammaginarumik eqqarsarfissaqartinneqassaaq. Pinngitsaaliineq nammineq anguniakkamut naapertuuttuussaaq, annikinnerusumillu akuliunnikkut iliuuseqarneq naammaginarpat, taanna qinerneqassaaq.

Pinngitsaaliissummik timikkut eqqiluisaartitsineq, naliliisinnaassuseqarluni napparsimasup pisariaqanngitsumik misigissutsimigut innarlerneqarsinnaanera ajoqusersinnaaneralu sapinngisaaq tammam mianersuullugit pissaaq (inatsisissatut siunnersuummi § 4 imm. 3 takuuk).

Pinngitsaaliissummik eqqiluisaartinneqarneq pillugu maalaarutaasinnaasut napparsimavimmi pisortanut ingerlatinneqassapput.

§ 28-imit tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuummi § 28-imi Naalakkersuisut pinngitsaaliissummik aalaakkiineq, nukersornikkut iliuuseqarfiginnineq, napparsimasoq imminut ajoquseqqunagu aalaakkiineq, immikkut nakkutilliineq immikkoortortamilu matunik parnaarsineq pillugit, maleruagassiornissamat pisinnaatinneqarput.

Pinnngitsaaliisummik iliuuseqarnerit assigiinngitsut pillugit ersarinnerusunik maleruagas-siortoqarnissaa taamatullu sulisut paasinarsakkanik maleruagassiuunneqarnissaat pisariaqar-tinneqalersinnaavoq.

Kapitali 7-imut tunngatillugu

Allagarsianik-, pigisanik- timilu satsillugu misissuisarneq kiisalu pigisanik arsaarinnittarneq suujunnaarsitsisarnerlu

§ 29-imut tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuut § 29 napparsimasup allagarsiaanik/nassiussarsiaanik-, napparsimavimmi inigisaanik- pigisaanillu kiisalu timaa satsillugu misissuinissamut tunngavissiivoq. Pigisanik arsaarinnissinnaanerup suujunnaarsitsisinnaanerup assigisaasalu inatsimmi maleruagassiuunneqarnissaat siunnersuutaavortaaq.

Allatut ajornartumik iliuuseqarneq imminullu illersorniarneq imal. isertitsivinnisut immikkoortortap eqqissiviilliorfiunanilu torersuunissaanik isiginneriaaseq innersuussutigalugit, taama maannamut akuliuttoqartarpoq. Inuulli innarligassaangissusaanut annertuumik akuliunnerummat, akuliunnerit inatsimmi maleruagassiuunneqartariaqarput.

Napparsimasup nakorsaatini, aanngajaarniutini sakkunilluunniit navianaatilinnik imminut uninngaqatinullu ajoqutaasinnaasunik pigisaqarsinnaanerata pissarsisinnaanerataluunniit pitsaaliorsinnaanissa, aalajangersakkami eqqarsaataavoq. Nakorsaatit, aanngajaarniutit, sakkunilluunniit navianaatillit napparsimasumut apuunneqarsimanerannut apuunniarneqarneran-nulluunniit *pasitsaassineq tunngavissaqarpat*, iliuuseqarnissaq Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqaarfimmi nakorsaanerup aalajangiivigisinnaavaa. Pissutsit sorpiaat pasitsaassinermi tunngaviusut, napparsimasoq pillugu allattugaatinut nalunaarneqassapput.

Taamatuttaaq pisuni ataasiakkaani napparsimasup pasilliutigisanik pigisaqarsinnaanera immikkut naliliivigineqartassaaq. Taamaammat immikkoortortami napparsimasunut ataasiak-kaanut ataatsimoortunulluunniit aalajangersimasunik periuseqartoqarsinnaangilaq.

Aalajangersagaq naapertorlugu napparsimasup *nakorsaatini, aanngajaarniutini sakkunilluunniit navianartuniki* pigisaqarnera misissorneqarsinnaavoq. Pineqartut immikkoortortamiippata napparsimasumut namminermt, soorlu imminorsinnaasumut allanulluunniit navianaateqarsinnaapput. Pineqartut saviusinnaapput sakkusiaasinnaallutillu navianaateqanngitsutulli isigisanik aamma ilaqarsinnaallutik soorlu sannatit, meqqutit, puujaasalluunniit igalamernit assigisaallu. Aalakoorniutit/aanngajaarniutit pineqartut tassaaneruserput imigassaq ikiaroorntorlu. Nakorsaatit nakorsamit allagartaligaasinnaapput pisiassaasinnaallutilluunniit.

Napparsimasup nassiussarsiaasa/allagarsiaasa ammarlugit, aalajangersakkami pineqartuniki imaqarnerisut misissuivigineqarnissaat, § 29 imm. 1, nr. 1 naapertorlugu tunngavissinneqassaaq. Allagarsiat /nassiussarsiat aalajangersakkami pineqartuinnarniki imaqarnerisut misissuivigine-qarsinnaapput. Allagarsialli oqaasertaannik atuarnissaq inatsisitigut tunngavissinneqanngilaq.

Napparsimasup nammineq allagai/nassiussai pineqaratik napparsimasumut nassiussat kisimik matumani pineqarput.

§ 29 imm. 1 nr. 2 naapertorlugu napparsimavimmi inigisap pigisallu misissuivigineqarnissaat pillugu aalajangiisoqarsinnaavoq. Inigisami sikaaviit amusartullu misissuivigineqarsinnaapput, napparsimasulli nammineq taskii pigisaalu allat aamma misissuivigineqarsinnaapput.

§ 29 imm. 1 nr. 3 naapertorlugu napparsimasup timaa satsillugu misissuivigineqarsinnaavoq. Aalajangersakkap immikkoortuisa appaat naapertorlugu, qaneq ilanngullugu timip ammarnisa misissuivigineqarnissaat inerteqqutaavoq. Napparsimasooq pisariaqanngitsumik innarlerneqaqqunagu ajoquserneqaqqunagulu naliliisinnaassuseqartumik pissuseqarnissaq § 4 naapertorlugu annikinnerpaaffissaaniitsinerup nassataraa.

§ 29 imm. 2 naapertorlugu ajornanngippat napparsimasooq isigitillugu allagarsiai/poortugarsiai, ini uninngavigisaa pigisaalu misissuiffigineqassapput. Napparsimasup nappaammik peruluuteqarnera peqataanninneranut patsisaappat aatsaat, napparsimasooq peqataatinnagu misissuinerit ingerlanneqarsinnaapput. Pissutsit allat soorlu napparsimasooq misissuinerup nalaani immikkoortorta qarfirmiinngippat, misissuinissaq napparsimasup uternissaanut utaqqinniarneqassaaq.

§ 29 imm. 3 naapertorlugu nakorsaatit, aanngajaarniutit sakkullu navianartut misissuinermi nassaarineqartut arsaarinnissutaanissaat, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfirmi nakorsaanerup aalajangiivigisinnaavaa. Napparsimasup pigisai arsaarinnissutaasut inuttaanut ass. angerlalernerani utertinnissaat illersorneqarsinnaappat, immikkoortorta qarfirmi paarineqarsinnaassapput. Nakorsaatit, aanngajaarniutit sakkullu navianaatillit inatsisit nalinginnaasut- ikiaroorartut pillugut inatsit ilanngullugu-unioqqutillugit pigineqarnerisa aalajangiivigineqarnissaat, nakorsaanerup politinut suliakkiissutigisinnaavaa. Politiit nassaarineqartut suujunnaarsinneqarnissaat aalajangiivigisinnaavaat.

Nakorsaanerup aalajangigaa pineqartoq pillugu allattugaatinut nalunaarneqassaaq.

Allagarsianik/poortugarsianik-, napparsimavimmi inigisamik-, pigisanik timilu satsillugu misissuinerit kiisalu pigisanik suujunnaarsitsineq, arsaarinninneq assigisaallu pillugit maalaarutaasinnaasut, napparsimavimmi pisortanut ingerlatinneqarsinnaapput.

§ 29 imm. 4-mi Naalakkersuisut allagarsianik/poortugarsianik, pigisanik, timi satsillugu misissuinermi kiisalu pigisanik aarsaarinninnermi suujunnaarsitsinermilu maleruagassiuus-sinissamut pisinnaatinneqarput. Iliuuseqarneq pillugu ersarinnerusunik maleruagassiortoqar-nissaa taamatullu sulisut paasinarsakkanik maleruagassiuunneqarnissaat pisariaqartinneqaler-sinnaavoq.

*Kapitali 8-mut tunngatillugu
Pinnngitsaaliinernik nalunaarsuineq eqqartuussivilersuussisussaataanerlu*

§ 30-imut tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuummi § 30 imm. 1 naapertorlugu pinngitsaaliisummik iliuseqarnerit pillugit aalajangersakkat naapertorlugit, pinngitsaaliisummik iliuseqarnerit suulluunniit pillugit paasissutissat nalunaarsorneqassapput. Napparsimasut ataasiakkaat inatsisitigut illersugaanerit, ass. maalaarutinik suliaqartarnek eqqarsaatigalugu, nalunaarsuinissaq pisariaqarpoq. Pinngitsaaliisummik iliuitsit qitiusumik nalunaarsorneqalernissaat napparsimasut inatsisitigut illersugaanerannut toqqammavissat pingaernerit ilagaat, kinguneqarluartumillu nakkutilliinissamut pisariaqarluni.

§ 30 imm. 2-mi pinngitsaalliiluni iliuseqarnerit nalunaarsorneqartarnerat tamatumunnga ilanngullugu immersugassat qanoq isikkoqarnissaat, immersornissaat, Nunatsinnilu Nakorsaannermut nalunaaruteqarnissaq pillugit ingerlatsinikkut sukumiinerusunik maleruagassiornissamut, Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput.

§ 31-imut tunngatillugu

Nammineersinnaajunnaarsitaaneq allatullu pinngitsaalliilluni iliuseqarnerup annikinnerpaaffimmitinnissaa tunngavigalugu ingasaassinnginnissap qulakkeerneqarnissaa, aalajangersakkatut siunnersuummi siunertarineqarpoq. Tamatuma eqquutsitsineqarnissaa Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup pisussaaffigaa.

Nammineersinnaajunnaarsitaanissamut piumasaqaatit suli atuutsinneqarsinnaanerit pillugu eqqartuussivilersuussisussaataaneq immikkut inatsisissatut siunnersuummi § 31 imm. 2-mi maleruagassiuunneqarpoq. § 31 imm. 1 naapertorlugu, pisariaqanngitsumik sivisuallaamik nammineersinnaajunnaarsitsisoqannginnissaa, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmi nakorsaanerup nammineerluni nakkutigisassaasa ilagaatat. Taama kissaateqarneq § 31 imm. 1-imi maleruagassap, eqqartuussivilersuussisussaataanermi suleriaasissamut maleruagassianik ilaneqarnissaanik tunngaveqarpoq.

Maleruagassaq naapertorlugu, nakorsaanerup nammineersinnaajunnaarsitsinerup sivitsorneqarnissaanut apeqqut- aalajangersakkami akuttussusissatut piumasaqaataasoq malillugu- nammineerluni eqqartuussivilersuussassanngortissinnaava.

Napparsimasut pinngitsaaliisummik napparsimavimmut unitsinneqarsimasut, tigummigallagassanngortinneqarsimasut imal. pinngitsaaliisummik utertinneqartut matumani pineqarput. Eqqartuussivilersuussisussaataanerup tamatuma inernerit aalajangiinermi tunngavilersuutaasoq sukimiisoq ilanngullugu, pinngitsaaliisummik iliuseqarnerit nalunaarsuiffiannut nalunaarneqassaaq.

Nakorsaanerup nammineersinnaajunnaarsitsinissamut piumasaqaataasut eqquutsinneqarsinnaajunnaarnerit paasiguniuk, nammineersinnaajunnaarsitsineq ernerlugu atorunnaarsissavaa (§ 11 takuuk). Nakorsaanerup nammineersinnaajunnaarsitsineq suli atuutsinneqartariaqarsorippagu § 31 imm. 3 naapertorlugu, napparsimasumut siunnersortaasoq napparsimasorlu, aalajangiineq pillugu ilisimatinneqassapput.

Napparsimasup nammineq sukkulluunniit angerlartinneqarnissamik piumasqaateqarsinnaanera, suleriaatsimi pineqartumi akornuserneqanngilaq (§ 9 imm. 3 takuuk).

Inatsisissatut sinnersuut § 31 imm. 4 immikkut illersuutitut aalaakkiinermi eqqartuussivilersuussisinnaanermut aalajangersakkamik imaqarpoq. Illersuutitut aalaakkiineq pisariaqanngitsumik atorneqaqqunagu, inassutaaqqaarneraniit ullut pingasut, qulit, 20-it 30-illu qaangiunnerini nutaamik, tamatumalu kingorna akuttunerpaamik sap. ak. sisamat qaangiunnerini, naliliisoqartarnissaa siunnersuutaavoq. Piffissani pineqartuni nakorsaq nutaamik peqqussusiunngippat, aalajangiineq atorunnaarluni illersuutitut aalaakkiisinnaaneq periarfissaarutissaaq.

§ 31 imm. 5 pinngitsaaliissummik aalaakkiineq pillugu allamik immikkut maleruagassaqarpoq. Pinngitsaaliissummik aalaakkiinerup atuutsiinnarneqarnissaanut apeqqut, pissutsit apeqqutaatilugit annikinnerpaamilli, ullormut ataasiarlugu nakorsamit naliliivigineqartassaaq. Taamaasiornikkut pinngitsaaliissummik aalaakkiisarnerup qanoq annertutigisumik atugaanerata, nakorsamit nakkutigineqarnissaa sukateriffigineqarpoq.

Imm 2.10-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutaapputaaq.

*Kapitali 9-mut tunngatillugu
Napparsimasunik siunnersuisartut*

§ 32-imut tunngatillugu

Nakkutiginnittoqarnermut taarsiullugu akissarsiaqaatigalugu napparsimasunik siunnersuisar-toqalernissaa siunnersuutaavoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 32 imm. 1 naapertorlugu nammineersinnaajunnaarsitsinerni aalajangersakkami pineqartuni, napparsimasoq ingerlaannaq pinngitsooranilu siunnersuisus-sinneqassaaq.

Pinngitsaaliissummik iliuseqarneq soorlu aalaakkiineq assigisaallu, pinngitsaaliissummik unitsitaanermi tigummigallagassanngortitaanermiluunniit siunnersuisoqartitaareerfiusumi arlalippassuartigut pisarput. Saniatigut pinngitsaaliissummik iliuseqarnerni siunnersui-sooreersoq soorunami atorneqarsinnaavoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 32 imm 2-mi napparsimasunut siunnersortip suliassai, nalinginnaasumik sap. ak. nal. ak. sisamat arfinillilu akornanni sivilisuseqartussatut naatsorsorneqartut, nassuiarneqarput.

§ 32 imm. 2 uniffiit aappaat naapertorlugu, napparsimasunut siunnersorti maalaarutip Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunit suliarineqarnerani ajornanngippat peqataatinneqassaaq. Aalajangersakkat naapertorlugit Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut oqarasuaatikkut ataatsimiissinnaanerata ajornaquteqanngilaq.

Imm 2.11-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutaapputaaq.

§ 33-imit tunngatillugu

Qinnuteqaatit tunngavigalugit napparsimasunut siunnersortissat Nunatta Eqqartuussivianit atorfinitsinneqassapput. Napparsimasunut siunnersortit eqqartuussisumit nalunaarsorneqartut Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaarfimmut nassiunneqassapput.

Napparsimasunut siunnersortinngortussat pingaartumik peqqinnissaqarfimmit inunnillu isumaginnittoqarfimmeersuunissat eqqarsaataavoq. Soqutiginnittulli allat soorlu palasit, ilinniartitsisut tarnillu pissusaanik immikkut ilisimasallit immikkut piginnaasalittut aamma siunnersuisunngorsinnaanermut periarfissinneqartariaqarput. Qinnuteqartut pisariaqartitanit amerlaneruppata, qinnuteqartunit piginnaasaqarnerusorisat eqqartuussisumit atorfinitsinneqassapput. Qinnuteqartup atorfimminut atatillugu napparsimasunut siunnersortaanissamut naapertuuttutut isigisarialimmik, immikkut paasisimasaqarnera misilittagaqarneraluunniit, naliliinermi ilaatinneqartariaqarput.

Napparsimasunut siunnersortinngortut suliamik ingerlatsinissaq pillugu pikkorissarneqassapput. Tarnimikkut nappaatillit pillugit inatsisip matuma imaanik paasisutissiinissaq inatsisillu piumasaqaatitai tunngavigalugit sullissinissaq, napparsimasunut siunnersortinik pikkorissaanermi pingaarnertut anguniagaassaaq. Nuummi siviuserusumik pinngitsaaliissummik iliuuseqarfiusinnaasumi, napparsimasunut siunnersortinik arfineq pingasut qilillu akornanni amerlassusilinnik atorfinitsitsisoqarnissaa eqqarsaataavoq. Napparsimasunut siunnersortit Nuummi najugaqartuussapput Dronning Ingridillu Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaarfimmi atorfeqartuussanatik.

§ 33 imm. 2 naapertorlugu siunnersuisussanngortitsinermi, napparsimasunut siunnersortit nalunaarsuiffianni tullinnguuttoq, peqqissaasumit pigaartuusumit toqqarneqassaaq. Siunnersuisussanngortitsineq nalinginnaasumik oqarasuaatikkut nalunaarutigineqassaaq, kingornali peqqissaasumit pigaartuusumit nalunaarlugu uppersaaserneqassalluni. Nalunnaarsuivik naapertorlugu kikkut siunnersuisussanngortinneqarnerisa nalunaarsuiffimmilu killiffiup malinnaaviginissaat, peqqissaasup pigaartuusup pisussaaffigaa.

Pinngitsaaliissummik napparsimavimmut unitsitsinermi pinngitsaaliissummik iliuuseqalernermi siunnersuisussanngortitsisoqassaaq. Nammineq piumassutsiminnik napparsimavimmut unittunik pinngitsaaliissummik tugummigallagassanngortitsinermi, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaarfimmi nakorsaanerup angerlarnissamik itigartitsinera tunngavigalugu siunnersuisussanngortitsisoqassaaq. Nammineq piumassusertik naapertorlugu napparsimavimmut unittunik pinngitsaaliissummik iliuuseqarfiginnilernermi imal. § 17 naapertorlugu angerlareernermi pinngitsaaliissummik malittarineqartunik pinngitsaaliissummik nakorsaatitortitsilernermi, siunnersuisussanngortitsisoqassaaq.

Nalunaarsuiffimmi nalunaarsukkat arlaannik allamik siunnersuisoqartinneqarnissamut napparsimasup qinnuteqaataa, sapinngisaq naapertorlugu akuersissutigineqassaaq (§ 33 imm. 3 takuuk). Siunnersuisussanngortaareersup nalunaarsuiffimmiittumik allamik taarserneqarnissaa kissaataappat, tunngavilersuutaasut naammaginarpata aatsaat akuerineqarsinnaasariaqarpoq.

§ 33 imm. 4 naapertorlugu nalunaarsuiffimmi nalunaarsimanngitsumik siunnersuisorqanissaq napparsimasumit kissaataappat, tamanna ilaatigut akuerineqarsinnaassaaq. Taama siunnersuisussanngortitsineq, Nunatta Eqqartuussiviani eqqartuussisup aalajangii vigisassaraa. Taamali pisoqarnerani utaqqiisaagallartumik § 33 imm. 2 naapertorlugu tullinnguuttumik siunnersuisussanngortitsineq, peqqissaasumit pigaartuusumit isumagineqartussaassaaq.

Taama piunasaqaateqarnerup akuersissutaanissaanik naliliinermi piunasaqaatip naammaginar-tumik tunngavilersorneqarsimanera siunnersuisussanngortinniakkallu piukkunnassusaa pingaar-tinneqartariaqarput. Qanigisat ikinnguutillu napparsimasup tatigisatuarisinnaavai, taakkunungalugu napparsimasunut siunnersortaasartut ilisimasassaattut naatsorsuutigineqartut immikkut paasisimasaqarfiginissaat piunasaqaataasinnaangilaq. Taamaattorli taama suliaqarnerup piunasaqaatitaanik paasisimanninnissaq piunasaqaataasinnaassaaq. Eqqartuussisup siunnersuisussanngortitsineq pillugu aalajangigaa pisortaqaarfimmut allamut nangitassanngortinneqarsinnaangilaq.

Imm 2.11-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutaapputtaaq.

§ 34-imut tunngatillugu

Napparsimasup siunnersuisuatalu attaveqatigiinnerannut tunngasoq aalajangersakkami maleruagassiuunneqarpoq. Napparsimasoq peqqinnissaqarfiup immikkoortuani Nuup avataaniittumiippat, ataqatigiinneq oqarasuaatikkut qarasaasiarluunniit atorlugu attaveqatigiinnikkut ingerlanneqassaaq. Sap. ak. qaangiunnerani napparsimasoq sumiiffimmi Nuup avataaniittumiiginnarpat, aalajangersagaq naapertorlugu pulaarnissaq qarasaasiaq atorlugu attaveqatigiinnermik taarserneqassaaq.

Napparsimasut napparsimavimmit angerlarnermik kingorna pinngitsaaliissummik malittari-neqarnerminnut atatillugu siunnersuisoqartinneqartut, siunnersuisuminnut attaveqarniarneranni qarasaasiaq atorneqarnerussaaq. Napparsimasut napparsimavimmit angerlartitaanermi Nuup avataani najukkaminnut utertut, peqqinnissaqarfiullu immikkoortuani pinngitsaaliissummik nakorsaaitortinneqartut, matumani pineqarput. Peqqinnissaqarfimmi immikkoortoq pinngitsaa-liissummik nakorsaaitortitsiviusoq, oqarasuaammik atukkiinikkut imal. qarasaasiakkut attaveqaat Skype atorlugu attaveqartitsisinnaanikkut ikiutissaaq.

§ 34 imm. 2 naapertorlugu napparsimasunut siunnersorti akeqanngitsumik akornuserneqaranilu nammineq takkunermigut, allakkatigut, oqarasuaatikkullu napparsimasumut attaveqarnissa-mut pisinnaatitaaffeqarpoq. Taamaasilluni napparsimasoq Dronning Ingridip Napparsimavis-suaniippat, napparsimasunut siunnersortip, soorunami katsorsartinnerup ilaatigut killiliisin-nnaanera apeqqutaatillugu, sukkulluunniit napparsimasoq pulaarsinnaavaa. Oqarasuaatikkut napparsimasumut attaveqartarnissaq napparsimasunut siunnersortip pisinnaatitaaffigaattaaq, taamaammallu allakkatiguinnaq attaveqartarnissaa innersuussutaasinnaangilaq.

Aalajangersakkap oqaasertaliornera naapertorlugu napparsimasunut siunnersorti napparsimasumik attaveqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq. Pissutsit piviusut maleruagassallu patsisaal-lutik killiliisoqarsinnaanera, ass. napparsimasup piffissap qanoq ilinerani siunnersortiminut oqarasuaatikkut attaveqarsinnaanera ajornaquteqartinneqanngilaq. Napparsimasup immik-koortortami oqarasuaammik imal. akiliilluni oqarasuaammik atuinikkut siunnersortiminut attaveqarsinnaaneranut naammaginartumik periarfissinnissaa, immikkoortortami sulisut isumagissavaat.

§ 35-imut tunngatillugu

Napparsimasunut siunnersortip suliassani isumagisinnaassagunigit napparsimasoq pillugu paasissutissanik naapertuuttunik, napparsimasumit namminermit pissarsiaannaanngitsunik pisariaqartitsivoq. Napparsimasulli nammineq kissaataasa nakorsallu nipangiussisussaataita-nerata ilanngullugit eqqarsaatigineqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Napparsimasunut siunnersorti ass. pinngitsaaliissummik iliuuseqarnernik nalunaarsuivimmi paasissutissanik, napparsimasoq akerliugaluarpalluunniit, atuarsinnaassaaq. Taama pisoqassap-pat allamik siunnersortitaartitsinikkut napparsimasup allamik isumataartinneqarsinnaanera pillugu, Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqaq-fimmi nakorsaaneq paasinaasariaqartassaaq, taamaassappallu tamatuminnga piumasaqaateqarsinnaassalluni.

Paasissutissanut isertuussanut pissarsiarisartakkanut pissusissamisoortumik illuatungiliuttutut, pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27 -mi maleruagassat- pinerluttulerinermilu inatsimmi § 50 naapertorlugit, napparsimasunut siunnersortit nipangiussisussaataitaapput.

Napparsimasoq nammineq allattugaatinut imminut tunngasunut takunnissinnaatitaagaluq, napparsimasunut siunnersortip allattugaatinik takunnissinnaanissa napparsimasup akuersis-sutaanik piumasaqaatitaqassaaq.

§ 36-imut tunngatillugu

Inatsisissatut siunnersuummi § 36 naapertorlugu pinngitsaaliissummik iliuuseqarfigineqarneq siunnersuisoqartitsisoq taamaatinneqarpat, napparsimasumut siunnersortaaneq taamaatin-neqassaaq. Napparsimasulli pinngitsaaliissummik iliuuseqarfigineqarsimanini maalaaruti-giniarneraa siunnersortip paasiniassavaa, taamaassappallu tamatuminnga ikiorlugu. Nappar-simasunut siunnersorti maalaarutit suliarineqarlutik aallartereersut naammassineqarnissaannut ikiuutissapputtaq.

§ 37-imut tunngatillugu

Aalajangersakkatut siunnersuummi Naalakkersuisut napparsimasunut siunnersortinik atorfinitsitsinermi siunnersuisussanngortitsinermilu, taakku suliassaat, pisinnaatitaaffii akissarsiaallu pillugit, ingerlatsinikkut sukumiinerusunik maleruagassiornissamut pisinnaa-tinneqarput.

Napparsimasunut siunnersortit pillugit imm 2.11-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuus-sutaapputtaaq.

Kapitali 10-mut tunngatillugu
Ilisimatitsineq, naammagittaalliorsinnaanermut ilitsersuineq assigisaallu

§ 38-imut tunngatillugu

Napparsimasoq nammineersinnaajunnaarsinneqartinnagu allatigulluunniit pinngitsaaliissummik iliuuseqarfigitinnagu, napparsimasup paasissutissat pineqartut noqqaassutigereernikuugaluarpagilluunniit ilisimatinneqarnissaa paasissutissinneqarnissaalu aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq.

Pinngitsaaliissummik aalaakkiineq nukersorfiginninnerlu sioqqullugu nalunaarfigineqarnissaq, immikkut pinasuarluni iliuuseqartariaqarnermi avaqqunneqarsinnaavoq (§ 38 imm. 2 takuuk). Tassangaannaq pisoqartillugu ajoqusersinnaanerup aarlerinaateqarnera pissutigalugu pinngitsaaliissummik iliuuseqartoqartariaqarnera, matumani eqqarsaataavoq. Taama pisoqartillugu, iliuuseqartinnani imm. 1 naapertorlugu nalunaarfiginninnissap eqquutsiniarnissaa piviusorsiornerussanngilaq illersorneqarsinnaassananilu. Taamaa pisoqareerpat iliuuseqartariaqarnermut tunngavilersuutaasut nalunaarutigineqassapput.

Pinngitsaaliissummik iliuuseqarnissamik aalajangiineq, pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisimmisut aalajangiinerusussaassammat, tamatuma ilaatigut pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi maleruagassat naapertorlugit, kingorna kissaateqarneq malillugu, allakkatigut tunngavilersuuteqarnissaq nassatarissavaa.

§ 39-imut tunngatillugu

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 25-imi maalaaruteqarnermi ilitsersuineq pillugu aalajangersagaq, taamaallaat aalajangiinerut allakkatigut nalunaarutigineqartunut atuuppoq. Pisortalli ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7 ilitsersuinissamut pisussaaffik nalinginnaasooq, pisariaqarpat aalajangiineq oqaasiinnakkut nalunaarutigineqaraluartoq, aamma maalaaruteqarnermi ilitsersuinissamik nassataqarpoq. Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7a naapertorlugu, aalajangiinerup kalaallisuunngortinneqarnissaa napparsimasup tamatigut pisinnaatitaaffigaa.

§ 39-imi napparsimasup pinngitsaaliissummik iliuuseqarfigineqarnerit tamaasa aalajangiineq pillugu maalaaruteqarsinnaanermut ilitsersorneqarnissaanik kinguneqartumik, ersarissumik aalajangersaasoqarnissaa siunnersuutaavoq. Taamaasilluni aalajangiineq pillugu Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut maalaaruteqarsinnaaneq napparsimasumut ilitsersuutigineqassaaq (inatsisissatut siunnersuummi § 42 takuuk).

Piffissap qanoq ilinerani maalaaruteqarsinnaanermut ilitsersuisoqartarnissaa, aalajangersakkami aalajangiivigineqanngilaq. Taamaattorli Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut aalajangiinissaannut pinngitsaaliissummik iliuuseqarnissaq

kinguartikallarneqarsinnaappat, pinngitsaaliissummik katsorsaansap aalajangiunneqannginnerani, tamatigut maalaaruteqarsinnaanermut ilitersuisoqassaaq(§ 39 imm. 3 takuuk). Tamanna aamma § 17 naapertorlugu napparsimavimmiit angerlareermermi pinngitsaaliissummik malittarineqarnissamik aalajangiinerit maalaarutigineqarnerini atuuppoq.

Maalaaruteqarsinnaaneq tunngavigalugu maalaaruteqarnermi Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut aalajangiinissaannut pinngitsaaliissummik iliuuseqarnissaq nalinginnaasumik kinguartikallarneqassanngilaq (inatsisissatut siunnersuummi § 39 imm. 2 takuuk). Pinngitsaaliissummi iliuuseqarnermut atatillugu immikkut maleruagassaqarpoq (inatsisissatut siunnersuummi § 39 imm. 3 takuuk). Napparsimasup inuunera peqqissusaaluunniit annertuumik navianartorsiortikkumanagit imal. napparsimasut allat timaannik peqqissusaannillu navianartorsiortitsinissaq pinngitsoortinniarlugu ingerlaannaq katsorsaansap pisariaqanngippat, nalinginnaasumik Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut aalajangiinissaasa tungaanut, pinngitsaaliissummik iliuuseqarnissap kinguartikallarneqarneranik, maalaarut kinguneqartarpoq. Taamaasilluni napparsimasoq napparsimasumulluunniit siunnersorti pinngitsaaliissummik katsorsaaneq pillugu maalaaruteqarpat, pinngitsaaliissummik katsorsaasoqassappat, ajornartuulernerimi pisinnaatitaanermut tunngavissaqarnissaq piumasaqaataassaaq. Navianartorsiortitsinnaaneq inuunermik navianartorsiortitsinermuinnaq tunngatinneqarani, ajoqusersinnaaneq ilimanaateqartutut nalilerneqarpat, peqqissutsip ajoquserneqarnera ilanngunneqarmat, taannattaq inatsisissatut siunnersuummi tunngavissinneqarpoq.

Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut aalajangiinissaat utaqqeqaarnagu pinngitsaaliissummik katsorsaansinnaaneq, maalaarutip saqqummiunnerani Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut aalajangiinissaasa tungaanut, pinngitsaaliissummik iliuuseqarnissap kinguartikallarneqarneranik kinguneqartoq, sulili aalajangiisartoqatigiit aalajangiinngitsut, napparsimasup perulunnerulernerani, aamma atuuppoq.

Napparsimavimmiit angerlareermermi § 17 naapertorlugu pinngitsaaliissummik malittarineqarneq pillugu maalaarutit (taamaatsitsisut), Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut aalajangiinissaasa tungaanut, pinngitsaaliissummik iliuuseqarnissap kinguartikallarneqarneranik aamma kinguneqassapput.

§ 40-mut tunngatillugu

Piffissap qanoq ilinerani kimillu nalunaarfigineqarnissaq pillugu ingerlatsinikkut ersarinnerusunik aalajangersaanissamut, pinngitsaaliissummi iliuuseqarfigineqarnermut atatillugu maalaaruteqarsinnaaneq pillugu ilitersuusiornissamut, aalajangersakkami Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput.

Kapitali 11-imut tunngatillugu Maalaaruteqarsinnaaneq eqqartuussivilersuussisinnaanerlu

§ 41-mut tunngatillugu

Kalaallit Nunanni napparsimasut maalaarutaannik aalajangiisartunik eqqartuussissuserisumik, Nunatsinni Nakorsaanermik napparsimasut ilaqutaasalu peqatigiiffiannit tarnimikkut nappaatilinnut sinniisumik ilaasortalimmik pilersitsisoqarnissaa, aalajangersakkami siunnersuutaavoq. Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartut Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut pituttorsimannginnissaat ersersinniarlugu, suliat ataasiakkaat suliarineranni aalajangiiviginerannilu akuliuffigineqannginnisaaq, aalajangersakkami ilanngunneqarpoq.

Napparsimasup pisinnaatitaaffiisa eqquutsinneqarnissaat siulittaasup (eqqartuussissuserisup) qulakkiissavaa, siulittaasorli nalinginnaasumik pisarnertut napparsimasumut illersuisuussanngilaq. Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup ilinniagaqassuseq tunngavigalugu peqqinnissakkut sullissisut sinniisuuffigissavai. Tarnimikkut nappaatilinnut siniisutut napparsimasut ilaqutaasullu peqatigiiffiannit Sugisameersoq toqqarneqarsinnaavoq.

Ilaasortat siniisussallu ukiuni sisamani atasussatut toqqarneqassapput. Taamaasillutik aalajangiisartoqatigiit suliaat misilittagaqarfignersinnaassavaat. Akerlianik tamannalu kissaataappat, tulliani toqqagaaqqinnginnisaaq periarfissaavoq. Ilaasortat namminneq Peqqissutsimullu Naalackersuisup kissaataat naapertorlugu toqqagaaqqittoqarsinnaavoq.

§ 41 imm. 2 naapertorlugu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup Qallunaat Nunaanni Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut allatseqarnikkut isumagisassarai. Nunatsinni Nakorsaaneqarfik timikkut nappaatit pillugu Napparsimasut Maalaarutaannik Aalajangiisartunut allatseqarfioreermat, pinngitsaaliissummik iliuuseqarneq pillugu maalaarutit aamma tassani allatseqarnikkut isumagineqarpata, tamanna pissusissamisusaaq. Aalajangiisartut sulinerat ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat ilanngullugu, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit aningaasalersorneqassaaq.

Imm 2.13-imi nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutaapputtaaq.

§ 42-mut tunngatillugu

Napparsimavimmi pisortat pinngitsaaliinikkut iliuutsinik suugaluanik Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut ingerlatitsisarnissaat, aalajangersakkami siunnersuutaavoq. Maalaarut napparsimasumit namminermeersuusinnaavoq napparsimasulluunniit siunnersortaaneersuusinnaalluni.

Napparsimavimmi pisortat tassaapput napparsimavissuarmi/napparsimavimmi peqqissaavimmiluunniit napparsimasup uninngaviani pisortat. Taakku peqqinnissakkut sullissisunut maalaarut tunniunneqarpat saqqummiunneqarpalluunniit, Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut saqqummiussinissamut pisussaapput. Paasissutissat aalajangiisartut allattaata piumasai tamaasa, sumiiffimmi peqqinnissaqarfiup immikkoortuanit tunniunneqassapput. Periusaalersussaaq naapertorlugu paasissutissat katersorneqassapput, Peqqissutsimut Pitsaaliuinernullu Aqutsisoqarfimmut nassiunneqassallutik, tassanngalu Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut ingerlateqqinneqassallutik.

§ 42 imm. 2-mi maalaarutiginiakkap misigineraniit maalaaruteqarnissamut qaammatit arfinillit periarfissaritinneqarput. Taama killiliisoqanngippat, pinngitsaaliissummik iliuseqarnermut tunngavioq pillugu napparsimasup sulisullu tungaaniit paasissutissiisinnaassangatitsinnginnermik tunngaveqarpoq. Pinngitsaaliissummik iliuseqarnermi nalunaarsuivimmuut napparsimasumullu tunngatillugu allattugaatinut nalunaarsuisoqartaraluaq, pisoq tamakkiisumik allaaserineqarneq ajorpoq. Napparsimasup maalaaruteqarnermi nalaani pisariaqartitsineq naapertorlugu napparsimasunut siunnersortimik, suliap piaartumik aalajangiivigineqarnissaanik sulissutiginnissinnaasumik tapersersorneqarnissaa, piffissaamik killiliinermi tunngavigineqarportaaq.

§ 43-mut tunngatillugu

§ 43-mi aalajangersagaq Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut sulianik ingerlatsinerminni maleruagassaannik imaqarpoq. Peqqissutsimut Pitsaliuinernullu Aqutsisoqarfiup suliaq Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut saqqummiutissavaat. Tamannali napparsimasup napparsimasunullummiit siunnersortip Aqutsisoqarfimmuut toqqaannartumik maalaarutinik saqqummiussisariaqarneranik isumaqanngilaq. Napparsimasup napparsimasunullummiit siunnersortip, maalaarut peqqinnissaqarfiup immikkoortuani nakorsanut, peqqissaasunut peqqinnissakkullummiit sullissisunut allanut napparsimasup katsorsarneqarnerani peqataasunut saqqummiussinnaavaa. Immikkoortumi nakorsat, peqqissaasut peqqinnissakkullu sullissisut allat, piarnerpaamik Peqqissutsimut Pitsaliuinernullu Aqutsisoqarfimmuut maalaarummik ingerlatitseqqinnissaq pisussaaffigissavaat. Ass. pinngitsaaliissummik iliuseqarfigineqarneq pillugu Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut toqqaannartumik malaaruteqarnissaaq, napparsimasup imal. napparsimasunut siunnersortip soorunami aamma periarfissaraat.

Peqqissutsimut Pitsaliuinernullu Aqutsisoqarfiup Aalajangiisartoqatigiit susassaqarfiannut tunngasumik maalaaruteqartoqarnera paasiguniuk, suliaq pillugu paasissutissat, maalaarutiginartumut tunngasoq Dronning Ingridillu Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi nakorsaanerup kiisalu/imaluunniit sumiiffimmi peqqinnissaqarfiup immikkoortuani nakorsat pisortaata uppersaataa ilanngullugu, ingerlaannaq Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut nassutissavaa. Aalajangiisartut paasissutissanik sukumiinerusunik pissarserusukkunik tamanna namminneq isumagissavaat, paasissutissallu pineqartut tassaasinnaapput nakorsaanerumut tunngasut imal. immikkoortortami peqqinnissakkut sullissisut oqaaseqaataat.

Suliamut tunngatillugu illuatungeriit tassaapput sumiiffimmi peqqinnissaqarfiup immikkoortuani pisortat napparsimasorlu. Maalaarummi pinngitsaalineqarneq kisimi pineqarani peqqinnissakkulli sullissisunut katsorsaanermi peqataasunut tutsinneqarpat, taakkuttaaq illuatungiliuttutut inississapput.

Napparsimasup napparsimasunullu siunnersortip oqaasiinnakkut qarasaasiakkullummiit, attaveqatigiinnikkut Aalajangiisartunut suliamik saqqummiussinissaq pisinnaatitaaffigaat (§ 43 imm. 2 takuuk). Napparsimasup sinerissap ilaanut angerlareernermini nammineq ornigulluni peqataaniap, Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunut Nuummiittunut ornigunnarluni angalanissi, nammineq akilissavaa. Napparsimasup qarasaasiaq atorlugu attaveqarnissi kissaatigippagu, sumiiffimmi peqqinnissaqarfiup immikkoortua Skype assigisaaluunniit atorlugu attaveqarnissamut ikiuussinnaavoq. Napparsimasooq Dronning

Ingridip Napparsimavissuani uninngappat, Aalajangiisartut napparsimavissuarmi ataatsi-miittussaassapput. Napparsimasup suliap Aalajangiisartuni suliassanngortinneqarnerata nalaani peqqinnissaqarfiup immikkoortuisa arlaanniittup, sumiiffimmi tassani qarasaasiaq atorlugu attaveqaatit atorsinnaavai.

Aalajangersimasunik pisoqartillugu Aalajangiisartut isumaqatigiinniarnerni, napparsimasoq tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit peqataatinneqanngitsoorsinnaavoq (§ 43 imm. 2, 2. Takuuk). Taamaasilluni napparsimasup peqataatinneqannginnerata tunngavilersorluagaanissaa piumasqaataavoq.

Peqqinnissaqarfiup pisortaanut sinniisaasoq, immikkoortortami nakorsaaneq pisariaqarpallu peqqinnissakkut sullissisut allat, ilinniagaqassuseq tunngavigalugu sulinerat maalaarutaappat, Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut maalaarummik suliaqarneranni, napparsimasutulli najuussinnaanermut peqataasinnaanermullu pisinnaatitaaffeqarput. Illuatungeriit najuussinnaanersigut suliamullu tunngatillugu pisat saqqummiunneqarnerini peqataasinnaanikkut, pissutsit aalajangiisartoqatigiinnit naliliivigineqartut pillugit nassuiaate-qarsinnaapput. Aalajangiisartuttaaq peqqinnissakkut sullissisunik suliamut attuumassutilinnik allanik nassuiaasitsisinnaapput. Ilisimannittutut akisussaassuseqartunik naassuiaasitsisoqarneq ajorpoq.

Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartut ataatsimiinneri tamanut ammasuussanngillat ilaasortallu nipangiussisussaataaassallutik.

§ 43 imm. 3 naapertorlugu pinngitsaaliissummik iliuseqarfissat angerlareernerinilu pinngitsaaliissummik malittarineqartussat maalaarutaat, § 39 imm. 3 naapertorlugu aalajangiivigineqarnissamut utaqqissassat, tigungeriniit ulluinaat arfineq marluk qaangiutsinnagit Aalajangiisartunit aalajangiivigineqassapput Suliani allani Aalajangiisartut piaarnerpaamik pissusiviusullu naapertorlugit, maalaarutip tigungeraniit ullut 14-it qaangiutsinnagit, aalajangiisassapput. Ullunik 14-inik killiliineq qaqutiguugaluq eqquutsinneqarsinnaanngippat, Aalajangiisartut napparsimasoq siunnersortaalu tamatuma sumik patsiseqarneranik qaqugulu aalajangiisoqarnissaata naatsorsuutigineqarsinnaaneranik nalunaarfigissavaat.

Aalajangiisartut aalajangigaat pinngitsaaliissummik iliuseqarnissap akuerineqarneranik imal. ass. inatsimmi piumasqaatit eqquutsinneqanngipata, iliuseqarneq eqqunngitsuliornertut isumaqarfigineqarsinnaavoq. Maalaarut iliuitsimuinnaq tunnganani sulisumut/sulisunut pinngitsaaliinermi peqataasumut/peqataasunut aamma tunngatinneqarpat, pineqartup/pineqartut isornartorsiorneqarnissaat tunngavissaqarnerasoq, Aalajangiisartut isummerfigisinnaavaataaq.

§ 12 naapertorlugu pinngitsaaliissummik iliuseqarnermi § 17-ilu naapertorlugu angerlareernermi pinngitsaaliissummik malittarinninnermi, Aalajangiisartut pisinnaatitaaffiata iliuseqarnissamut piumasqaatit eqquutsinneqarnerannik paasiniaaneruinnannginnera immikkut oqaatigineqassaq (§ 12 imm. 1 kiisalu § 17 imm. 1 takukkit), pinngitsaaliissummik iliuseqarnermut tunngatillugu iliuitsip naliliivigineqarnerani § 12 imm. 5, 2. takuuk. Aalajangiisartut nakorsartinnermut tunngasunik, nakorsaatinik toqqaaneq qanorlu annertutigisunik atuinnisaq ilanngullugu, isummernissamut amma pisinnaatitaapput (§ 12 imm. 2, § 17 imm. 4 kiisalu § 4 takukkit).

Pinngitsaaliissummik iliuuseqarnissaq sioqqullugu maalaarut tiguneqarpat, iliuuseriniakkap ilaatigut napparsimasup inuunera peqqissusaaluunniit ajoquserumanagit ingerlaannaq iliuuseqartoqartariaqanngippat, inatsisissatut siunnersuummi § 39 imm. 3 naapertorlugu aalajangiinissap tungaanut iliuuseriniakkap kinguartinneqarnissaa, maluginiaqquneqarportaaq.

Pinngitsaaliinertaqanngitsumik nakorsartinnermut tunngasut Aalajangiisartut pisinnaatitaaffiisa avataanniipput. Maalaarutit taamaattut Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera, aaqqissuussaanera kiisalu peqqinnissamut tunngasutigut sullissisut aamma tarnip pissusaanik ilisimasallit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 27 novembarip 18-ani 2010-meersumi kingorna allannguuteqartinneqartumi maleruagassat naapertorlugit suliarineqartarput.

§ 43 imm. 4 –mi Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartuni suleriaatsip maleruagassiornissaanut Naalakkersuisut pisinnaatinneqarput. Aalajangiisartuni sulianik ingerlatsineq tassani nassuiarneqassaaq.

§ 44-mut tunngatillugu

Aalajangiisartut napparsimasup siunnersuisuataluunniit qinnuteqarnera tunngavigalugu aalajangiinerit aalajangersakkami pineqartut, Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 28-imi maleruagassat naapertorlugit, eqqartuussivimmut suliaassanngortissavaat.

Pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 28 pilertortumik napparsimasumullu pisariitsumik eqqartuussivikkut aalajangiivigineqarsinnaanermut periarfissiivoq. Aalajangiinerit nammineersinnaajunnaarsitsinermut tunngasut innup inuuneranut ima annertutigisumik akulerunnerupput, inatsisitigut illersugaaneq tunngavigalugu eqqartuussivitsigut aalajangiivigisassanngortinneqarsinnaassallutik. Taama eqqartuussivikkut aalajangiinissaq immikkooruteqarmat, eqqartuussivimmit sapinngisaaq tamaat piaarnerpaamik suliarineqassaaq.

§ 44 imm. 2 naapertorlugu aalajangiisartut napparsimasup nammineersinnaajunnaarsinneqarnissaa akuersissutigippassuk angerlarsinnaanermut apeqqut aalajangiinerup kingorna qaamatit marluk qaangiutereerneranni Tarnimikkut Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunit eqqartuussivikkut aalajangigassanngortinneqarsinnaavoq. Nammineersinnaajunnaarsitsinerup inatsisitigut illersorneqarsinnaanera pillugu apeqqut, imm. 1 naapertorlugu eqqartuussivikkut aalajangigassanngortinneqarpat, killiliussaq eqqartuussiviup aalajangiineraniit atuutilissaaq.

Imm 2.13-imi maalaaruteqarsinnaaneq assigisaallu pillugit nassuiaatit nalinginnaasut innersuussutaapputaaq.

Kapitali 12-imut tunngatillugu Atuutsitsilernermi ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat

§ 45-mut tunngatillugu

§ 45-mi aalajangersakkami ulloq atuutsitsilerfiusussaq siunnersuutigineqarpoq ikaarsaariarnermilu maleruagassat nutaat, atuutsitsilernerup kingorna aalajangikkanut tamanut atuutsineqarnissaat siunnersuutaalluni, aalajangikkalli pisoqaanerusut tarnimikkut nappaatillit napparsimavimmi uninngasarnerat pillugu inatsit nr. 118 apriliip 13-ani 1938-imeersaq maannamut atuuttoq naapertorlugu nalilerneqartassallutik. Nakkutiginnitussanngortitanulli tunngasoaq ataani takuuk.

Nammineersinnaajunnaarsinneqarsimasut maleruagassat suli atuuttut naapertorlugit nakkutiginnittulerneqarsimasut, inatsisillu nutaap atuutilernerani nammineersinnaajunnaarsinneqarnerat suli atuuttoq, inatsit atuutilerniariapat siunnersuisoqarnissaat isumagineqassaaq. Tamanna sivisuumik nammineersinnaajunnaarsitanut ikikkalanut immikkut pingaaruteqassaaq. Inatsisip atuutilernerani suli at nakkutiginnittuliinissaq pillugu sumiiffinni eqqartuussivinni suliarineqartut, ingerlaannaq Dronning Ingridip Napparsimavissuani tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaarfimmut, inatsisissatut siunnersuummi § 33 imm. 2 naapertorlugu napparsimasunut siunnersuisulerneqarnissaq siunertaralugu, nassiunneqassapput.

Naatsorsuutigisatut Inatsisartut 2012-imi ukiaanerani ataatsimiinnerminni inatsimmik atuutsitsilerneranniit, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup naapertuuttunik naammasseriigassanillu nalunaarusiornikkut, annertuumik suliaqarnissamut periarfissinneqarnissaa tunngavigalugu, juulip aallaqqaataani 2013 inatsisip atuutilernissaa aalajangiunneqarpoq. Tamatuma saniatigut inatsimmi pineqartunik Napparsimasunut Siunnersuisoqatigiinnik Tarnimikkullu Nappaatillit Maalaarutaannik Aalajangiisartunik, inatsisip atuutilinnginnerani pilersitsinissamut Naalackersuisoqarfik periaffissaqartariaqarpoq.

§ 45 imm. 2 naapertorlugu inatsisip atuutilernerani tarnimikkut nappaatillit napparsimavimmi uninngasarnerat pillugu inatsit nr. 118 apriliip 13-ani 1938-imeersaq atorunnaarsinneqassaaq.